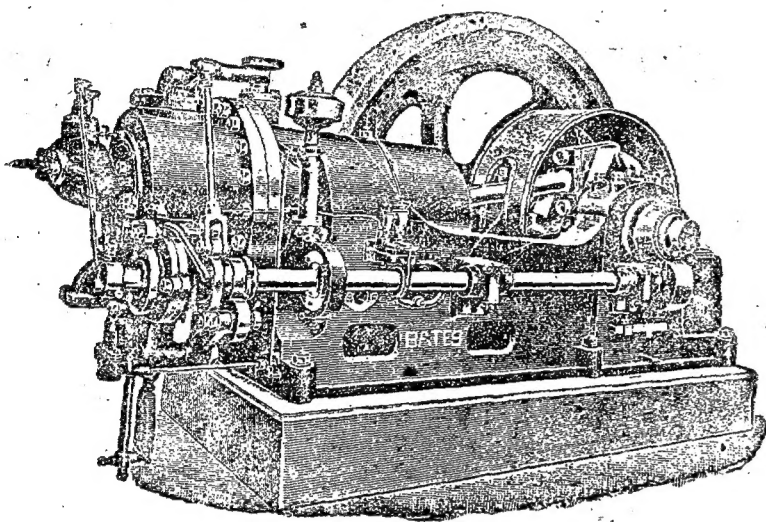

309037

ప్రతిదినము ప కటింప (బడును)

VOL. 3. దెన్న పట్టణము 1917 నం|| మార్చి నెల 10 వ తేది శనివారము
 సంపుటము. 3 న శ నా మ స ం వ త్స ర పా స్థి న మా స బ హు శ ద్వి తి య ౨. No. 285

బేటుగోల్డు మెడల్ శెమిడిశల్ క్రూడ్ ఆయిల్ యంజను.

ఈక్రొత్త టయిపు ఇంజనులు యెటు
 కంటి చిక్కనయిన క్రూడ్ ఆయిల్తో
 నయినను సుమారు ఒకమాసము పనిచేయు
 జరు విప్పి శుభ్రపరచ నక్కరలేకయే
 మిక్కిలి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి.
 వి. సాధారణమైన ఆయిల్ యంజనులకంటె
 యెక్కువ క్రూడ్ ఆయిల్ అక్కరలేక
 వాటికొరకు భర్సు అయ్యే ఆయిల్
 సగము మాత్రము యీ యంజనులు తీసి
 కొనుచు. వాటికంటె వేయిరెట్లు తృప్తి
 కరముగా పనిచేయుచున్నవి. 16 గుర్ర
 ములు మొదలు 50 గుర్రముల పవరువరకు
 వీటయొక్క స్వేద సామానులు సహ
 యే ప్పుడును స్టావలో సిద్ధముగా
 నుండును.

109-141

జి. యల్. జాస్త్రి అండు కో., ఇంజనీర్లు, మదరాసు.
 (బాంబాయి:- బెజవాడ, గాజపండ్రి)

G. W. M. Reynolds Works. 536 BIG TYPE EDITION. MYSTERIES OF LONDON.

Complete set of 12 vols. printed in bold type and
 on superior glazed paper.
 Original Price Rs. 30 Now reduced to Rs. 7. 0
 6 vols. at a time Rs. 3-12. Single volume As. 12.
 PER SET.
 The Mysteries of the Court of London. 10 17 Vols. 10 0 9
 Single volume 0 12 0
 Secret Memoirs of a clergy-
 man's Daughter. „ 4 „ 3 0 0
 Faust, A Romance. „ 2 „ 1 8 0
 The Soldier's Wife. „ 2 „ 1 4 0
 Mary Stuart. „ 2 „ 1 4 0
 Robert Macaire. „ 2 „ 1 0 0
 (or the French Bandit in London).
 Empress Eugene's Bouoir. 3 Vols. 2 0 0
 Agens or Beauty and Pleasure. 9 „ 5 0 0
 Seamstress. „ 2 „ 1 0 0
 For copies apply to:-
 THE SUPERIOR WATCH COMPANY,
 6, Venkatesa Maistry St., (A) Madras, E.

K. B. JOSHI & Co., 32, Hornby Road, FORT, BOMBAY. A NECESSITY FOR EVERY HOUSE.

Water is essentially required for
 every living creature for one's daily
 life. And our deep or shallow well
 pump is the only source to get it as
 per one's requirements without any
 difficulty. It is an easy working,
 labour. saving and economic- hand
 pump ever introduced in India. Useful
 for any depth up to 150 feet. Highly
 recommended by many Govern-
 ment Executive Engineers and
 State Officials.

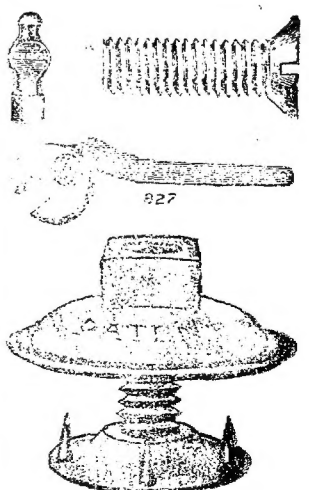
Write for full particulars and
 prices ta once. [537]

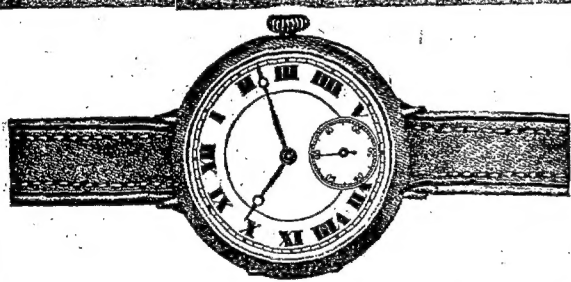
బయటటికి ఆర్దరులు సత్వరముగాను జాగ్రత్తగాను
 పంపబడును. ఒకమారు మోస్తరుమాచిన సంగతి తెలియగలదు.

(D668- W 318)

ఇనుప సామానులు,
 రంగులు, సీమెంట్లు,
 గొట్టములు పంపులు,
 ఫిట్టింగులు, ఫెన్సింగు
 సామానులు, మి
 ల్లులు, మైనింగు,
 జిన్నింగు, ట్రెసుమిల్లు
 మొదలగు వానిని
 ఎకాయికి దిగుమతి
 చేయువారు.

A. MOHAMED & CO.,
 General Hardware & Machinery Mart.
 No Lingi Chetty Street, Madras.

మంచి గడియారమునుకొని,
 సంవత్సరముల పర్యంతము
 వాడుకొనుడు. (707)

నమ్మక మైన మణిబంధపు గడియారములు

ప్రశస్తమైన మణిబంధపు గడియారములు మాకు క్రొత్తగా వచ్చియున్నవి.
 ప్రతి గడియారమును సరిగా పోవుననియు, శుద్ధమయిన దనియు పూచియివ్వబడును.
 నెం 584 "ఏడిల్ వీన్" మణిబంధపు గడియారము కట్టుతోడ సహా 5-8-0
 నెం 585 ఏ డిల్ చీకటిలో గంటలను చూపగలడయలు సహా 9-0-0
 ప్రతి ఆరుగడియారములకు 1 గడియారముఉచితముగ బంపబడును.

E. A. WATCH COMPANY. } ఇ. ఎ. వాచ్ కంపెని,
 36, RATTAN BAZAR ROAD, MADRAS. } 36, రేటాబజారు రోడ్, మదరాసు. ఇ.సి.

'శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు.'

662 రాజధాని రసాయన ఎరువు శాలో (లిమిటెడ్)
 పై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనివారు, చెన్నపట్నం.
 ఈ, చొట్టు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖిచ్చి, పయిర్లకున్న, దుంప, ఫలవృక్ష
 ములకున్న, మొక్క తీగవనైరాలకున్న సుపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి నికయించుచున్నారు.
 ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తా
 లాకు భూములమట్టిని రసాయన కోషనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణా గుణములను అను
 సరించి తయారుచేయుచున్నారు. 'శాస్త్రోక్త ఎరువు' అను మాసంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరవంకన్నడం,
 మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి
 ఒక్కొక్కటిల్లాలోని జమీన్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు
 విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈకింద నుదహరించియుండు వైవిలాసముకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం 2, మదరాస్.

PARRY & Co, Post Box No 12, Madras.

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparæmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago, U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested

or free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the Andhra Patrika" to the—

RECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA, India.

చాదాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆపరిభృత్యురక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కీరీటుమునంటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను x డెమాలను తొందన, ప్రాణిశోషములను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కనావధిసార్వభౌమి గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును శోషమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగ్యమును గలగ శ్రేయము. 16 శోభాలగర మందుటకు 4 కోస్టుల బుడ్డిలలో అమ్ముబడును.

ప్రాప్తెటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2, BOMBAY.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

దీనియందు మనోహరమగు మవాసన ద్రవములను చేర్చి తయారుచేయించి నేలకొలిదిస్తే సాల విక్రయించి మెప్పుబడసి మున్నాము. నేయేల ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు

అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

నయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన కాశ్మీయ చర్మ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నరైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

విరా కవనరమయినచో

యంత్రివేంబంధమైనవృత్తాది కరగి పోతపోయినవృత్తాది వస్తువులను గురించియు, జిక్కు, ఇనుపవాసములు వంపులు వంపులగు వంచబడిన శేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసందర్భముల సలహా నాలొందింపజలినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి సంతనే వావిని సకాలములో పరిధరా చేయులోను గొప్ప పేరుమోగినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తవాలపెట్టె నెం 553 రు, మదరాసు.

389

(వై కామ్పెజిషన్ గోదానపుడు ఈ పత్రిక పేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

నవీనమయినది.

ఓటోపరస్టాక్

490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సంబంధము లేనిని శ్రేష్ఠమయిన పుష్పము యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రముమీద తగిలిన వాసన వదలక గురుండును. ఇతర వాసనల కలెగాదు, మనోహరమును కలిగించు నది. ఒకతూరి తేప్పించి చూచిన నిజ మును నెగుగ గలరు.

1/2 బొట్టు బుడ్డి 2-0-0
1 డ్రాము ,, 0-12-0
1/2 డ్రాము ,, 0-8-0

ధన బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-0

ఏజెంట్లు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరంతో తెలియపరచినచో ధరభాగ్య చేయబడును.

ఈ త్రవములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

ది పరస్టాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,

నెం 1, వైఫోనీ, బొంబాయి నెంబరు 3.

శ్రీ పరమానందయ్య కథలు.

ఎల్లవారును కొంత కొంత పుక్కిటి పురాణముగా వినియున్న యీ కథలు మిక్కిలి అద్భుతమును వినోదకరములును నీతిబోధకములునునగుట తెలిసినవిషయమే. ఇందు గురువునకు శిష్యులందు గల ప్రేమ, అనుగ్రహము, వారి వృద్ధికోరికైన పాటు మొదలగు గుణములును, శిష్యులకు గురువు నందుగల భక్తి, శుశ్రూష, కార్యవిర్వహణ మందు విధువనిపట్టు, పరస్పరసాభ్రాత్రము మొదలగు గుణములును సర్వజన సుబోధకముగా హాస్యరసమునకు దగిన వినోదతైలిని వర్ణింపబడి యున్నవి. ఇది చదువుట కారంభించినది మొదలు ముగించు వఱకు నవ్వుపుట్టించుచు నేయుండును. వెల 0-2-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,

(285)

ఆంధ్రా ముద్రాలయము, మదరాసు.

శ్రీ మదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదు నెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో కలశేదము లేకలిగి ఆచారవ్యవహారము తెల్లబ్రహ్మాండం! ఈ మొదలగు విషయము తెన్నియొ యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది. గొప్పవా రీగ్రంథమువై మంచితభాషాయము నిచ్చి యున్నారు. శ్రీ లింగుల సులభము. 400 పుటలు వెల 4-0-0. అత్యుత్తమ ప్రతి 5-0-0 కన్నులు పేలు.

శ్రీ మదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాల్కోతైండు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు చేరు.

26]

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,

తెలుగు పండితుడు.

మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

శారదాంబ
ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము సంఘమరాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జాపబడినది. అందరు జదివి తీరవలయును.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి పేలు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

కుమారధూర్జటి కృతాంధ్ర కావ్యము రు. 0-10-0

అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము

సంస్కృతాలంకారశాస్త్రము రు. 2-0-0

వైరెంటిని ఏకకాలమున గోరువిద్యార్థులకును, పుస్తక భాండాగారులకును, గమనెల. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు.

మేనేజరు, ముసునూరు యన్ ట్రేటు

628

నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్ర పౌరసభ

దేశభాషాభ్యుదయ ప్రయత్నము.

చెన్న పురాంధ్రసభయొక్క విద్యాభాష పక్షమున నిన్న సాయంకాలము పచ్చయప్ప హాలులో ఆంధ్ర పౌరసభ యొకటి సమావేశమయ్యెను.

దివాన్ బహదూరు వి. సుబ్రహ్మణ్యము పంతులుగారు రావు బహదూరు పి. త్యాగరాజుసెట్టి బి. ఏ. గారు లెట్టి నెంటు తాదేపల్లి శంకరరాత్రి బి. ఎమ్. ఎస్. గారు డాక్టరు జానకి రామయ్య, ఎమ్. బి. సి. ఎస్. బి. గారు, పురాణము నాగభూషణము పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్., గారు, పి. శ్రీ పతిరావు నాయుడు, బి. ఏ. గారు, చల్లా గురుసామిసెట్టి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికాధిపతులు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు, పండిత డి. గోపాలాచార్యులు గారు, కొర్రళ్ల వేంకటలింగము బి. ఏ. బి. ఎల్., గారు, డాక్టరు షేక్ మాలా సాహెబు గారు, టి. నారాయణస్వామి మొదలియారు గారు, గద్దె రంగయ్య నాయుడు గారు, పంచాగ్నుల ఆదినారాయణరావు గారు, సామి వేంకటాచలము సెట్టి గారు, కాళ్లకూరి గోపాలరావు గారు, వాకాటి వీరరాఘవరెడ్డి గారు, వారణాసి మూర్యారావు గారు, వేమరుమూడి శేషగిరిరావు గారు, బొర్రపూరు నడింపల్లి లక్ష్మీ సరసింహము గారు, డాక్టరు ఆ. చ. టి. లక్ష్మీ పతి, బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్. గారు, కాతా మూర్య నారాయణ గారు, పాతాలనము వీరరాఘవసెట్టి, బి. ఏ. గారు, హైకోర్టు వకీలు హోతా మూర్యనారాయణ గారు, కొమ్మమూరి లక్ష్మీనారాయణ గారు, సింజల సుబ్రహ్మణ్యము సెట్టి గారు, సి. వి. కృష్ణ గారు, చతుర్వేదుల రాఘవయ్య రాత్రి గారు, పురాణము కృష్ణమూర్తి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు, అమృతబ్రోలు పిచ్చిరెడ్డి గారు, పూండ్ల లక్ష్మీనారప రెడ్డి గారు, మొదలైనవార నేకులు సభ సలంకరించిరి. మన గాల రాజా గారు, హైకోర్టువకీలు పేరనారాయణమూర్తి పంతులు గారు, ఆద్యోకేటు భారు నరసింహారావు పంతులు గారు, బొర్రపూరు ఉన్నవలక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు, వేదము వేంకటరావురాత్రి గారు, మొదలైనవార నేకులు సభా కార్యక్రమమునెడ తమ సానుకూలమున తెలుపుచు కార్యాం తరపరత్వముచే సభకు రాలేకపోయిరి. పరిష్కారము మాన స్సమగుటచే విద్యాభ్యుదయ సేవేటుమీటింతువలన కొందఱు ప్రముఖులను వచ్చుటకు వీలులేక పోయినను, సభ్యులు విశేషముగానే వచ్చిరి.

కాళ్లకూరి గోపాలరావుపంతులుగారి ప్రతిపాదనమును దివాన్ బహదూరు వి. సుబ్రహ్మణ్యము పంతులుగారి యను వాదనమును ననుసరించి రావుబహదూరు త్యాగరాజుసెట్టి గారి గ్రామసాధిపత్వము వహించి సభాకార్యక్రమమునకు ప్రతిపాదనమును—

ఈక్రింద వివరింపబడిన తీర్మానములు యథాక్రమముగా ప్రతిపాదించబడిన సభవారితో సేకరింపముగా నామోదింపబడినవి.

తీర్మానములు

I. (క) కాలేజీ తరగతులలో దేశభాషలను తత్సార స్వరూపుగాని స్థానిక భాషనుగాని పూర్వమువలెనే నిర్బంధపరచియుండు చర్యలను తీసుకొని, (చ) వై తీర్మానము అమలులోనికి వచ్చులోపల, ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు వ్యాస రచనతో బాటు నిర్దిష్టగ్రంథపఠనము కూడ నేర్పఱుపబడవలె ననియు, ఈ సభవారు విశ్వవిద్యాలయమువారిని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

ప్రతిపాదనలు— పురాణము నాగభూషణము పంతులు గారు, అనువాదములు— పి. శ్రీపతిరావు గారు. ఉపావలంబములు— టి. నారాయణస్వామి మొదలియారుగారు.

II. (క) విశ్వవిద్యాలయమువారు కళాశాలలయందు దేశభాషాపఠనమునకు ఒక విధమైన యావకాశ మిచ్చియున్నను, కొన్ని కళాశాలల యధికారులు అట్టి దేశభాషా పఠనమునకు విశేషించి ఆంధ్రభాషా పఠనమునకు— తమ కళాశాలలలో తగినయోగ్యులు ప్రయోగింపవుట కోరినను మన తమ యభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించుచు, అట్టి లోభమును ఆయా కళాశాలల యధికారులు వెంటనే నిర్లక్ష్యముచేయుటకు బిరుదులు (జ) ఈ వై తీర్మానమునకు సంబంధించి ఆంధ్రభాషా విషయమున కూడ చక్కటి కార్యాధికారులు వెంటనే తగిన చర్యలను తీసుకొని, ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ప్రతిపాదనలు— చల్లా గురుసామిసెట్టి గారు, అనువాదములు— షేక్ మాలా సాహెబుగారు. ఉపావలంబములు— గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు.

III. ఆంధ్రమండలములకు చెన్న రాష్ట్రములోని ఇతరమండల వాసులవలె ప్రాథమిక విద్యావిషయమున మిక్కిలి తక్కువ సౌకర్యములను మాత్రమే కలిగించుట కోరినను మన తమ యభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించుచు, ఈ లోపమును నివర్తించుటకై తక్కిన మండలములతో బాటు ఆంధ్రమండలములందు కూడ తగినన్ని ప్రారంభపాఠశాలలను ఏర్పఱుపవలెనని ఈసభ వారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

ప్రతిపాదనలు— హైకోర్టు వకీలు కొర్రళ్ల వేంకటలింగము గారు, అనువాదములు— పంచాగ్నుల ఆదినారాయణ రాత్రి గారు. ఉపావలంబములు— షేక్ మాలా సాహెబు గారు.

IV. (క) ప్రభుత్వమువారి విద్యాభాషలోను విశ్వవిద్యాలయములోను, దేశభాషా పఠనగ్రంథనిర్ణాయకులను దేశభాషాపరీక్షకులను నియమించు సందర్భముందు, అధికారులు ఆయా దేశభాషలకు సంబంధించిన పదవులకు ఆయా దేశభాషలలో ఆరితేన సుప్రసిద్ధవిద్యాలయముల గ్రంథకర్తలను మాత్రమే నియమించవలె ననియు, అట్టి భాషాపండిత్యము లేనివారిని అట్టి పదవులకు నియమించుట దేశభాషల యభివృద్ధి కంటకు మనియు, ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. (చ) గ్రామ్యభాషను పరిత్యజించి గ్రాంథిక భాషను ప్రాతానాహుతిచేయుట ప్రభుత్వమువారును విశ్వవిద్యాలయాధికారులును తీర్మానించి కూడ, పఠనగ్రంథనిర్ణాయకపదవులకును పరీక్షకపదవులకును వై తీర్మానపు భావమునకు విరుద్ధాభిప్రాయము గలవారిని నియమించుట కోరినను మన తమయభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించుచు, అట్టిపదవులకు గ్రాంథికభాషా విశారదులనే నియమించుట ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి కల్పకల్పమని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని విశ్వవిద్యాలయమువారిని కోరుచున్నారు.

ప్రతిపాదనలు— కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు, అనువాదములు— వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు గారు. ఉపావలంబములు— సామి వేంకటాచలము సెట్టి వాకాటి వీరరాఘవరెడ్డి గారు.

V. (క) చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయముయొక్క సేవేటులోను సిండికేటులోను సభ్యుల నియామకమును ఎన్నికలును దేశభాషల ననుసరించుచు సాధ్యమైనంతవఱకు మండలముల ననుసరించుచు చేయబడునెడల, ఆయా ప్రదేశములలో విద్యాభివృద్ధికిని విశేషించి దేశభాషాభివృద్ధికిని ప్రాతానాహుతిచేయుటకు నుండును గనుక, ఆ ప్రకారము సభ్యుల నియామకములను ఎన్నికలును జరపబడవలె ననియు, (చ) వై తీర్మానమును, ఎన్నికలకు సంబంధించినంతవఱకు అమలులో పెట్టుటకు శాసనసభకు కలెక్షనరుగనుక, నియామకముల సందర్భమున వెంటనే యమలులో పెట్టవలె ననియు, అసభ్యమైన శాసనమును సాధ్యమైనంత తీవ్రముగా చేయవలె ననియు, ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని విశ్వవిద్యాలయమువారిని కోరుచున్నారు.

ప్రతిపాదనలు— బొర్రపూరు ఎన్. ఎల్. సరసింహము పంతులు గారు, అనువాదములు— డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీ పతి గారు. ఉపావలంబములు— వెదురుమూడి శేషగిరిరావు పంతులు గారు.

VI. (క) ఆంధ్రమండలములకు ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయము నొసంగుట కంటకుముగా నూహించబడుచున్న కళాశాలల కొరతను తీర్చెడి యుదారాశయముతో, శ్రీ వేంకటగిరి రాజాగారు తమ పట్టాభిషేకోపన్యాసమును నెల్లూరునందలి తమయొన్న పాఠశాలను కళాశాలగా మార్చిన మన వాగ్దానము చేసినందుకై ఈ సభవారు శ్రీ రాజాగారికి ఆంధ్రలోకముయొక్క కృతజ్ఞతను వ్యక్తీకరించుచున్నారు. (చ) శ్రీవారి యుదారత ననుసరించుచు ప్రభుత్వవిద్యాభాషాధికారిగో. స్టాన్ గారి సలహా ననుసరించుచు ఆంధ్రమండలములందలి తక్కిన జమీందారులను ధనాధికులను కళాశాలలను స్థాపించి, ప్రత్యేకాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును సుసాధ్యముగావించుట గాక యిది ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ప్రతిపాదనలు— దివాన్ బహదూరు వి. సుబ్రహ్మణ్యము పంతులు గారు, అనువాదములు— లెప్టినెంటు టి. శంకరరాత్రి గారు. ఉపావలంబములు— కాతా మూర్యనారాయణగారు.

VII. ఈ యాంధ్రపౌరసభ యగ్రాధిపాధిపతి గారు వై తీర్మానములను అన్నిటిని వానివానికి సంబంధించిన యధికారులకు తగిన తగిన చర్య తీసుకొనవలె తమి ఈ సభ వారు కోరుచున్నారు.

ప్రతిపాదనలు— వారణాసి మూర్యారావు గారు, అనువాదములు— కాళ్లకూరి గోపాలరావు గారు.

ఈ తీర్మానములు సభవారితో సేకరింపముగా నామోదింపబడిన యనంతరము అగ్రాసనాధిపతులు దేశభాషలను గూర్చియు విశేషించి ఆంధ్రభాషను గూర్చియు సవిమర్శముగ చాల దూరము ప్రసంగించి విధానమున వానిప్రముఖతను గూర్చి నొక్కి వక్కానించిరి.

రావుబహదూరు పిచ్చి త్యాగరావు శ్రేష్ఠి.

తీర్మానములన్నియు నామోదింప బడిన పిమ్మట శ్రేష్ఠి గారు అంత్యోపన్యాస మొనరిరి. తీర్మానము లన్నియు నవసరమే. ఆంధ్రదేశమునందు కంటే ద్రవిడదేశమునందు పాఠశాలలధికముగనున్నదియు నిజమే! ద్రవిడులు ముందుబడి ఆర్యాటము చేయుటచే వారి కాయుపపత్తి కలిగినది. ఆంధ్రులు ముందుకురా సందియును నెందుటచే వారికి లభింపలేదు. ఇప్పుడు మనము గూడ ముందుకు వచ్చుచున్నాము గాన ప్రభుత్వము వారును విశ్వవిద్యాలయమువారును మన విజ్ఞప్తి నాలకించి తగిన ఏర్పాటులు అనుకూలముగ చేసెదరనుట నిశ్చయము. పచ్చయప్ప ధర్మములలోని పాఠశాలలో దేశభాషల అభివృద్ధిని గూర్చి అందు తెలుగును గూర్చి ఇదివరకు ధర్మకర్తలకు వివరములను తెలుపకుంటే ఏర్పాటు జరుగలేదు. ఇప్పుడు మనము తెలుప నన్నాముగాన వారు తగిన ఏర్పాటులను చేసెదరు. పఠనీయ గ్రంథ నిర్ణాహాది సంఘములందువారు దేశభాషా జ్ఞానములేని వారగుటచే చాల లోపము కలుగుచున్నదని స్వాభువమువలన సేవ నునవగలను. కొంతకాలము సేవ సేవేటు సభ్యులను సభ్యుడనై యుంటిని. ఆంధ్రగ్రంథనిష్ఠుల సంఘమునందు ఆంధ్రతెలుగులను నియమించుట అసమంజసము. మేధస్సు వికసించని బాల్యమున భాషావ్యయపఠనభారము విద్యార్థులపైని వేయుట వలన చాల చెడుగు కలుగుచున్నది. మొదట దేశభాషయందు పాండిత్యములకు కలిగించి పిమ్మట నాంగభాషను నేర్పవలె చాల సులభముగ వారు గ్రహింప గలుగుదురు. ఇందులకు చాల దృష్టాంతములు గలవు. ప్రస్తుతమున్న పద్ధతి అనుకూలముగాదు. ప్రస్తుతమున్న వ్యాయామము మనకు సరిపడునదిగాదు. మనకు దేశీయవ్యాయామము దండములు మున్నగునవి చాలాధికములు. 65 వత్సరముల ప్రాయముగల సేవ సంపూర్ణాంగోగ్యునకుడును నుండుట కీ వ్యాయామమే కారణము. ప్రస్తుతము చేసిన సర్వమును సాధ్యమగును. మనమిప్పుడు ప్రయత్నింప నారంభించితిమి. మన కన్నియు లభింప గలవు. అని శ్రేష్ఠి గారు నుడివిరి. ఆంధ్రమున ధారాళముగ నుడువబాలమికి చింతిలుచు మొదట నాంధ్రమున నుడివి పిమ్మట నాంగ్లమున నుపవ్యసించి. పురాణం నాగభూషణం పంతులుగారు అభ్యుదయ వందనము లప్పించిరి. సభా సమాకాంక్షరీతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు గారు పచ్చయప్ప కళాశాలవారికిని కర్తలకును సభ్యులకును వందనముల నర్పించిరి.

పురాణము నాగభూషణము పంతులు గారు అగ్రాసనాధిపతులను కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు సభ్యులకును కృతజ్ఞతాభివాదము లర్పించుటతో సభ సంతృప్తికరముగ సమాప్తమయ్యెను.

శిరస్సాన తైలము.

644

బుడ్డి 1.కి 1-0-0, వి. పి. చాన్ది ప్రత్యేకము. ఈ తైలముతో తలంటుకొని స్నానముచేయుచు వచ్చినయెడల చిరకాలమునుండి శిరస్సున నిలిచియుండు చెడ్డనీరు, కంటిలో కారుమందు మేహసంబంధమైననీరును వెలిబుచ్చి, కండ్లు మంటలు, కలబరుపు, మందు, మొత్తము మే మాయమగును. ఒకబుడ్డి నూనె 6 తలంటులకు చాడవచ్చును. సాధారణముగా ఒకరు రెండుతైలములకు విరువక వాడిన సకలమైనవ్యాధులు తొలగును. ఒకేసారి రెండుతైలములను వారలకు వి. పి. ఖర్చును ఉచితం.

ఎల్.ఎస్.యశోదానందకాకంపెని, 5, గోపాసాహెబునందు, జాజ్జిబాక్, మదరాసు.

ముక్క గొట్టములు.

సవరంబగుగా ఆపరంజిత్ చేయబడి పుష్కరాం రావుతో కట్టబడినది. ఖర టెక్స్టులు 1-కి రూ. 8.0-0, నడితలం 7.0-0, చిన్నవి 6.0-0, సవరగొట్టములు యిమిటేషన్ కుచ్చకంపుతో కట్టినవి టెక్స్టు రూ. 4.0-0, నడితలం 3.12-0 చిన్నవి 3-8-0, వ్యాకింగు పోటీకి ప్రత్యేకం. పుష్కరాం రావుగొట్టి పతర్ల బంగారు ఆపరంజిత్ పుష్కరాం, తక్కువ చేయవచ్చును ఆ డ్రాఫ్టును కేసుచేయుటకు పంపలేదు. మిగత వి. పి. డ్రాఫ్టు పుష్కరాం గొట్టము. (6-12-52) ఆర్. ఎస్. కన్నయ్య, అడవిపల్లి, చెం. బుద్ధిపూర్ణం.

ఇండియా దేశపు యుద్ధ ఋణము.

రొక్కరూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును సాగించుటకు గాను హిజ్ మెజెస్టీ వారి దొరతనమున కియ్యబడును.

1929—1947 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధ ఋణము.

1920 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములును, 1922 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములును.

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల కొల్లిపు సర్టిఫికేట్లు (1917-18 వ సం॥ జూలై అయ్యేవి.)

అసలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్నమెంటువారి ఆస్తిని రివిన్యూలున్న హామీగా ఉంచును.

1. 1929—1947 వ సం॥ యుద్ధ ఋణము.

జారీవెల: నూటికి రు 95 ల నీ క్రిందివిధముగా చెల్లింపవలెను:-

అల్లాటు మెంట్లు.

పూర్తిగా రొక్కము చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లు: దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 95 లు. వాయిదాల పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకు దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 15½ లున్న, తక్కినది నాలుగు మాసవారికి నూటికి రు 20½ వాయిదాలున్న, సదరు వాయిదాలు ఒక్కొక్కటి దరఖాస్తు చేసిన నెలకు వెంబడినే తర్వాత వచ్చే, ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ నెలల 15 వ తేదీని, లేదా సదరు తేదీ ఆదివారమైతే 16 వ తేదీని చెల్లగట్టవలెను.

వడ్డీ: సంవత్సరము 1 టీకి నూటికి 5; క్రింద 15 వ తేదీని, ఆగష్టు 15 వ తేదీని ముట్టును.

తీర్మానపు వాయిదా:—అంతకు పూర్వము తీరుమానము కానియెడల, 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము 1947 వ సంవత్సరము ఆగష్టు 15 వ తేదీని సరిమానముగా తీర్చివేయబడును. కాని, 1929 వ సంవత్సరము ఆగష్టు 15 వ తేదీని గాని అటుపిమ్మటగాని, ఇండియా గవర్నమెంటువారి అనుమతి క్రింద నెలల నోటిసిచ్చి, సదరు ఋణముగాని అందలి ఏ భాగమునైనాని సరిమానముగా తీర్చివేయబడినట్లగుచు, ఇండియా గవర్నమెంటువారు తమకు హక్కు నిల్చుకొని యున్నారు.

లోటు భర్తీ ధను:—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణపు బజారు ధన తక్కిన పక్షములో పరిహారాధము, జారీ వెలకంటె బజారుధన తక్కినప్పుడు, సదరు ఋణము తాలూకు సెక్యూరిటీలను కొని రద్దుచేయుటకొరకు ఒక ఫండు ఏర్పరుచుటకుగాను, 1929-1947 వ సం॥ యుద్ధ ఋణపు మొత్తము లో నూటికి ఒకటిన్నరవంతున అయ్యే మొత్తము ప్రతి సంవత్సరము ప్రత్యేకముగా ఉంచుటకు ఇండియా గవర్నమెంటువారు ఒడంబడియున్నారు.

II. 1920 సం॥ యుద్ధపత్రములు, 1922 వ సం॥ యుద్ధపత్రములును (రాబడి పన్ను మినహాయింపబడినది).

జారీ వెల: నూటికి రు 100 లు ఈ క్రింది విధమున చెల్లించవలెను:—పూర్తిగా రొక్కము దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 100 లు.

చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లు:

వాయిదా పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకు దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 20 లున్న, తక్కినది నాలుగు మాసవారికి నూటికి రు 20½ వాయిదాలున్న; సదరు వాయిదాలు దరఖాస్తు చేసిన నెలకు వెంబడినే వచ్చు, ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ, నెలల 15 వ తేదీలను, లేదా సదరు తేదీ ఆదివారమయెడల, 16 వ తేదీలను, చెల్లగట్టవలెను.

వడ్డీ: సంవత్సరము 1 టీకి నూటికి రు 5½ లు; క్రింద 15 వ తేదీని, ఆగష్టు 15 వ తేదీని ముట్టును.

తీర్మానపు తేదీ: 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు 1920 సం॥ ఆగష్టు 15 వ తేదీని 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములు 1922 సం॥ ఆగష్టు 15 వ తేదీని, తీర్చి వేయవలె యుండును.

III. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల కొల్లిపు సర్టిఫికేట్లు (రాబడి పన్ను మినహాయింపబడినది.)

జారీచేసినతర్వాత 5 సంవత్సరముల కొల్లివేసే,

రు 10 లకు, రు 20 లకు, రు 50 లకు, రు 100 లకును.

జారీ వెల:

రు 7-12, రు 15-8, రు 38-12, రు 77-8 లును.

మరిన్ని, ఈ సర్టిఫికేట్లు జారీచేసిన పోస్టాఫీసులో, సదరు అయిదు సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను, ఋణపు ప్రకటనలో నిర్దేశించిన తేట్లకు, మార్పుకోవచ్చును.

1. సెక్యూరిటీలు ఏ రూపముగా ఉండునది.—1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణమునకును, 1920 సం॥ యుద్ధపత్రములకును 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములకును సంబంధించిన సెక్యూరిటీలు, దరఖాస్తుదారు కోరిక (దరఖాస్తులో వ్రాసుకోవలెను) ప్రకారము, ఈ క్రింద వివరించిన రూపమున జారీ చేయబడును:-

(1) రెజిస్టర్డ్ స్టాక్ సర్టిఫికేట్లు ... దస్తావేజుమాలయన ప్రాస్తు ఫరు చేయవచ్చును;

(2) ప్రామిస్సు కోసము ... ఎండాట్టు మెంట్లు మాలయన ప్రాస్తు ఫరు చేయవచ్చును;

(3) బోర్డు రెజిస్ట్రేషన్ చేయబడిన ఆఫ్ఫీస్ రెజిస్ట్రేషన్ మాలయన గవర్నమెంటు ప్రాస్తు ఫరు చేయవచ్చును.

ఏ కోరికను నిర్దేశించినయెడల, మొదట, సెక్యూరిటీలు రెజిస్టర్డ్ స్టాక్ సర్టిఫికేట్లు రూపమున జారీ చేయబడును.

2. రాబడిపన్ను.—1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీది వడ్డీకిని 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీది వడ్డీకిని రాబడి పన్ను నుండి మినహాయింపు ఉండును. కాని అధిక పన్నునుండి ఉండదు.

1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణము మీది వడ్డీకి రాబడి పన్నునుండిగాని అధిక పన్నునుండిగాని మినహాయింపు లేదు. రాబడిపన్ను ఆప్తతాలూకు రెండవ పెన్షన్లుయొక్క III భాగములోని నిబంధనల ప్రకారము రాబడిపన్ను విధింపబడును.

3. కన్వర్షన్ (మార్పు) హక్కులు.—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము తాలూకు తీసికొన్నప్రతి (నామకా అనగా పేరుకు) రు 100 ల కున్న, ఇండియా గవర్నమెంటు తాలూకు, నూటికి 5 వడ్డీ రూపాయ ఋణములలో ఏబాబతు అయినగాని, 1916-1917 సం॥ పు నూటికి 4 వడ్డీ కన్వర్షన్ ఋణము బాబతుగాని (నామకా) రు 150 లకు ఋణము కోరువాడు మార్పుకొని, అందుల ప్రతిఫలముగా—

మార్చిన నూటికి 5 వడ్డీ ఋణముబాబతు (ప్రతి నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధఋణము బాబతు (నామకా) రు 65 లు,

మార్చిన నూటికి 5½ వడ్డీ ఋణము బాబతు (ప్రతి నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 76 లు,

మార్చిన నూటికి 4 వడ్డీ కన్వర్షన్ ఋణము బాబతు (ప్రతి నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 92 లు,

ఈరేటున మార్పుగా తేలికే 1929-1947 సం॥ ఋణపు మొత్తమును, (కోరిన యుద్ధఋణపు మొత్తము) పూర్తిగా మార్పుగా చేయుటకు కావలసిన యుద్ధఋణపు అధిక మొత్తమును పొందుదురు. ఈ అధిక మొత్తమునకు గాను, రు 1-టికి ఒక అణా చొప్పున ప్రోసీవేటతో రొక్కము చెల్లించవలెను.

4. 1917 వ సం॥ నవంబరు 1 తేదీకి తర్వాతను, 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీ గాటకుండను, ఎప్పుడైనను మార్పు కోస మార్పులను చెలాయించుకోవచ్చును. మార్పు వారంట్లు అన్యధరము చేయదగియుండి, హాజరుపెట్టేవానికి చెల్లుబాటు గల రూపమున జారీ చేయబడును.

5. మార్పుమీద జారీ చేయబడిన 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణపు సెక్యూరిటీలపైని 1917 సం॥ ఆగష్టు 15 వ తేదీనుండి వడ్డీ ముట్టును. వై 3 వ క్లాజు ననుసరించి చెల్లించిన రొక్కమునకు ప్రత్యేకము వడ్డీ ఇయ్యబడదు.

6. 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణముల బాబతున్న, 1920 సం॥ యుద్ధపత్రముల బాబతున్న, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, ఉంచుకొన్న మొత్తములకు, ఇండియా గవర్నమెంటువారు ముం చెప్పబడినను జారీ చేయువాటి రూపముగా మార్పునుటకు హక్కు ఉండదు.

7. దరఖాస్తులు.—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కొరకును, 1920 వ సం॥ యుద్ధ పత్రములకొరకును, 1922 వ సం॥ యుద్ధపత్రములకొరకును (పోస్టాఫీసులద్వారా చేసే దరఖాస్తులుకాక) చేసికొనే దరఖాస్తులు, 1917 సం॥ మార్చి 15 వ తేదీ గురువారం మొదలుకొని, 1917 సం॥ జూన్ 15 వ తేదీ శుక్రవారంవరకుగల కాలములో ఎప్పుడైనను, ఈ క్రింద వివరించిన ఆఫీస్ ద్వారా నైనను మనుష్యుల కెవరైనను చేసికోవచ్చును:—

(1) కలకత్తా కలెక్టివ్ కంట్రోలరుకుగాని, (ప్రదేశపు అక్సాంబెంటు డైరెక్టుకో కంట్రోలరుకో ఎవరికైనాగాని)

(1) బంగాళీ ము, బొంబాయి, మద్రాసు, బాంకుల తాలూకు, పోస్టాఫీసులలోని సెక్రెటరీలకును (రెజిస్ట్రేషన్ గాని, ఇండియాదేశములో ఏ ప్రాంతంలో నైనను సదరు బాంకుల ఏ సెంటుకు గాని, మరియు,

(2) జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లోని గవర్నమెంటు ప్రెజిడెంట్ చాక్లెల ఆఫీసర్లకు.

8. దరఖాస్తులు మారు రూపాయల మొత్తమునకో, పూర్తిగా మార్పుల మొత్తమునకో, చేసికోవలెను.

9 రు 100ల మొత్తముకు మాత్రమే చేయుదరఖాస్తులు, అన్ని సంవత్సరములలోను, విలువకొని పూర్తిగా చెల్లించిన రొక్కముతో గూడ, పంపబడవలెను; సదరు రొక్కము, 1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణమువిషయములో రు 95 లున్న, 1920 సం॥ యుద్ధపత్రముల విషయములోను 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల విషయములోను రు 100లున్న.

10. 1929-1947 సం॥ యుద్ధఋణము బాబతున్న, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, రు 200 ల మొత్తమునకేమి అందుకు వైబడిన మొత్తముల కేమి, చేసికోనే దరఖాస్తులు,

(a) పూర్తిగా రొక్కము సామ్యు చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లకుగాని,

(b) వాయిదాల పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకుగాని, చేసికోవచ్చును.

12. బ్రోకరేజీ.—ప్రసిద్ధమైన బాంకర్లకును (బ్రోకర్లకును వారి స్టాంపుతోగూడిన రొక్కపు దరఖాస్తులపైని చేయబడిన అల్లాటు మెంట్ల విషయములో నూటికి రు 0-2-0 ల చొప్పున కమిషను ఇయ్యబడును; కాని, పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్ల దరఖాస్తుల సహా, పోస్టాఫీసులద్వారా వచ్చిన దరఖాస్తుల విషయములోను, కన్వర్షన్ కోసం చేసిన దరఖాస్తుల విషయములోను, సదరు కమిషను ఇయ్యబడదు.

దరఖాస్తు సమానాలు, అక్సాంబెంటు జనరలువద్దగాని, ఏ బాంకువద్దకో, బ్రోకరువద్దకో, జిల్లా ప్రెజిడెంట్ వద్దకో గాని దొరకును.

పోస్టాఫీసు ప్రకరణము.

(పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసికొనే దరఖాస్తుల విషయమున ప్రత్యేక నిబంధనలు.)

20. 1929—1947 సం॥ యుద్ధ ఋణముకొరకును, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల కొరకును, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములకొరకును దరఖాస్తులు, ఈ క్రింది క్లాజులలో చేప్పిన మరతులకు లోబడి, 1917 సం॥ మార్చి 15 తేదీ గురువారము మొదలుకొని 1917 సం॥ ఆక్టోబరు 15 వ తేదీ శనివారము వరకును, అదివరలో పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బాంకు డిపాజిట్లపై నెట్టియో కానట్టియో ఏమనుష్యునియందీ యైనను, సేవింగ్సు బాంకు పనిచేయుట కధికారముగల ఏ పోస్టాఫీసు ద్వారా నైనను గూడ, పట్టబడును.

22. అధిక మొత్తముల అధుర మొత్తములు:— పోస్టాఫీసులద్వారా వచ్చే దరఖాస్తులు రు 25 ల మొత్తముకో పూర్తిగా రు 25 లు గల మొత్తముకో అయి యుండవలెను. ఒకే ఈ ప్రకటన ననుసరించి, పోస్టాఫీసుద్వారా మెట్లు వెరసిమీద రు 22,500 లకు మించిన మొత్తములకు దరఖాస్తుపెట్టను, ఉంచుకోనుగూడదు; ఇందు 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణములో రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు; 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములలోను 1922 వ సం॥ యుద్ధ పత్రములలోను ఒకదానిలోగాని రెంటిలో కలిసిగాని రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు; మరియు, పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల సర్టిఫికేటులలో రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు 37 వ క్లాజు చూడుము.

మరాలు.—(1) ఈ ప్రకటన ననుసరించి పోస్టాఫీసు ద్వారా చేసికొనే దరఖాస్తులు, పోస్టాఫీసుద్వారా లోగడ పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీల మొత్తములు ఏమున్నను వాటితో నిమిత్తములేకుండా, అంగీకరించబడును.

(2) కన్వర్షన్ చే లభ్యమైన 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణపు మొత్తములు, వైని చెప్పిన పరిమితుల వర్తింపజేయు నప్పుడు థెక్కులోనికి తీసికోబడవు.

23. చెల్లించవలసిన మొత్తములు.—దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న మొత్తముల దరఖాస్తుతో పూర్తిగా చెల్లగట్టవలెను; వాయిదాలుగా చెల్లగట్టగూడదు. కాని ఒకే మనిషి ఒకటికంటె ఎక్కువ దరఖాస్తులను పెట్టుకోవచ్చును; కాని, వాని దరఖాస్తుల మెట్లు మొత్తము 22 వ క్లాజులో నిర్దేశించిన పరిమితులను మించగూడదు.

24. చెల్లగట్టే పద్ధతి.—పూర్వపు క్లాజు ననుసరించి చెల్లవలసిన మొత్తములు, ఈ క్రింద వివరించిన విధములలో సేవిధముగా నైనగాని, ఒక విధముగా కొంతయు మరియొక విధముగా కొంతయుగాని చెల్లగట్టవచ్చును:—

(a) దరఖాస్తుదారునికి సేవింగ్సు బాంకు ఖాతా ఉన్నయెడల, ఆ ఖాతాజనుకు తనకున్న ఏదైనా రొక్కపు నిధ్యుకు ప్రాస్తుఫరు చేయబడు;

(b) రొక్కరూపమున గాని కలెక్టివ్ సోల్టరూపమున గాని చెల్లించడము; లేదా, అట్టి బ్యాంకు ఫ్లాపింపబడిన తావున ఉండి పాడ్ల పోస్టుమాస్టరుకు చెల్లదగుట్లుగా ప్రసిద్ధమైన బాంకుమీద క్రాసుచెక్కు ఇయ్యబడు.

25. సెక్యూరిటీలు.—పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసికొన్న వరఖాస్తుల విషయములలో సెక్యూరిటీలు, ప్రామిసరీ నోట్లు రూపమునగాని స్టాఫ్ సర్టిఫికేట్లు రూపమునగాని జారీ చేయబడును. ఇట్లు జారీ చేయబడిన సెక్యూరిటీలు, పోస్టుల యొక్క టెలిగ్రాఫులయొక్కయు అక్కౌంట్లందు జనరలు గారి హావాలలో ఉంచుకోవచ్చును.

26. రాబడిపన్ను.—1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీదను, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీదను, చెల్లవలసిన వడ్డీపైని రాబడి పన్ను మినహాయించబడును. 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము బాబతు సెక్యూరిటీలు, పోస్టులయొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు అక్కౌంట్లందు హావాలలో, ఉంచినయెడలను, ఉంచినంత కాలమును, ప్రత్యేకముగా వానిపైని రాబడి పన్ను మినహాయించబడును.

27. కన్వర్షన్ (మార్పు).—పోస్టాఫీసు ద్వారా 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కొరకు దరఖాస్తు పెట్టుకొను వానికి, వానికి పైచెప్పిన 3 వ క్లాసులో ఉండి హక్కులు చెలాయించుట కధికారిమిచ్చే, అన్వయము చేయదగిన కన్వర్షన్ వారంటాకటి (కన్వర్షన్ కొరకై దరఖాస్తు సమూహాల తోగూడ) ఇవ్వబడును.

28. కన్వర్షన్ నిమిత్తము ఇచ్చుకొనే సెక్యూరిటీలు, పోస్టులయొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు అక్కౌంట్లందు జనరలుగారివద్ద ఇదవరలోనే డిపాజిట్టుగా ఉంచుకొన్నట్టియో లేదా కన్వర్షన్ చేసినవాడు వారి ద్వారా మొదట కొన్నట్టియో, అన్ని కేసులలోను, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము బాబతుగాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము లలో వేసి బాబతు అయినగాని, 1916-17 సం॥ పు నూటికి 4 వడ్డీ ఋణము బాబతుగాని సెక్యూరిటీల కన్వర్షన్ (మార్పు),

- (ఎ) అగత్యమైన కన్వర్షన్ వారంటు (పోస్టాఫీసు ద్వారా పొందినవైనను కానివైనను), క్రమముగా పూర్తిచేసిన కన్వర్షన్ దరఖాస్తు సమూహము, మరియు
- (బి) పోస్టులయొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు అక్కౌంట్లందు జనరలుగారి వేర ఎంచుకొన్న చేయబడిన సెక్యూరిటీలను (సెక్యూరిటీ లేమైన ఉన్నయెడల)

1917 సం॥ నవంబరు 1 వ తేదీకి తర్వాతను 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీకి పూర్వమును ఏదైనా పోస్టాఫీసు నేపింగ్సు బాంకు ఆఫీసులో హాజరు పెట్టినయెడల, 3 వ క్లాసులో చెప్పిన చెల్లవలసిన రొక్క మేమైన ఉన్నయెడల అది చెల్లించుటకు లోబడి, పోస్టాఫీసు ద్వారా జరిగించబడును.

దరఖాస్తు సమూహాల్లో పోస్టు ఆఫీసులో వైనను దొరకును.

పోస్టాఫీసు సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు జారీచేసిన తర్వాత అయిదుసంవత్సరములకు ఇవ్వబడే రు 10 ల, రు 20 ల, రు 50 ల, రు 100 ల సర్టిఫికేట్లు.

82. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు, 1917 సం॥ ఏప్రిలు 1 వ తేదీన గాని అటుపిమ్మట గాని ఎప్పుడైనను, నేపింగ్సుబాంకు పనిచేసే అన్ని పోస్టాఫీసులలోను దొరకును.

83. ఈ సర్టిఫికేట్లు నాలుగు విధములగా నుండును:-
రు 7 - 12 చెల్లించినయెడల పొందే రు 10 లవి.
రు 15 - 8 " " " రు 20 లవి.
రు 38 - 12 " " " రు 50 లవి.
రు 77 - 8 " " " రు 100 లవి.

84. సర్టిఫికేట్లు వ్రాసియున్న పూర్తి మొత్తము జారీ చేసిన పిమ్మట అయిదు సంవత్సరముల కియ్యబడును. కాని ఆ అయిదు సంవత్సరముల కాలములోపల నెప్పుడైనను సర్టిఫికేట్లు గలవాడు ఋణపు ప్రకటనలో నిర్దేశించబడిన రేట్ల చొప్పున రొక్కమును పొందుటకు హక్కు గలిగియుండును.

87. ఈ సర్టిఫికేట్లు రూపమున ఏ ఒక వనిపిగాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 4 వడ్డీ రూపాయ ఋణము. 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణము, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములు, వీటిలో వేసి బాబతైనా, పోస్టాఫీసుల ద్వారా వాని పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీలుగాక, రు 7,500 ల కెక్కువ మొత్తము ఉంచుకోగూడదు.

88. జారీచేసిన పోస్టాఫీసు ఉండి సర్కులు యొక్క పోస్టుమాస్టరు జనరలు సెలవుపొందిననే తప్ప, ఈ సర్టిఫికేట్లు ప్రాప్తమవును చేయగూడదు.

40. ఈ సర్టిఫికేట్లకొరకు దరఖాస్తు సమూహాలు ఏ పోస్టాఫీసువద్దనునను దొరకును.

(అలోచనసభలో కూడిన గవర్నరు జనరలుగారి ఉత్తరువుమేరకం.)

జె. బి. బ్రన్యేట్,
ఇండియా గవర్నరు మెంటు సెక్రెటరీ.

వరద విచారణ

—:—:—:—

బెజవాడయందు

(మాస్కోయ విలేజుకుని యొద్దనుండి)

బెజవాడ మార్చి 8:—మొన్నను వరద సంఘమువారు విచారించిన సాక్షుల నాయకుల నివారకే తెలిపియుంటిని. ఆయా సాక్షులకు టుదంతమును నేడు వివరించుచున్నాను.

వి. బ్రహ్మయ్యగారు 1914లో గుంటూరు తహసీలుదారు. వీరు తమ విచారణయందు దిట్లు తెలియజేసిరి:— ఆ సంవత్సరము నందు నేను వరదపనిని చూచితిని. ఆవత్సరమునందు ఆగస్టు 20 వ తేదీన ప్రాతూరువద్ద గండిపడినది. గండిపడినప్పటినుండి నేనక్కడే యుంటిని.

గండిని కప్పటకుజరిగినపనిని వివరించుచు మామూలుగా నేను, రిపోజ్ చేసితిని, గండి పడినతరువాత అవతలవై పునకు మొదట ఓవర్సీరు వచ్చెను. నేను వారితో మాట్లాడ లేకపోతిని. వారుకన్న చెప్పినవరుసకు. గండి పెద్దది కాకుండ ఓవర్సీరు తుమ్మడుంగలను చేయించెను. నేనును 20 చెట్లను కొట్టింది. నేను వెళ్లు నప్పటికి గండి 80 అడుగులవేర లుండెను. తుణతణమును గండి పెడల్పు కాజొచ్చెను. గండి యెందుకు పడినదియు గ్రామమునందు నేను విచారించగ, గట్టు చీటబారి వీరుపోసికొని పెద్దదై తెగియుండునని చెప్పిరి. నేను మార్చి ఏప్రిలు సెలలందు ప్రాతూరు వెళ్లినప్పుడు గట్టు చీటలువారియుండగ చూచితిని. ఆ చీటలు నింపుగను అడ్డముగను యుండెను. ఆ చీటలంత పెద్దవికావు.

ప్రశ్న:—చీటలను, డి. పి. దల్లియువారు, కప్పించుచుండగ మీ చెప్పడైన చూచుట తటస్థించినదా?

జవాబు:—నేనా ప్రాంతమునకు వెళ్లినప్పుడు 1915 లో వారు కొంతపని చేయుచునుండిరి. గట్టుకు కొంతనవ్వు కలిగినందున వారు పని చేయుచునుండిరి.

ప్ర:—భా రేమి పని చేయుచునుండిరి?

జ:—ఎక్కడ గట్టునకు మోసముకలిగినదో అక్కడ వారు దానిని బలపరుచుచుండిరి. చీటలలో మట్టిపోయుచుండిరి. 1914 వ సంవత్సరపు వరదలో కొట్టుకొనిపోయిన స్థానములను కూడ కప్పించుచుండిరి. ఏటిగట్టు మొదలు రేచేంద్రపాడు వరకు ను వారు పనిచేయుచుండగ నేను చూచియుంటిని. కాని వారే పనిని చేయుచుండి నదియు మాత్రము చెప్పజాలను.

ప్ర:—వా రేమిపని చేయుచుండి నదియు తాము సరిగ చెప్పగలరా?

జ:—గట్టును వరమృతు చేయుటయే గాకను, కొన్ని చోట్ల యెత్తుకూడ చేయుచుండిరి.

ప్ర:—పి. దల్లియువారు కూలీలకు కావలసిన సాధనము లేమై నగట్టుమీద లోపముగ నుండెనా?

జ:—ఆదినమునందు పనిముట్లుగాని, అటు వంటివి గానిలేవు.

సముడివిజను ఆఫీసుకు డోగ్రాగారు రాత్రి గండి దగ్గరకువెళ్లిరి. అప్పుడు గండి, 60 అడుగుల పెడల్పుండెను. గండిలోనుండి, నీరుపోసికొనుచుండెను. ప్రాతూరు గ్రామ సమీపమునందు, గట్టు పల్లములో గుంటపడినది, కొన్నిచోట్ల గట్టుపల్లము దిగిపోయినది. అట్లు చాలమార్లు క్రుంగలేదు. వరద తీసిన వెంటనే అడ్డుకట్టపోసిరి. కాని, వారుచూచినములలో తిరిగి వరదవచ్చి అంతరకు చేసిన దానిని తుడిచిపెట్టుకొని పోయినది. గుంటలు పెట్టి మట్టితీసి, గండికప్పిరి.

కాన్వర్షన్లకు ఆరోగ్యస్వామి మొదల్యారు గా రిట్లు సాక్షులను చెప్పిరి:—గండిపడుటకు పూర్వము నేను మామూలుగా ఆ ప్రాంతమును బరిశీలించితిని. నేను అక్కడ “తెవులు” చేయలేదు. గట్టు 2 అడుగులు దిగిపోయిన మాట వాస్తవము. పిడపరువద్ద గట్టు దిగి పోగా డేవిసుగారు చూచి, దానిని కనిపెట్టి చూచుచుండుమని నాతోచెప్పిరి. వరద రోజులలో దానిని నేను కనిపెట్టి చూచితిని.

ప్రశ్న:—వల్లభాపురమువద్ద గండిపడు నూచనలను మీరు చూడలేదా?

జ:—అవును.

ప్ర:—గట్టుదిగిపోయె నా గండిపడెనా?

జ:—గట్టుదిగిపోయె ఆఖరుకు గండిపడినది.

ప్ర:—గట్టునకు ముందును వెనుకను, గోతులు త్రవ్వ మట్టి తీసినయెడల గట్టుదిగిపోవునని మీ రనుకొందురా?

జ:—గోతులు త్రవ్వట వలన గట్టెంతమాత్రము దిగిపోదు.

ప్ర:—అంకతను మొదలువిషయమై తమ భావమేమిటి? జ:—అంకత తేవండ చేయవలయునని నాయుడేశము. అంకలందు చుట్టు పొడవకు. వీని విషయమై జమీదారి అంకల మాటచెప్ప నక్కరలేదు. చుట్టు పొతుట వలన చాలతంటాలు స్పృశి. చుట్టు ప్రవాహము నడ్డగించి, ఒంగువేయును. అందు వలన నది మెరకయై యేటి కేమాత్రము నీరువచ్చినను, నైకు విక్ర తలమీదనుండి, పోర్లి పోవును.

అసిస్టాంట్ ఇంజనీరు కేశవరావుగారు తమ సాక్షులను సం తాము డేవిసు గారిని తీసికొనిపోయి, దిగిపోయిన గట్టు ప్రక్కలను చూపించితిమని సెలవిచ్చిరి. కుడిగట్టును బల పరచుటకు 2 వేల రూపాయలకు ఖర్చుపెట్టిరి. 1915 లో మొత్తము మూడువేల వరకును సామ్యు ఖర్చు పడి యుండ వచ్చును.

ప్ర:—గట్టుమీద చీటలుండెనా?

జ:—గట్టుపైన కొన్నిమాత్రము కలవు. వేసవికాలము నందు మామూలుగా గట్టు చీటలుతీయును.

ప్ర:—ఆ చీటలు గట్టుమీదనే గలవా?

జ:—నాకు చీటలు గట్టుపైనే కనుపించినవి. కొన్ని చీరులపుట్టులు కూడ నున్నవి.

ప్ర:—వీరివిషయమై జాగ్రత్త పెట్టవలసిన దెవరు?

జ:—సముడివిజను ఆఫీసుకు, సెక్షను ఆఫీసుకు.

తరువాతను కాన్వర్షన్ ఓవర్సీరు వేంకటాద్రి నాయకు గారిని విచారించిరి. వారు తమ సాక్షులనుండియు తెలియ జేసిరి:— నేను ప్రాతూరు గ్రామము సమీపించుచుండగ, గండి పడినదని తెలిసి అక్కడకు పరుగెత్తితిని.

ప్ర:—మీరక్కడకు వెళ్లి యేమిచేసితిరి.

జ:—అక్కడ రైతులు చాలచుండినారు. కొంతరు మైలు కూలీలుకూడకలరు. వారి సహాయముతో రుమ్మచెట్లకు కొట్టింది, ప్రవాహవేగము కొంతవరకు తగ్గునని గండిలో వేయించితిని.

ప్ర:—గండియొద్దనుండి మీరెప్పుడు లేచిరచ్చిరి.

జ:—ఒకగుంట యై:తరువాతను, పనిముట్లు కొరకు కీతా నగరము వెళ్లి తిని.

ప్ర:—మరల గండివద్దగర చెప్పడు వెళ్లితిరి?

జ:—రెండు, మూడుగుంటలకు తిరిగి వెళ్లితిని. అప్పటికి గండిపెద్దదై పోయినది. అసంగతిని తక్షణము మాత్రము మజ్జెగార్లకు వ్రాసి, కూలీలను పంపించు మంటిని.

ప్ర:—ఏదైన పనిముట్లకు పట్టాకొని మీరక్కడకు వెళ్లి తిరా? కీతానగరమునుండి, పనిముట్లైన వచ్చియుండెనా?

జ:—అక్కడనున్న పనిముట్లన్నిటిని పంపించుమని కాన నూపరింపెందెంటునకు వ్రాసితిని. పనిముట్లు గండియొద్దకు వచ్చునప్పటికి నాడుంకా నై ఇన్ని పనిముట్లువచ్చినవని గాని, అవివచ్చినప్పుడు నేన: పంపించిగాని చెప్పజాలను. నేనక్కడనుండి సాచుంకాలము బయలుదేరి అర్ధరాత్రివేళ ప్రాతూరు వెళ్లి అక్కడ నుండివిజను ఆఫీసుకు చూచితిని. కీతానగరము పనిముట్లకొరకు వెళ్లుచుండినప్పుడు తహశీలుదారును చూచితి నేమే భావకములేదు.

కాన్వర్షన్ల సముడివిజను ఆఫీసుకు, రాయస్వామిసర్ల గారు కూడ సాక్షుల మిచ్చిరి. వారి సాక్షులనుండి విషయములు కలవు. గట్టును తనిఖీచేయుట నా పని. నేనెన్నియో పర్యాయములు గట్టును తనిఖీ చేసితిని. వలయాకారముగ నే సిన గట్టుకు చీటలు తీసినది. వానిని కప్పించిరి.

ప్ర:—ఏటిగట్టుకు ఎలుకకన్నము లుండె నేమో మీర చూచితిరా?

జ:—నేను గుర్రముమీద వెళ్లి తనిఖీచేయుచుండ వాడను.

ప్ర:—మీరు గుర్రముమీద వెళ్లి తే ఎలుకకన్నములు కనుపడునా?

జ:—కన్నము లెక్కడనున్నదో తెలిసికొనగలను.

ప్ర:—చుట్టుపొతుచున్నది నిజమేనా?

జ:—అవును.

ప్ర:—గట్టుపల్లములో గడ్డియుండునో, ఎలుకకన్నములు కనుపించునా?

జ:—కనుపించవు.

ప్ర:—నవంబరులో వరద గట్టు మీదకు వచ్చినదా.

జ:—నాకు తెలియదు. నేనక్కడ లేను.

ఎలుక కన్నమో చీటయో నీరుపోసికొని పెద్దదై గట్టును తెగగట్టు పిలి తెంతకామునకు వచ్చునో నదిగ చెప్పజాలను.

ఆంధ్ర విద్యానిధి.

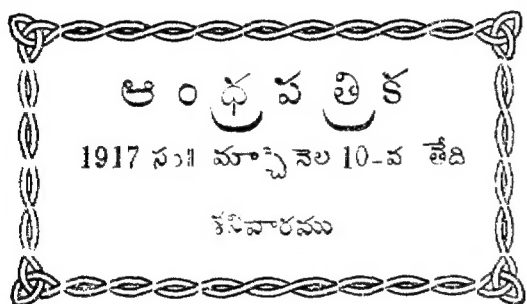
మన పురోవృద్ధికి విద్యావ్యాపనమే ముఖ్యమైన సాధనము. సకలదానములందును విద్యాదానము త్రేతమైన దానము. ఈ యుత్తమదానమును జేయుటకు సంవత్సరాది దినము సుదినము. సంవత్సరాది పండుగ సమీపించుచున్నది. ఆ పుణ్యదినమునందు దేశభాంధవులందఱును ఆంధ్రవిద్యానిధికి చందాల నిచ్చుటకును చందాలను కోగుచేయుటకును ప్రార్థితులు. సంవత్సరమున కొక రూపాయి నిచ్చెడివారు సభ్యులుగ జేరగలరు. కాని యథాశక్తిని ఆంధ్రులందఱును విద్యానిధికి సహాయము చేయవచ్చును. విద్యానిధికి సహాయము చేసినవారి పేరులు ఆంధ్రపత్రికా ముఖమున ప్రచురింపబడును.

సహకార్యదర్శులు:

అధ్యక్షుడు: పండిత డి. గోపాలాచార్యులు.
 బి. ఎన్. శర్మ: వే. రామదాసు.
 కా. నాగేశ్వరరావు.

విషయానుక్రమణిక.

ఆంధ్రపాఠశాల	3
ఇండియాదేశపు యుద్ధములు	4-5
ప్రధాన వ్యాసము	
మదనపల్లి భాగపు నాల్గవసభ	6
చెన్నపురి ఆంధ్రపాఠశాల	7
విరోవా మహాసంగ్రామము	
విదేశతంత్రీవాదము	8
స్థానికవాదము	9
వివిధవిషయములు	10
ఇంగ్లీషుతంత్రీవాదము	11-12
మదనపల్లివిజయోత్సవ	13-14

మదనపల్లి భాగపు నాల్గవసభ.

మదనపల్లి భాగముయొక్క నాల్గవ సమావేశము మదనపల్లియందు నేడు గూడినది. కొంతకాలము వేంకట లక్ష్మణరావుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. ఆంధ్రదేశమునందు లక్ష్మణరావుగారు వారి హిందూదేశచరిత్ర వలనను విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమాలకును విజ్ఞానస్వస్థమునకును సంపాదకత్వము వలనను కృతఃకరించుచులు. లక్ష్మణరావు గారు వారి యారంభోపన్యాసమునందు హిందూదేశభృద్దయమునకు గ్రామములు మొదలు సామ్రాజ్యమువరకును నవసరమైన రాజకీయార్థిక విద్యాది వ్యవస్థలను జర్పించిరి. లక్ష్మణరావు గారు స్వరాజ్యవాదులును ఆంధ్రోద్యమవాదులు నని వారి యుపన్యాసమునందు స్పష్టము చేసిరి. హిందూదేశమునందు 100-కి 90 మంది గ్రామములందు నివసించు చున్నారు. ఇంగ్లాండునందు 100-కి 22 మందియును జర్మనియందు 100-కి 55 మందియును గ్రామములందు నివసించుచున్నారు. ఇంగ్లాండునందు స్వపరిపాలనమునకు పట్టణములు నిలయుములైనను హిందూదేశమునందు గ్రామములు స్వపరిపాలనమునకు బీజములు గావలసి యున్నవి. నరమాన మహాసంగ్రామము వలనను గ్రామసీమల సుఖశాంతి రాజ్యసుఖశాంతికి సాధనమని విదితమైనది. పట్టణవాసము భోగారాధనమునకును ననారోగ్యమునకును మూలమని యూరపురాజ్యములందలి పరిశ్రమల వలన విదితమగుచున్నది. ప్రజాసాఖ్యమునకును దేశక్షేమమునకును గ్రామసీమల స్వాతంత్ర్యమును సుఖశాంతిని

గాపాడుట ముఖ్యము. హిందూదేశముయొక్క ప్రాచీనచరిత్రను బాగుగ విమర్శించిన వారలకు దేశమునందు యుద్ధములుజరిగినను రాజులు మారినను రాజ్యములు మారినను గ్రామసీమలు పంచాయతీసభల మూలమునను స్వతంత్రవ్యక్తిత్వమును గలిగియుండినటులు విదితమగు చున్నది. ఆఫ్ఘితి ఆంగ్లపరిపాలనానంతరము మారినది. ఆంగ్లేయులు వారిదేశమునందు గల రాజ్యాంగ వ్యవస్థలకును వారివ్యాపారమునకును ననుకూలముగ రాజ్యాధికారమును ప్రధాననగరములందు కేంద్రీకృతము చేయుటకుపక్రమించిరి. గ్రామపంచాయతులు నిర్మాలముగుటవలనను గ్రామములస్వాతంత్ర్యస్థితికి భంగము గలిగినది. చిన్ని స్వతంత్రరాజ్యములవలె నుండిన గ్రామసీమ లిప్పుడు స్వాతంత్ర్యకూన్యములై కలహముల కాకిరములై యున్నవి. హిందూదేశమునందు స్వపరిపాలనమును గ్రామసీమలతో నారంభించుట యవసరము. లక్ష్మణరావుగారు వారి యుపన్యాసమునందు పరాంతకుని కాలమునందు శ్రీ. శ. ౯౨౦-౨౧ నందు మధురసీమయందు చెక్కిన శాసనమును గ్రామముల స్వపరిపాలనమున కుదాహరణముగ బేర్కొనిరి. గ్రామములు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనెడి స్వాతంత్ర్యమును ధర్మాదాయమును వ్యయముచేసెడి స్వాతంత్ర్యమును న్యాయవిమర్శనముచేసెడి స్వాతంత్ర్యమును గలిగియుండినవి. మనదేశమునందు తిరిగిగ్రామపంచాయతులను స్థాపించి గ్రామవ్యవహారముల నన్నిటిని పంచాయతీదారుల కొసంగుట స్వపరిపాలనమునకు సోపాన మని లక్ష్మణరావుగారు తెలిపిన భావము దేశభృద్దయమును గోరువారలకు లక్ష్యముగ నుండవలయును. గ్రామములందువలె తాలూకాలందును మండలంబులందును ప్రజానిర్వచితమైన సభ్యులుగల స్వపరిపాలనసంఘములుండుట యవసర మని సభాధిపతి తెలిపియుండెను. మండలములకు స్వపరిపాలనమును నిర్ణయించినపుడు రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనావశ్యకత విశదమగుచున్నది.

ఆంధ్రోద్యమము రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనాత్మకమైన భారతజాతీయ నిర్మాణమును సుందరతరముగ జేయుటకు వెలసినది. ప్రత్యేకవ్యక్తిగల దేశమునకు భాషకు ప్రజలకు పురోవృద్ధికి ప్రత్యేక రాష్ట్రము సాధన మను మూలధర్మము ఆంధ్రోద్యమమునకు బీజము. “ఆంధ్రులు రాజకీయ, సాంఘిక, నైతిక, విద్యావిషయకాభ్యుదయమును జెంది భారతీయ జాతీయతకు సంబంధించిన తమ కర్తవ్యమును కరిపూర్ణముగ నిర్వహించుటకై ఆంధ్రోద్యమము పుట్టినది” అని లక్ష్మణరావుగారు తెలిపి యుండిరి. ఈ యాశయములను బడయుటకై ప్రత్యేకరాష్ట్రము గాకను పేరు సాధనాంతరము లేదు. “యువకులు రాష్ట్రీయ భావమునకై ప్రాముఖ్యత నొసంగుట” ధర్మానుకూలము గాని ధర్మప్రతికూలము గాదు. భారతజాతి స్వీయమనోరథములను బడయుటకు స్వరాజ్యమును గోరువటులు ఆంధ్రులును స్వీయాభీప్రములను బడయుటకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును గోరుచున్నారు. ఈ కోరికకు మూలము స్వయం వికాసము గాని భేదభావము గాదు. ఈర్ష్యా యులు గావు. లక్ష్మణరావు గారు తెలిపినటులు బాలిక కారణములచేత నాంధ్రరాష్ట్రమును గోరువారకుగ నుండును. ఒకవేళ నిట్టి కారణముల వలనను కోరినను “ఆత్మగౌరవమునకు భంగము” గలుగ నేరదు. లోకమునందు జీవసోపాధికి తీర్ణమైనస్వర్గ పుట్టినపుడు స్వీయసంరక్షణోపాయములను గల్పించుట యాత్మగౌరవమునకు హానికరము గాజాలదు. సంగ్రామానంతరము బ్రతికుండునా

జ్యమవలంబింపనున్న వ్యాపారసంరక్షణతంత్రము సామ్రాజ్యగౌరవమునకు హానికరమనుటధర్మమా? త్యాగము ధర్మసంరక్షణమునకు గాకను పరుల లాభమున కుపయోగపడునపుడు ఆత్మసంరక్షణము గౌరవభావముగాని హానికరముగాదు. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనమునకు పరిపాలనాసౌకర్యము మూల మని అందరును నంగీకరింపవలసి యుండును. “రాష్ట్రముల సరిహద్దులను మఱల మార్పునట్టిసమయము లేటప్పించినపుడు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును గోరుటయందు తప్పులేదని” లక్ష్మణరావు గారు తెలిపియుండిరి. ఆయవసర మిప్పుడే గలదు. అవసరమునకై మనము వేచియుండిన నెప్పటికిని రాకపోవచ్చును. అవసరమును గలుగ జేసెడిభారమును ఆంధ్రులపైన గలదు. లక్ష్మణరావుగారి వంటినాయకులు సమయము వచ్చినపుడు రాష్ట్రభావము నిరాటంకముగ దెలుపుట వలనను అవసరము సమీపింపగలదు. ఆంధ్రరాష్ట్రసమస్య సర్వభారతసమస్య. ఆంధ్రుల వికాసమున కనుకూలము. హైందవజాతీయతకు ప్రతికూలము గాదు. ఈ భావము లంగీకృతములైనపుడు రాష్ట్రాధర్మమునందు తప్పుల నెన్నుట కవకాశములు లేవు. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రసిద్ధాంతమును తమపయోగమును నంగీకరించుచు తెలుగుజ్జలాయైన విశాఖపట్టణమును మహారాష్ట్రజ్జలాలతో జేర్చుటయందు దోషము లేదని నిర్ణయించుట చోద్యముగ నున్నది. లక్ష్మణరావుగారు చూపిన నిదర్శనము వారి సిద్ధాంతమును మూలచ్ఛేదము చేయుచున్నది. “ఆంధ్రరాష్ట్రవాదు లేవరును దీని నంగీకరించెద రని తోచదు. ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు చెన్నపురి రాష్ట్రమునకు దిపుడు గల పరిపాలనమువంటి పాలనము గావలయు ననియును లేకున్న రాష్ట్ర మవసర మనియును వాదించుట సమాజసము గాదు. రాష్ట్రమును గోరువారు కార్యనిర్వాహకసభ శాసనసభ గల రాష్ట్రమునే కోరుదురు. కాని కారణాంతరముల వలన నిది యసంభవమైన రాష్ట్రమే యవసరమరుట యుక్తమని తోచదు. ఏమియు లేనపుడు కొంతమైనను లాభము గలిగినసంతోషించుట యుక్తము. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయవిషయముపట్ల లక్ష్మణరావుగారు తెలిపినభావము సమజసమైనను సకలజనాంగీకారమును బడచు నేరదు. బీహారుకునున్న వృక్షము గలుగవచ్చును. బీజము లేనపుడు చెట్టయూడదు.

సామ్రాజ్యసమస్యలను విమర్శించుచు లక్ష్మణరావు గారు బంధకవ్రాతమును దేశసంరక్షక శాసనోపయోగమును నిరసించిరి. నాయకుల రాకపోకలకు నిర్బంధములను గల్పించుటవలనను దేశమునందశాంతిగలుగునను మర్మమును పాలకులు గ్రహింపకుండుట శోచనీయము. యుద్ధానంతర రాజ్యాంగ సంస్కరణములను గురించి ముచ్చటించుచు మన 19 మంది ప్రతినిధులు గోరిన రాజ్యాంగ సంస్కరణములను సభ్యులంగీకరించుటయును గ్రామ గ్రామములందును వ్యాపింపజేయుటయును నవసర మని అధ్యక్షుడు చేసిన సదుపదేశమును దేశీయులందరును గ్రహించి కార్యదీక్షకు బానుకొనియెద రని నమ్ముచున్నాము. మదనపల్లిభాగమునకు సంబంధించిన విషయములు సభయందు చర్చింపబడును గాన చర్చితచర్చణము గాకుండుటకై లక్ష్మణరావు గారా విషయములను పెంచకుండుట యదితముగనున్నది. మదనపల్లి భాగసభయందు ఆంధ్రుల యభ్యుదయమునకు మూలమైన ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడు నని నమ్ముచున్నాము.

చెన్నపురి ఆంధ్ర పారసభ.

చెన్నపురి ఆంధ్రపభావమును క్రిందను సుక్రవారము సాయంత్రము పచ్చయప్పమందిరమునందు రావుబహదరు త్యాగరాయ శెట్టిగారి యధ్యక్షతక్రింద నొకపారసభ గూడినది. సభయందు ఈ రాష్ట్రపు విద్యావిధానములంగను విద్యాధికారమునందును ఆంధ్రభాషా శిక్షణమునకును, ఆంధ్రదేశమునందు విద్యావ్యాపకమునకును గల ప్రతిబంధకములను గురించి చచ్చుపబడి కొన్ని తీర్మానము లామోదింపబడినవి. భరతఖండమునందు విద్యావ్యాపకమున కవసరమైన విద్యాలయములు లేవు. ఉన్నవిద్యాలయములయందు నైనను విద్యావిధానములు దేశభ్యుదయమునకు దగిన రీతిని నుండలేదు. సరి శంకరకవాయరు ప్రాథమిక విద్యనలన దేశమునకు దగిన ప్రయోజనము గలుగుట లేదని సామ్రాజ్యశాసన సభయందును విద్యాధికారుల సభయందును తెలిపియుండెను. శ్రీవమ్మపర్వప్రభువు కళాశాలలందు విద్యాశిక్షణము సంతృప్తికరముగ లేదని తెలిపియుండెను. విద్యాభిమానులందరకును నీయనుభవమువిడితయై యున్నది. విద్యావిధానమునకును విద్యను నేర్పుట కాధారమైన భాషకును సన్నిహితమైన సంబంధము గలదు. మన దేశమునందలి విద్యార్థులు మాతృ భాషాముఖమున గాకను నన్య భాషాముఖమున బాల్యము నుండియును విద్యాభ్యాసమును జేయుటవలనను విద్యార్థులు కష్టముల పాలగుటయును శ్రమకు తగినఫలము గలుగకుండుటయును సంభవించుచున్నది. విద్యార్థులు విద్యార్థంభమునుండియును వారిబుద్ధిని భావములను గ్రహించుటకు గాకను నన్యభాషను జదువుటకై వినియోగింపవలసిన యవసర మేర్పడినది. బాల్యదశయందు నైనను విద్యాభ్యాసమును విద్యార్థులు మాతృభాషాముఖమున జేయుటవలన నీ కష్టములు కొంత తొలగగలవు. విద్యార్థులు సంపాదించెడి విజ్ఞానము వారికిని దేశమునకును నుపయోగించుటకై ఉన్నత విద్యాలయములయందు దేశభాషలను సారస్వతమును నిర్బంధముగ జదువుట యవసరము. ఈపద్ధతి నవలంబించుటవలనను విద్యార్థులకు మాతృభాషయందు పరిచయమును సదభిమానమును నేర్పజుచున్నది. ఆంగ్ల భాషయందు గలిగిన విజ్ఞానము స్థిరపడి మాతృ భాషాముఖమున దేశమునందు వ్యాపించి ప్రజా ప్రభోధమునకు దోడ్పడుటకు చక్కటి సాధనంబేర్పడును. నిన్నను గూడిన సభయందు సభాధ్యక్షులు త్యాగరాయ శెట్టిగారు బాల్యదశయందు బాలురు ఆంగ్లభాషను నేర్చుకొనుటకై చేసెడి పరిశ్రమవలనను పండిత బాధను చక్కగ దెలిపిరి. బాలవిద్యార్థులకు ఈడుకు మించిన భారము గలిగి ఆరోగ్యము చెడి బుద్ధిమాంద్య మేర్పడుచున్నది. త్యాగరాయ శెట్టిగారి యేబడోళ్ల యనుభవమును విద్యాభిమానులు ప్రమాణముగ నైకొనవలసియుండును. మధ్యమవిద్యాదశవరకైనను మాతృ భాషాముఖమున విద్యాభ్యాసమును జేయుటవలనను మాతృభాషాపరిచయము గలుగుచున్నది. అనంతరము ఆంగ్ల భాషాముఖమున విద్యాభ్యాసమును జేయుట సులభ మగుచున్నది. ఇంగులకు రంగనాథ శాస్త్రిగారు రామానుజాచార్యులు గారు ప్రమాణముగ నున్నారు. కళాశాలలందు దేశభాషలకు తగిన ప్రతిపత్తి గలుగుటకై నిన్నటి సభయందీ క్రింది తీర్మాన మామోదింపబడినది.

“(క) కాలేజీ తరగతులలో దేశభాషలను ప్రత్యేక స్వతమును గాని క్లాసికలు భాషను గాని పూర్వమువలెనే నిర్బంధపరచియుముగ చేయవలెనయు, (చ) వై తీర్మానము అమలులోనికి వచ్చులోపల, ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు వ్యాసరచనతో బాటు నిర్ణీత గ్రంథపఠనము కూడ నేర్పబడుటకు ఉపదేశము, ఈసభవారు విశ్వవిద్యాలయమువారిని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.”

మాతృభాషయందుగల మహాకావ్యములను జదువకుండుటయును మహాకవుల చరిత్రను దెలిసికొన కుండుటయును ఆత్మకారనమునకు హానికరము.

ఆంధ్రదేశము రాజధాని నగరమునకు దూరస్థ మగుటవలనను విద్యాధికారములందు గాని విద్యాలయములందు గాని యాంధ్రులకు తగిన సౌకర్యములు గలుగలేదు. ఆంధ్రదేశమునందు జనసంఖ్యకును సంపదలకును దగిన విద్యాలయములు లేవని ఈ క్రిందిలెక్కలు తెలుపుచున్నవి.

“రాజధానియందు గల 31 కళాశాలలందు 9:5 సం. స్కూల్ కళాశాలలందు 2,700 బాలర మధ్యమ పాఠశాలలందు 167:42 బాలికా పాఠశాలలందు 6:80227 బాలర ప్రథమ పాఠశాలలందు 18980:1553 బాలికల పాఠశాలలందు 554:97 ఉపాధ్యాయుల పాఠశాలలందు 45 మాత్రము తెలుగు జిల్లాలయందు గలవు.”

ఈలోపమును నివారించుటకై ప్రభుత్వము వారు ప్రారంభవిద్యాలయముల నధికముగ స్థాపించుట యవసర మని సభయందు తీర్మానింపబడినది. ఈవిషయమై శాసనసభయందు చర్చ జరిగినపుడు విద్యాశాఖాధికారి ఆంధ్ర మండలములందును విద్యావ్యాపకకై తగినరీతిని విద్యాలయము లేర్పరుపబడుచున్న వని తెలిపి యుండెను. ఇది స్థితిగతులకు విరుద్ధము. ఈవిషయమై మన నాయకులు సభలు తగిన శ్రద్ధను తీసికొని నిరంతరము ప్రభుత్వమునకు మనోహుపాటులను శ్రుత పరచుట యవసరము. విద్యాధికారమునం దాంధ్రులకు ప్రతిపత్తి యుండుటకు వారి సంఖ్యకును దేశమునకును దగినరీతిని ప్రాతినిధ్యము గలుగుట ధర్మము. ఆంధ్రులకు సిండికేటునందును సినేటు నందును తగిన ప్రాతినిధ్య ముండిన దేశభాషవృద్ధికిని భాషాభివృద్ధికిని ప్రయోజన మేర్పడును. ఎన్నికల యందును నియామకము లందును నాంధ్రులకు ప్రవేశమును గలుగజేయవలయు నని సభయందొక తీర్మాన మామోదింపబడినది. ఆంధ్రభాషా పఠన గ్రంథనిర్ణాయకులను భాషాపరీక్షకులను నియమించుటయందు ఆంధ్రేతరులకు గల పోషణ నాంధ్రులకు గలుగుట లేదు. పఠనీయగ్రంథ నిర్ణాయకులం దాంధ్రభాషాపాండిత్యము భాషాభిమానము గలవా రుగుట ధర్మముగాని లేనివారుండుట ధర్మము గారు. కాని నాంధ్రులకు తగినంత పలుకుబడి లేనందున పఠనీయగ్రంథనియామకులందు వారికి తగినప్రవేశము లేకను నాంధ్రేతరులకు ప్రవేశము గలదు. భాషాభివృద్ధికి ఈ యాచరణము ప్రతికూలము. గ్రాంథికభాషను పరీక్షలందు ప్రమాణభాషనుగ గ్రహింపవలయునని విశ్వవిద్యాలయాధికారులు పాలకులు నిర్ణయించిరి. కాని పరీక్షాధికారులనుగ గ్రామ్యభాషాభిమానులను నిర్ణయించిరి. ఇందువలన నుద్దేశమునకును క్రియకును సంబంధము లేకపోవుచున్నది. పరీక్షాధికారులు గ్రామ్యవాదులైనను వారి పదవిని నియమానుసరణిని వాడుదురు గాని భిన్నముగ వాడరని వాదించుటకు ఏలుగలదు. అయినను ఉద్దేశమునకు తగినరీతిని కార్యమును జరుపుటవలనను నిట్టి యభోహల కవకాశము లేకను సంకల్పము నిరంతరాయముగ సఫలము గాగలదు. ఏతత్ఫలమును సాధించుటకై

యొకతీర్మాన మామోదింపబడినది. మాతృభాషా వికాసమును జేయుటకును తద్వారా ప్రజాక్షేమమును నృసి చేయుటకును భాషాభిమానులు దేశభాషిమానులు చేయగల మరాత్కార్యము లనేయులు గలవు. భాషాభిమాను లందఱును చెన్నపురి యందు గూడిన సభవలె నీ విషయమై తగిన పరిశ్రమ చేసి మాతృభాష నుద్ధరించి మాతృభాషిని నేవించుటకు ప్రాశ్నితులు.

జపానుదేశ వ్యాపార విజృంభణము.

యుద్ధమువలన జపానుదేశ వ్యాపారము ఆసియాఖండమునందు గాకను ఆమెరికాఖండమునందును విజృంభించుచున్నది. దక్షిణ ఆమెరికా రాజ్యములకును జపానుదేశమునకును గతి సంకర్షణమునందు 10 కోట్ల రూప్యముల వ్యాపారము నడిచినది. ఒక సంవత్సరమునందు 8 కోట్ల రూప్యముల వ్యాపారము పెరిగినది. జపాను నుండి క్రమముగ దక్షిణ ఆమెరికాకు జపాను పొగయోడలుపోవుట కేర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. జపానుదేశస్థులు పాశ్చాత్యులవలెను వారి వాణిజ్యాయుధమునే ప్రయోగించి జయమును పొందుచున్నారు. భారతీయుల కీ వాస్తవము జదివినపుడు విస్మయము గలుగుట సహజము.

జపానీయుడు హైందవయోధుడు దగుట.

పుసాయె ఒహారుగారు యుద్ధప్రారంభ దశయందు హిలియా వసతి గృహమునందు పని జేయుచుండెను. హైందవల స్వచ్ఛంద పటాలము నిర్మింపవలెను హైందవుని వేషముతో ఒహారా వైనికుడుగ జేరెను. పుష్పయ రంగము నందు యుద్ధము చేసి గాయములను బొందెను. శ్రీ బార్జి పంచకు చక్రవర్తి ఇపు డావీరుని బిరుదముతో సత్కరించెను. ఔత్ర భావ బీజము నాటుకొనినపుడు ఆ బీజము నిర్మిమి త్వముగ వికసించు ననుట కీహారుని చక్రత్రము నిదర్శనము. మన దేశమునందలి యువజను లందును నీ భావోదయచుగుట పారయోధ దశ నిర్మాణము బీజాంకుతముగా గలదు.

అలహాబాదు విద్యాశాఖ కార్యదర్శి గా. డి. లా. ఫా. సీ. గారు ఉపపాదించిన ప్రకారము ప్రతిపట్ట పరీక్ష విద్యార్థి యొక కళాశాలకు చేరి వసతిగృహమును గాని విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన విద్యార్థి వసతిగృహమును గాని, తలి తండ్రులతోగాని, కళాశాలకు సంబంధించిన విద్యార్థి వసతి గృహమును గాని విశ్వవిద్యాలయము వారు అంగీకరించిన విద్యార్థి వసతిగృహమునుగాని స్థలము లేనిచో కళాశాలాధికారి చే ప్రత్యేక ముగా కళాశాల విద్యార్థుల నిమిత్తమే ఏర్పరుపబడి నట్టి యు కళాశాలాధియొక్క కారాగారి విశ్వవిద్యాలయము అధికారుల యొక్క గాని తదితరీబడినట్టి వసతిగృహమునుగాని విద్యార్థులు నివసించవచ్చునని అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయపు కేసులువారు ఏర్పాటుజేసిరి. తలితండ్రుల ఆమమతిలేనిచో విద్యార్థి వసతిగృహమును జరుగు నుత్తరము బోధకుల సోపనము లేదని కూడ తీర్మానించిరి.

బంధక వ్రాతము కూడరని ఖండించుటకు కలకత్తా నగరమున ఈనెల 9-వ తేదీ సాయంత్రమున రామమోహన పుస్తక భాండాగార భవనమున జే. డి. బోసుసతిగారి అన్యక్షతక్రింద మహిరాసభ జరిగినది. చాలమంది స్త్రీలు సభకు వచ్చిరి. బంధక వ్రాతమును వెంటనే తొలగింపవలెనని తీర్మానము చేయబడినది.

హిందూదేశ యుద్ధములు:— బొంబాయి యుద్ధమునకు బొంబాయి రాజధానిలో నున్న కంపెనీలు లేదితిర త్యాగములు మున్నగువాని యజమానులు తోడ్పడవలెనయు ఇది విజయము గాంచునట్లు జేయరలె ననియు సంఘమువారు ప్రోత్సాహపరుచుచు తగిన ప్రయత్నము చేయుచున్నారు.

గాగల సంఘము చెన్న పురి కాన్పిలెమనునకు స్థిరసంఘ సభ్యులుగ నీక్రిందివా రెన్నుకొనబడిరి. చూచుచు ఉస్మాను సాహేబు బహదూరు గారు జి. పి. నరేశం గారు, దేశకాచార్యులు గారు, రావుసాహేబు కలకల రామానుజంపెట్టిగారు పి. పి. వైయండ్సు గారు. మిరియా యాకూరు హాస్సేనుసాహేబు గారు లోస్పరమ గారు పాలకులచే నియమింపబడిరి.

బరో వా మ హా నం గ్ర మ ము

డాక్టరీనల్సు సంఘమువారి రిపోర్టు

కిచనరు ఆస్పత్రి చర్చిలుగాల్లు పాఠ్యములు.

అల్పపురుషుల వదలి తక్కిన అయిదొండుదేశమునకంతటికిని హోమురాలు నిచ్చెదమనుట.

(1) బ్రిటిషు భాగతీయ సేనలు బాగ్దాదునకు 14 మైళ్లలోనుండుట.

(2) బ్రిటిషు సేనలు బాగ్దాదునకు 14 మైళ్లలోనుండుట.

ఇంగ్లండు

డాక్టరీనల్సు విచారింపు సంఘము

అండను మార్చి 8:— ఈ సంఘమువారి రిపోర్టు ప్రకటించినది. “ఈ ప్రభుత్వ సంఘమువారు డాక్టరీనల్సు మొదలగు వారు మార్చి 24-11-1914 న జరిగిన యుద్ధ సభ్యులగు వ్యూహము మొదలు నడిపిరి. 2-1-1915 న రిపోర్టు వాచియును నుచు చర్చించిరి. సేనలు లేని కిచనరు ప్రభుత్వము చేసిరి. యుద్ధసంఘమువారు కిచనరు నంగీకరించుట పూర్తయి, వారు పరిశీలించి చోటి నిజము కాదని వారు గ్రహించి యుండును. నాకాయుధము చేయుటయే లేక ఏమియును చేయకుండుటయే అను విషయము జనవరి 13-వ తేదీని నిర్ణయించి చేయబడవలసి వచ్చినది. నాకాయుధము కర్తవ్యమును నిర్ధారించు అడ్మినిస్ట్రేషన్లు విన్నవించుట ప్రతిపాదించు నుచునందు. నిజముగా నాకాయుధము సాగదని తోచినవారు ప్రతిపాదించు నుడివి యుద్ధకలసివది. కాని ఇది పరిష్కారములేదు. కిచనరు వారధ్యంతరము చెప్పలేదు. కేరళము, నాకాయుధము ఫలప్రథము గాదని తోచినపుడు పరిష్కారములేదు. నైనికులను గోల్పోవుట యుద్ధము కాదు. గాన నిందుల గూర్చి ప్రత్యేక ప్రావీణ్యము గల వారిని విచారింపు భారము మొదలు చర్చిలు గారి మైనను పుట్టుట ఆస్పత్రిగారి మైనను ఆనల ఇతర సభ్యుల మైనను గలదు. డాక్టరీనల్సు పరిసరమున సేనలను చేర్చుటకు కిచనరు 16-వ తేదీని చేయబడిన నిర్ణయము ఈ రిపోర్టు లన్నిటి యందును చాల విషయమైనది. కాలము చాల ముఖ్యమైనదిగా నుండుటచే నాకాయుధము నకు తోడు వైద్యమును గూడ బంపి విజయమును గడించుట, నాకాయుధము ఫలవంతముగాదని తోచగనే విజయించుట అను రెండువిధానములను సమర్థించుటకు వారి కవకాశములేకపోయి యుండును. తూర్పునకు పంపబడవలసిన ఫిబ్రవరి 16-వ తేదీని నిర్ణయించబడిన సేనలలో మొదటి భాగముకు 20 వ డివిజనును ఆంగ్లమునకు పంపింపలేదని ఫిబ్రవరి 20-వ తేదీని కిచనరు ప్రభుత్వము ఆజ్ఞాపించెను. ఆ భాగమునకును తక్కిన సేనలను స్త్రీయలను లవనము లేదని కల్లులు ఫిట్టగల్గుట గాన కిచనరు ప్రభుత్వము ఆజ్ఞాపించెను. నాకాయుధమునకు తెలిపిరి. ఈ సంగతి చర్చిలుగారి కేమియును తెలియదు. కిచనరు సేనలను పంపుటకు మూడువారములాలస్యము గలుగవలసి భూసేనలకు సహాయములేక పోవుటయు చిక్కులు కలుగునయు కలసిందిరి. ఫలప్రథము నాకాయుధము విధానములు ఖండితముగా నుండుటచే 18-వ మార్చి తేదీని జరిగిన యుద్ధసంఘము నాకాయుధమును విజయించుట తప్పని సరియైనది. మార్చి 19-వ మే 14 తేదీలకు మధ్య యుద్ధసంఘము వారి సమావేశమే జరుగలేదు. ఆ సమయమున ప్రాముఖ్యముగ యుద్ధము జరుగుచుండెనుగాన సంఘమువారు కానినిగూర్చి ముందుగానే యోచించవలసి యుండెనుగాన ప్రధానమంత్రి అట్టిసమావేశమును జరిపియుండవలసివది. అతడు చేయకున్న తక్కినసభ్యులంతయు నందులకు కోరవలసివది. అట్లు జరుగక పోవుట కోరవలసియు. కిచనరు ప్రభుత్వము గాన సహాయము గల సహాయమును గొనుండు బంతులకు కార్యభాగమునంతయు నిర్వహించు బంతులచేతను ఒక్కటి కోరవలసియు గానంత పని యుండుటచేతను అట్లుకాదు మైనది. సామగ్రిలోపము తలపెట్టించి. చర్చిలుగారికిని ఫిషుగారికిని అభిప్రాయభేదము కలిగిన దనియు ఆందువలన మానము పొందుట లేదా రాజీనామా నిర్వహించు కర్తవ్యము తలచితి ననియు ఫిషుగారు ప్రభుత్వము నుడివినదానితో మేమేకభవింపజాలము. అట్టి భావమునే అందరును పూనినచో కార్యము చక్కగ జరుగబడుట

సంభవించును. ఈ యత్నములన ప్రధానమంత్రి నిర్దేశించి పోయినను కొన్ని రాజకీయ సలితములు కలిగినవనుట నిశ్చయముగాని ఆమోతపు ఫలితములకు ఇంత భవప్రాణవ్యయము చేయబడవలసినదా అను విషయము అభిప్రాయభేదముతో కూడినది. అన్ని వానిన భాగమునందు వాల్టరు గోకు గారు (పాస) తప్పక క్రింద వా రందరును చేవ్రాలు చేసిరి.

చర్చిలుగారి సాక్ష్యము.

“ప్రారంభమునందు యుద్ధ కార్యములను ప్రధానమంత్రి కిచనరు ప్రభుత్వముగ నేనను నిర్వహించితిమి. కాని నాకు వారిద్దరికిని గల అధికారము లేకుండెను. వారిద్దరును నిర్ధారణ చేసి నటులే పక్షము జరుపబడుచుండెను.” అని చర్చిలు గారు నుడివినది సాక్ష్యము. కాని చర్చిలుగారు ఆ సంఘమున నిజముగా చేసినపనినంతయు వివరింపలేదు. డాక్టరీనల్సును చీల్చి కనిపెట్టుట నోపిలును పశ్చిమమునకుట నెరవేరలేదని ఈయత్న మంతయును నిష్ఫలమేయని నిరసించుట అసమంజసము. తురుష్కులైన సభ్యులను రిపోర్టువారికి యొత్తిడి తగ్గింపవలెనను నుద్దేశముతో మొదట నీయత్నము ప్రారంభింపబడినది. ఆయుద్దేశము భాగము నెరవేరలేదు. మరయు నీయత్నము వలన బల్లెయూ తాటస్థ్యమును వదలుట చేతురకపోయినను యీయత్నము జరుగకున్న బల్లెయూ చాల కాలమునకు ముందే కేతువులను చేరియుండును. ఇతర రంగములకు పంపబడవలసిన గొప్ప తురుష్కులైన దీనివలనకదలుటకు మీలేక పోయినదని రిపోర్టునందు వ్రాయబడినది. 23-3-1915 వరకు జరిగినవిషయములు మాత్రమే రిపోర్టునందు చర్చింపబడినవి.

అయిదొండుకు హోమురాలు.

అండను, మార్చి 7:— అయిదొండునందు హోమురాలు కావలెనని కోరెను రాష్ట్రముల వారికి హోమురాలు ఇయ్యబడునని పాల్గొంటు ప్రజలసభలో లాయరు బార్డిగారు నుడివరి.

వివరము— ప్రపంచమునందు దంతలను గల నిష్పాక్షికులగు అయిదొండు దేశాధిపతులు అందరును విమర్శించుటకు ప్రభుత్వమువారి నిశ్చయమును ప్రకటించుటకు నాకించుకేని వెరవు లేదు. నేడు మే మిచ్చు దాని నొక్క అయిదొండు వారి కే గాక బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వాసుల కందరికిని ప్రపంచవాసుల కందరికిని గూడ తెలుపుచున్నాము. హోమురాలు కావలెనని అయిదొండునందు దేశ రాష్ట్రములవారు కోరుదునో వారి కందరికిని హోమురాలు నిచ్చెదమను విషయమునే మే మందరికిని తెలుప గోరెదము. మనకుందర నుండగదిన ప్రశ్నలు రెండు గలవు. అయిదొండునందు స్వపరిపాలనమును స్వప్రముగ గోరు భాగములవారి కందరికిని ఇంగ్లాండువారు దాని నియంత్రింపబడుట అనుప్రశ్నకు ఈదేశము అందరును సంసిద్ధులని దొరతనము వారు నిశ్చితాభిప్రాయముల రని మంత్రివర్గమువారి పక్షమున నేను ప్రత్యుత్తర మొసంగెదను. అయిదొండు ప్రజలవలన పాలింపబడుటకు అంగీకరింపని ఈ కార్య కోణము నందలి వారు గూడ అయిదొండు వారి పరిపాలనకు బద్ధులు కావలెనని ఈదేశమువారు నిర్బంధింతురా అను ప్రశ్నకు ఈదేశమువారు నిర్బంధింపరు అని నేను ప్రభుత్వము వారి పక్షమున ఖండితముగా నుడివెదను అని లాయరు బార్డిగారు నుడివరి.

అయిదొండు పరిష్కారమునుగూర్చి నిష్పాక్షికులగు విదేశీయుల మాధ్యమమున గోరుట సమంజసము ఇప్పుడు అధిని చేతనముల మంత్రులచేటకు వెక్కుమంది వచ్చియున్నాడు. వారిట్టి విషయముల నెన్ని

టితో పరిష్కరించి యున్నారో గాన వారి కీ విషయములు తెలిపి వారి మాధ్యమము కోరదగునని ఆస్పత్రిగారునుడివరి.

దీనినిగూర్చి నిరర్థకముగ చర్చింపవలదు. నాతో నాలో చింపవలసినదని రెడ్మండుగారు విన్నవించిన వదివరకు లాయరు బార్డిగారు ముచ్చటించుచున్నతని ప్రతిపాదనలను కనబరచుచుండిన జాతీయ వాదులందరును సభనువిడిచి పోయిరి.

ఆస్పత్రిగారి మాచనను గూర్చి మీఅభిప్రాయమును తెలుపుడని యొకరు లాయరుబార్డిగారిని కోరగా దొరతనము వారిదానముతో గూడిన ఈతీర్మానమును జాతీయ వాదులు భార్యపక్ష మొనరింప గోరెదలేమో తెలియ గోరెదనని లాయరుబార్డిగారు నుడివరి.

ఈ ఫలితములన యుద్ధమును గూర్చి అయిదొండువారి భావ మెట్లు మారు నునదియో ముఖ్యవిషయము. వివిధవాదములవారు రెండు ముఖ్యవిషయములను విస్మరించిరి. అయిదొండు వారికి గల కష్టము ఆధికమునకు చేరినది గాదు. ఆత్మ గౌరవమునకు చేరినది. ఇప్పుడున్నంత అయిదొండువారు వారి కిదివరకెన్నడును లేకుండినను క్రాంతి కాలమునందు వారికి బ్రిటిషు పరిపాలనమునందుండిన కృతీరేక భావముమాత్ర మిచ్చు న్నాత్రమును కోరత పడలేదు. అల్పపురుషుల వారిని అయిదొండు స్వపరిపాలన క్రింద చేర్చుటయు తక్కిన అయిదొండునకు స్వపరిపాలనాధికార మియ్యకుండుటయు గూడ సమానాపరాధములే యగును. అల్పపురుషులగుడ తక్కిన దేశమువారితో చేరునట్లు వారి కాకక విషయముల కలిగించినచో నవికాలముననే అయిదొండునకు ఏకజాతీయత కలుగగల దని నేను సాయంకాలము పాల్గొంటు ప్రజల సభలో లాయరుబార్డిగారు నుడివరి. చర్చ లేపటికోణాన జరుగును.

బ్రిటనుకు ఆహార పదార్థములు

కొలంబో, మార్చి 8:— అధినివేశనముల మంత్రిగారు ఈనెల 7వ తేదీని సింహళము దొరతనము వారి కిటుల తంతి వార్త నంపిరి. స్త్రీయరులును, ఫలమును, సామగ్రిలను ఈ దేశమునందు తక్కువగా నుండుటచే అతి ముఖ్యముగ. రాధారీల యందు చాల మితముగ వినియోగించుటకు ఇండియా మున్నగు ప్రాదేశములందున్న స్త్రీయరుల నివటికి రప్పించవలసి యున్నది. ఆ స్త్రీయరులను అంగీకృత నాకాయుధముల సంఘముల ద్వారా బ్రిటిషు దొరతనము వారి అధికము చేసెదరు. ఈ సంఘములందు అన్ని వ్యాపారముల ప్రతినిధులు నుండురు.

అడ్మియాటికు మార్గము

అండను మార్చి 9:— అంగ్ల పరాసు సముద్రమార్గమున వలె అడ్మియాటికు మార్గము గూడ భద్రముగా చేయదగునా యని ప్రాంతు ఫర్వరు జయిటంగు పత్రిక వ్రాసినది.

జాతీయ స్వచ్ఛంద సేన

అండను, మార్చి 7:— ఈ సేనలో చేర్చుట మార్చి 31వ తేదీతో ముగింపబడును.

మంచు.

అండను మార్చి 9:— బ్రిటనుదేశమునందు నీరు గడ్డగట్టు కొనిపోవుచున్నది. మంచు విశేషముగ కురియుచున్నది.

ప్రాము

మంచు అధ్యంతరము కలిగించుట

అండను, మార్చి 7:— నిన్ను ఆంకరువద్ద మందుగడ్డలును, కరిగినమంచును బ్రిటిషువారి కధ్యంతరము కలిగించినవి. శత్రువులు నింపాదిగ వెనుకకు పోవుచున్నారు. వారిపుడు బెహములనుట నున్నారు. వారిచటనిలచి ఎదిరింతురో వెనుకకు పోయి సేనాముఖమును 30 మైళ్లు తగ్గింతురో తెలిసికొనవలసి యున్నదని విశేషము వ్రాసెను.

శత్రువులుడోమాంటువద్ద తలపడగోరుచున్నారు; గాని ఆంకరువద్ద వారికి కలిగిన నష్టము నిది కూడదీయజాలదని పరాసు విశేషము వ్రాసెను.

ఆంకరులోను కిరుప్రక్కలను బ్రిటిషువారు కొద్దిగా ముందునకుపోయిరి. బయిబెసువద్ద శత్రువుల కందకములందు ప్రవేశించి కొంతచుండిన పట్టుకొనిరి. చాల్మెసు అరాగిసులకు దిగుర శత్రువులు దాడినట్టి కొంతచుండిన పట్టుకొనిరి. చాల చోట్ల నిరుపీడులవారును ఖిరంగులను గాల్పిరి.

బ్రిటిషు సేన కెదుట నొక వర్తమానము ముందున్న సేన కంటే దిక్కులుముగ నిపుడు జరగను సేనకలదు. వారి సేనలో శ్రేష్ఠులగు భాగమున మిగిలిన దంతయు నిచటనే యున్నది.

పరాసువారి విజయము.

లండను, మార్చి 9:- పాంపేను యొద్ద ఫిరంగులను గాల్చి మేము బట్టిడి మెస్సీలు మెయిసన్సుడే పాంపేనులకు చుట్టూ నున్న స్థానమునందలి భాగమును వశపరుచుకొంటిమి. ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీన దీనిని శత్రువులు వశపరుచు కొనిరి. మూడువారము పడమటను 100 మందిని పట్టుకొంటిమి. 304వ గుట్ట అవకాశము అడవులకు చుట్టూ ఫిరంగులను గాల్చి జగ్గుల స్థానములను నాశనము చేసితిమి. అల్బానుసును సెర్బ్లకు దిగువను శత్రువులపై ఫిరంగులను కాల్చి తిరిమితి గుని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

కానిరు నౌక.

లండను, మార్చి 8:- కానిరు అను పరాసు డిప్లొమెటు రువైని బార్బెన్ వద్దల నా నౌక కెప్టెను చనిపోయెను. తేలుచున్న తెప్పలను చేరుటకు హతశేషులు సముద్రమున చీకటిలో కొట్టుకొనుచుండగ "ఇటువంటి గొడవలాగా" అను పేరు పరాసు భాషనుందు వివరించెను. అంతలో మొక అంతర్గామి సమీపమున కనుబడినది. దానిలోని వారు వారిపైని తుపాకులను చుక్కెందలను కాల్చిరి. ఒక గుండు తెప్పకు కొంచెము తప్పినదని హతశేషులు నుడిచిరి.

శ్రీలకుగూడ నిర్బంధము.

పారిసు మార్చి 9:- 17-60 వత్సరముల చుట్టూను గల శ్రీలును పురుషులును, గూడ స్వచ్ఛందముగ బాతీయ సేవకర్తలను చేరుకట్టును క్రమముగ నిర్బంధమునకుగూడ నవకాళ ముండుకట్టును శాసనము చేయబడినది.

ప్రచండమారుతము.

లండను, మార్చి 9:- ఆంకురు గంగమున ప్రచండ మారుతము వీచుచున్నది. మంచు విపరీతముగ కురియుచున్నది. పని కభ్యంతరము కలుగుచున్నది. నేల పరల గట్టిపడినది. శత్రువులు బాహుమయొద్ద స్వచ్ఛందము లగుచున్నారు.

బ్రిటీషువారి శత్రువులు కందకములను వివాళము చేయుటవలననే శత్రువులు పలాయనము నందిరిని లొంగిన వారు నుడిచిరి.

రుస్య

రస్యవారి యుపకరణములు.

లండను, మార్చి 9:- రస్య సేనకు వెనుకభాగమున వారు ఫిరంగులను సాచులను అధికముగ చేర్చి. ఈరంగమునందలి ఖిముగుగ ఆస్త్రియా జర్మనీ సేనలకు చాల బట్టిడి కలుగగలదని బెర్లినుకుట్టులు ప్రకటించినది.

బాల్కను

గ్రీసులో ఆహారపదార్థముల లోటు

లండను, మార్చి 10:- ఆమెరికానుండి 5000 టన్నుల ధాన్యమును తెచ్చుటకు గ్రీసు రాజపక్షము వారిచే పంపబడిన గ్రీసు నౌకను జర్మను అంతర్గామి ముంచినది. గ్రీసు వారు తిండిలేక మాడకలసిన కాలము చేకూరినదని ఏభేన్సు విలేఖరుడు ట్రిబ్యూను ప్రకటించు ప్రాసెను.

పరాసువారి ప్రకటనము

లండను, మార్చి 10:- 1060 వ గుట్టయొద్ద పోరు జరిగినది. ఇటలీవారు చాల మందిని పట్టుకొనిరి. తలపడిన శత్రువుల వోడించుచున్నది. వర్తమాన సైన్యాసరములకు చుట్టూ గుండు కురిసినది. 1050 వ గుట్టకు ఇటలీవారు వశపరుచుకొనిరి.

జర్మనీ

మెక్సికోలో జర్మనుల కుట్రలు.

లండను, మార్చి 6:- మెక్సికోలో జర్మను కుట్రలు వెల్లడియైనందున జర్మనీలో హృదయావేదన పోచినది. రాజ్యాంగసభలో చాల ప్రశ్నలకుగ బడినది. ఆవార్తహస్త భాషయందు పంపబడినది. ఆమెరికావా రెట్లు గ్రహించిలో నాకు తెలియదు. అరిదురదృష్టము. ఆమెరికాలో ప్రకటించబడినందున ఈ విషయము జపానువారికి తెలిసినందులకు నాకు విచారములేదని హెరుజుమ్యురును నుడిచెను.

కొంటు జప్తి గురారు

లండను, మార్చి 8:- కొంటు జప్తి గురారు మృతినొందినది తెలియుచున్నది.

ఆస్త్రియా

ఆస్త్రియా నౌకాదళము.

లండను, మార్చి 9:- బ్రూంబో జలసంధి నుండి ఆస్త్రియా అంతర్గామిలు దాటి పోవుటకు ఆస్త్రియా నౌకలు దాడిచేయ నున్నవని వందతి కలదని అగ్నే జియా రిటెరా ప్రకటించినది.

టర్కీ

బ్రిటిషు సేన బాగ్దాదును సమీపించుట

లండను, మార్చి 8:- శత్రువులు సముద్రము ఎదిరించుటయే లేదు. బాగ్దాదుకు దక్షిణమున 14 మైళ్లలో నున్న బని యొద్దకు మా అక్వికదళము కెసిఫును మీనుగా పోయినది. 85 గురిని 1 ఫిరంగిని పట్టుకొనిరి. మెసపొటేమియా అధికారులు ప్రకటించిరి.

అమెరికా

సాయుధ తాటస్య శాసనము.

న్యూయార్కు, మార్చి 7:- వ్యవస్థాపక సభ 11 గురు సభ్యులను కురించిన అంతర్గతము ప్రబలుచున్నది. మిక్రెను చుట్టూను సేర్వరుపవలెను: అన్యమున మాటు-మాజువాట్లు గాల్గుగూడ సభ్యులుగ నుండవలెను; ఆను తీర్మానములు న్యూయార్కునందు జరిగిన యొక మహాసభలో చేయబడినవి.

స్టోనుగారి కిచ్చుటకు 30 వెండి నాణెములను వారు పోగుచేసిరి.

వాశింగ్టన్ లో ఫిరంగుల నవచ్చుటకు అధికారము కలదా అను విషయమును గూర్చి ప్రెసిడెంటు నిల్చునగారు న్యాయవాదుల నడిచిరి.

:-

లజ్జావర్జ తురుష్కులను దాకుట.

మెసపొటేమియా విలేఖకు దొకడు మార్చి 8 వ తారీఖున నిట్లు లెఱింగించెను: 17 వ తేదీన తెసిఫాకెకు ఉత్తరమున 6 మైళ్లు సాగితిమి. 5 వ తేదీన ట్రెగ్రినునదిని మా వైస్యము దాటెను. యుద్ధశాకలను గుర్రపుదళమును సేనకు లోడ్ చేసెను. గుర్రపుదళంబు లజ్జావర్జ మా అక్వికదళము శత్రువైస్యమును వెనుక రాగమందు తాకి సమర మొనర్చెను. శత్రు వైస్యము ఈ రణరంగమును రాత్రి వదలివేసినది. 32 మందిని ఖయిదీలుగా జేసితిమి. 6 వ తారీఖున మేము ముందుకు సాగిపోయి తెసిఫాను ఆక్రమించుకొంటిమి. మరి 50 గురిని ఖయిదీలుగా జేసితిమి. 11 కొండ ఫిరంగులను గూడ పట్టుకొంటిమి. ఈ గోజున శత్రు వైస్యమువారు దయాలనదిమీదనున్న స్థానమును కాపాడు చుండిరి.

లండను, మార్చి 9:- సింహళమున నాటుకోటి పెట్టు పెట్టుబడినంతవ వశపరుచుచున్నాము. ఆంగ్లేయుల బిట్టులు నిలచిపోయినది. దీనివలన క్రమముగ చాల ననగళము కలుగగలదని పాన్లమెంటు ప్రజలసభలో ఇంగిల్లీగారు నునుకగ వీనిని గూర్చి సర్ బాను ఆండర్సనుగారికి ప్రాసెదనని వార్తలుబాగుగా గనిరి

థిల్లీ మార్చి 9:- 5 వ తేదీన లాజువర్జ మా వైస్యము ముందుకు పోకుండ తురుష్కులు అడ్డులు రాసమర్పించిరి. కాని 6 వ తారీఖున వాగురేట వారే ఆధులమును భాగీజేసిరి. మా గుర్రపుదళము తెనుపోకుట పోగా అందు ఎక్కడను తురుష్కు లగుపడలేదు. 5-6 తేదీల చుట్టూ 85 గురు ఖయిదీలును తురుష్కుల సెన్ల ఫిరంగి నౌక దానిని పట్టుకొంటిమి.

8 వ తేదీన సభ్య పరగణాల థిఫు కమిషనరు గారి అధ్యక్షుల క్రింద సమావేశమైన న్యాయశాసన సభయందు 72 ప్రశ్నలకు బహుమానంగిరి. స్థానిక శాసన సభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించవలెననియు 'బోయిస్కాటు' మువ్వమెంటును ఈ పరగణాలలో గూడ ప్రవేశపెట్టవలెననియు రెండు తీర్మానములు అవపాదించిరి. మొదటి తీర్మానము వెర్గలేదు. రెండవ తీర్మానమునుకొంచెము సవరణతో అంగీకరించిరి. గోల్డునేయుట గురించియు ప్రభుపదవాలకు క్రొత్తగానేయు సంవర్ణమునను మధోల్కరుగారు నాగును తీర్మానముల నుపపాదించిరి. అదనముగా వీరు ఉపపాదించిన విషయములకు ప్రస్తుతము సామ్యు లేనందున ఇది వదలుకొను అవసరము కలిగెను. గరరణ చేయబడిన అధిక గట్టిని చర్చించుటకై 13 వ తారీఖున సభ మరల సమావేశమగును.

కావలయును.

బెజవాడ మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో ప్రస్తుతం ఆఫీసు హెల్త్ క్లెయిన్ పని (రూ. 30-40 ఖాగ) వున్నది. దరఖాస్తుదారులు మెట్రిక్యులేషనువారికి చ్యాసుకావలెను. ట్రాచులేషను, అకౌంటెంట్స్ చ్యాసులు అఫీషియల్ నార్మిసుగల వారి దరఖాస్తులు ముఖ్యముగా ఆగోరింపబడును. తెలుగు ఇంగ్లీషు ద్వారా గాగాయుండవలెను. ట్యుమోని యున్యూవో సహా దరఖాస్తులు మాను యీ నెల 16వ తేదీ లోపుగా పంపవలెను.

మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు, బెజవాడ, 8-8-1917. } డి. వి. హనుమంతరావు, (721) చైతన్యక.

(686) భాషా సేవక సంఘము.

202 MINT STREET, MADRAS. 100 బహుమానములు 100 ప్రతి వారము.

గతి వారములో ఉత్తీర్ణులైనవారి వివరములు. మాడవతగతి బహుమానము: రి. వెంకటరావు గారు, రామమాటి, రా. కే. వాసుదేవు గారు, యాదగిరి; నాల్గవ తరగతి బహుమానము: భోగరాజు వాసుదంతరావు గారు, మానాచురు, డి. యజ్ఞన్న గారు కాకాడ, మల్లివెల్లి కృష్ణయ్య గారు, గుంటూరు, శ్రీచుతి ముడిచి రంగనాయకమ్మ గారు, రామమాటి, కనకమ్మ వీరలక్ష్మమ్మ గారు, గుంటూరు. అయిదవ తరగతి బహుమానము: కే. వరదాచార్యులు గారు యేలూరు, కో. వెంకట రమణయ్య గారు తోరంకి, గుంటుపల్లి కృష్ణయ్య గారు బండారపల్లి, ఇంద్రకంటి సుబ్రహ్మణ్యంగారు పితాపురం, నారాయణం నరసింహాచార్యులు గారు, ఒంగోలు, శ్రీచుతి యస్. సి. నాపయ్య గారు ఆలంపూరు, పాలవర్తి రత్నమాణిక్యంబ గారు, గుంటూరు.

మదరాసు నన్యము (700)

మేలైన బందరానుతో తమరు చేయబడ్డది. ఒకపాండు లేక 18 పలములు 1 0 0 ఒకసేరు లేక 8 పలములు 0 12 0 ఒకవీరే లేక 40 పలములు 2 0 0 ఎస్. ఉల్ సెలి అండ్ కో, మదరాసు. ఈ S. Woolseley & Co., MADRAS. E.

నీవు ఇట్లు కట్టెదవా? అట్లయిన కాపు అయిరక కాలమున్నెవరల్ ట్యెయిర్ కేసెను, ఆర్న మెంటల్ రెయిలింగు వస్త్ర కాలకు, (సి. గోపాలనాయకర్ అండు సన్ను బేసిక్ ఫ్యాక్రీ మద్రాసు వాడికి వ్రాయుము.) 557

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆంగ్లమును శాస్త్రీయములును పాఠకులు స్వాభావికమైన కొన్ని నిబంధనలు అవసరములు వుండే కల్పయ్యకు ఈ పుస్తకమైన పుస్తకము ఆంగ్లమునందు కలుగజేసి తరగతి స్థాయిలకు వ్యక్తగా తెలుసు అమర్శ్యుధిని ఇచ్చెను. ఈ పుస్తకము తెలుసుగా వీయుండును. పోస్టు చార్జీయు మేమీ భరించింపవలెను. నెంబున వ్రాయుము. 212 వైస్య శాస్త్రీ మనోకంకర్ గోవిందజి. ఆతంకంకర్ బొమ్మలము 153, వ్రాడ్వీ, మదరాసు.

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు? 144 పుటలకుల వైస్య సంధమున నువునువలన మానవ గడియారమును పేరుచే నుటకు శత్రుకొనవచ్చును. క్రమము లేదు. కాలాభివృద్ధి లేదు. రాజవైస్య నారాయణజి కేశవజి, 188 20, చినబాబుగూడ, మదరాసు.

స్థానిక వార్తలు

రాజాపు సభలు మున్నగునవి

మార్చి 13 మంగళవారము.

చెన్నపురి కాననపల్లె.

ఉద. 11

మార్చి 14 బుధవారము.

టి. ఎం. నాయుడుగారి యువస్వామి సమావేశము

సాయం 5-30

విజ్ఞాపనము

బ్రహ్మసమాజపు టుచితి పతనాలయము:-

రేపు ఉదయము 7 గంటలకు 27 వ బ్రాహ్మ సందేశములో భజనములు.

బహుశాసనము:-

య్య శ్రీశ్రీగారు ఈనెల 9 తేదీన జరిగిన తమ పుత్రికాక్షరాభ్యాస మహోత్సవమున ఆర్యవైశ్య విద్యార్థికి రు 10 లు నిచ్చి శ్రీకృష్ణకా ఎరమేశ్వరీ దేవస్థానమువారు చెట్టులు తవ్వమున నిర్మించు విద్యార్థి కరగృహమునకు రు 800 లు నిచ్చుటకు వాదనము చేసిరి.

దక్షిణ భారత బ్రాహ్మ సమాజము:-

అన్నాపిళ్ళేటిలోని 97 వ గృహమున నున్న ఉపాసన మందిరమునందు 11 వ తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు కె. పున్నయ్యగారు ప్రార్థనజరిపి "దౌష్ట్యనిర్మూలన" మను విషయమును గూర్చి అంశభాషలో నుపన్యసించుట.

భగవత్ తత్వబోధిని సభ:-

పండిత టి. లక్ష్మణాచారిగారు కేవలదిని సేవాపేటలోని తిరువళ్ళూరు వీర రాఘవస్వామివారి వనభోజనోత్సవసందర్భమున సీతాకళ్యాణ కాలక్షేపము జేయుభోధనమునూరుగాన భారతములోని కాలక్షేపములకు సంబంధించిన మూడవకాలక్షేపము నాపండితులే హిందూతియెలాజిల్ ప్రాస్థానముల మందిరమున సోమవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు జరుపుదురు. రేపుజరుగదు.

రంగూను ప్రేమరు:-

రంగూను ప్రేమరు:- 'రంగూనుప్రేమరు 12 వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు చెన్నపురినుండి బయలుదేరును. ఆదివారము మధ్యాహ్నము 8-30 గంటలవరకు రిజిస్టరు చేయబడని ఉత్తరములను బంగీలను, 1 గంటవరకు రిజిస్టరు చేయబడని ఉత్తరములను పోస్టాఫీసులో తిసికొందురు.

యుద్ధానంతర సంస్కరణములు:-

చెన్నపురి దేశము మహావీర సంఘమువారును, మహాజన సభవారును యుద్ధానంతర సంస్కరణములను గూర్చి ఈనెల 17 వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు హైందవ యువజన మందిరమున (గోక్షేపాలులో) దివాన్ బహదర్ పి. కేశవశెట్టిగారి రధక్షత్రీంక సభ జరుపుదురు. సభామందిర ప్రవేశమునకు టికెట్లు ఈయబడును.

పోలీసు బహుమతులు:-

కర్నూలు జిల్లాలో పోలీసు యిన్స్పెక్టరుగానుండి ప్రస్తుతము క్రష్ణజిల్లాకు మార్చబడిన పి. ఎస్. రంగాచారిగారికి (1) కారాగృహమునుండి తప్పించుకొని పోయిన ఖయిదీని గుర్తించి బంధించినందులకును, (2) సిగ్నాపురపు చెట్టుమెంతునుండి తప్పించుకొని పారిపోయిన దొంగ బిడ్డలూ కొంతమందిని తిరుగ పట్టుకున్నందులకును (3) నండికోటకూరు మీదటూరు ఆత్మకూరు ప్రేమను సరిహద్దులలో జరిగిన కేసులలో దొంగిన రిపోర్టును బట్టి కేసులను పట్టుకొనినందులకును గౌ. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరల్ పి. ఎల్. మారు, సి. వి. ఇ. వి. సి. ఎస్. గారు 100 రూపాయలు బహుమతి యిచ్చునట్లు ఆజ్ఞాపించిరి.

వ్యాయాస వార్తలు.

మునిగించుచుట.

నిన్న గాయపురం నుండి గాయ సుత్రములో మీనాక్షమ్మ అను 45 ఏండ్ల ప్రాయముగల ఒక బ్రాహ్మణ స్త్రీ మరణించిన నుముగురించి పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు రీనియన్ పిల్లగారి విచారణ జరిగింది. విచారణయందలి సాక్ష్యమునుబట్టి ఈమె ఇదిగోడకు రివెల్వేర్ ఇన్స్పెక్టరుగా నుండి ఇప్పుడు పకారవేతము నొందుచు తిరుక్కోటలూరులోనున్న ఆరుజాచల ఆయ్యగారి భార్య అని తెలిసింది. ఈమె బాల్మీటవును లోని

వశించుచున్న తనకూతురిని చూచుటకై మదరాసుకు వచ్చెను. ఎవరో నీటిలో బడి మునిగిపోయిరన్న సమాచారము తెలియగానే లాకారేజి పోలీసు ప్రేమను సబిన్స్పెక్టరు రోడ్డిగూరు కపాతేశ్వర అగ్రహారములో నున్న చెరువునకు బోయి దానిలో తేలుచున్న మీనాక్షమ్మ శవమును త్రొక్కి తీయించెను. ఈమెయొంటిపై 900 రూపాయల విలువగల వగ లుండెను. ఈమె పాదప్రక్షాళనమునకు చెరువునకు బోయి కాలంజారి నీటిపడి మరణించెనని పంచాయితీ దాఖలు చెప్పిరి. శవ పరీక్షానంతరమున గూడ ఈతీర్మానమే నిశ్చిత మయ్యెను.

జాబ్బిటవును జరిగిన సాహసమైన నరహత్య.

ముగ్గురు ముద్దాయిలు పట్టుబడిరి.

జాబ్బిటవునులో వేంకటమేష్ట్ర వీధిలో 54 వ గృహమున వసియుండు (1) మొత్తయ్య అనే మునిస్వామి, (2) న. పే. శేక్. (3) యు. కే. పి. యె. ఇ. ద్వయ్య కాపాలు అను ముగ్గురు శ్రీమనుష్యులను లాకారేజి పోలీసు ప్రేమను సబిన్స్పెక్టరుగాగు బంధించిరి.

చనిపోయిన భనసింగు బాడ జాబ్బిటవునులోనే నివసించుచున్నట్లును మొదటి, ముద్దాయిలో గత ఆంధ్రవారము నాడు తగవులాడి మాటిమాటికి అతను లేని సమయమందు వానింటికి బోయి అల్లరిచేయుచుండెననియు, ఈసంగతి తెలిసి మొదటి ముద్దాయి తిక్కిన యిద్దరు ముద్దాయిలతో చేరి చనిపోయిన వానింటికిపోయి వానితో స్నేహితిగ మరుగుమాటలాడి వానిని బాగుగ మత్తెక్కునట్లుల త్రాగించిరినియు తెలియుచున్నది. చనిపోయినవాడు మత్తుగా నున్నపుడు లేంకటమేష్ట్ర వీధిలో నున్న 54 వ యింటికి తీసుక వెళ్లి వానిని కత్తితోను ముప్పిచేతను కరీరమం దంతటను గొట్టి మెడ ఎముక వించి కీళ్ళన్నిటిని విరచిరట.

పోలీసువారి కీసంగతి తెలియగానే లాకారేజి పోలీసు ప్రేమను సబి ఇన్స్పెక్టరుగాగు నేరస్థమునకు బోయి చూచు సరికి మృతుడు స్వారకము తప్పియుండెను. వానిని తక్షణము జెనరలు వై ద్వ్యకాలకు కొంపోయిరి. వాడచ్చట రాత్రి 12 గంటలకు మృతిచెందెను. పోలీసువారు కేసును గురించి దరియాపు చేయుచుండిరి. శవపరీక్ష సాయంత్రము జనరలు ఆసుపత్రిలో జరుపబడును. సోమవారమునాడు ముద్దాయిలను మేజిస్ట్రేటు ఎదుట హాజరు పెట్టెదరు.

హెచ్. హెచ్. ది నైజాము వారి గ్యారంటీడు స్టేటు రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడు.

కరుగుటకు పనికివచ్చే ఇనుము ఉక్కు తును కలు 116 లున్నుల సప్లయచేయుటకు టెండర్లు కావతెను. 1917 వ సంవత్సరము ఏప్రియల్ నెల 2-వ తేదీ మధ్యాహ్నము నరకు ప్రార్థుకీపరుగారు టెండర్లు తీసికొనెదరు.

ఒక రూపాయ చెల్లించిన వయిన సికిందరా బాదునందలి రయిలువేస్తోరుకీపరు వారివద్దనుండి టెండరు ఫారముతో సహా ఇతరవిశేషములు తెలుపబడును. (718)

అభినవ భీమసేనుడగు ప్రొ॥ రామమూరి నాయడు గారు త్వరలో రానున్నారు.

ఈ క్రింద వివరింపబడిన ప్రదేశములలో తమ అత్యుత్తమ దేవాల ప్రాధిమ్య ప్రదర్శించెదరు. కావలి కాకినాడ బంగోలు పితాపురము బాపట్ల తెనాలి తుని గుంటూరు (683) ఎలమంచి బెజవాడ అనకాపల్లి ఏలూరు విశాఖపట్నము రాజమహేంద్రవరం విజయనగరము

చెన్నపురి బజారు రిపోర్టు

10-వ తేది శనివారము మార్చి 1917.

	రు. అ.
బియ్యము క్రొత్తవి 28 1/2 పళ్ల బస్తా	8-0-0
డిబ్బా పాతవి 29 ప.	8-4-0
జొన్నలు 28 ప.	8-0-0
ధనియాలు బారువ 1-కి	52-8-0
నెయ్యి మణుగు 1-కి	16-0-0
మిర్చి క్రొత్తవి బుట్ట 1-కి గుంటూరు	70-0-0
డిబ్బా పాతవి పరికాయ	75-4-0
పొగాకు	210-0-0
దూదికొత్తవి మార్చి, వాయిదా	220-0-0
కందులు బస్తా 58 ప.	12-0-0
నువ్వులు 11 ప	8-8-0
ఉలముల ప- 48 బ 1-కి	5-8-0
చింతపండు బారువ 1-కి	85-0-0
పసుపు బా. 1 కి	90-0-0
చక్కెర మ. 1 కి	4-4-0
బెల్లము ,, 1-కి	2-2-0
కొబ్బరి మ. 1-కి	6-4-0
పొకలు మ. 1-కి	15-0-0
ఉప్పు బస్తా 46 బైటికి 3-4-0 చిల్లరకు ప1-కి	0-1-8
తోట్ల పా 1-కి 1-8-0; 1-0-0; 0-12-0; వెల	
నీలిమందు మ. 1-కి	70-0-0
గు- సవరములు 1-కి	16-1-0
రాణి సవరము	18-0-0
ప్రెంచికానులు	5-0-0
బంగారము	7-0-0
వెండి	96-8-0
గవర్న మెంటు పత్రములు	88-4-0
సీమవేరునెనగ బా 1-కి	26-0-0
వేరుశనగ బారువ 1-కి	26-0-0

గవర్న మెంటు పత్రములు.	
1913-16	
నూటికి 4 వడ్డీవి- (1916, 17 తీర్చునది)	84 మొదలు 86 వరకు
టర్ని సెబిలులోను 4-వడ్డీవి (1915-16)	93 మొదలు 95 వరకు
3 1/2 వడ్డీవి (అంతా ఆప్పు)	68 మొదలు 71 వరకు
వడ్డీవి (1896-97)	58 మొదలు 60 వరకు

Oriental Govt. Security Life Assurance Co. Ltd.,
India's Premier Company BOMBAY 1874 India's Model Institution
Funds over 5 crores. Claims paid nearly 5 crores

WAR-TIME BONUS.
A Triumph of Administration.
The results of the recent valuation have proved eminently satisfactory in spite of present seriously adverse conditions, and the Directors have now declared A BONUS OF 3 % on the sum assured to Whole Life Policies in force for the whole of the Triennium 1913-1915.
Other important & Generous declarations.

WANTED Active and Influential Agents at:-
Anantapur, Chittoor, Cuddapah, Masulipmtam, Kurnool, Vizianagaram, Rajahmundry, & Chicacole.
Liberal Terms - Personal Security required. Apply stating age, experience, & guaranteed business, to THE AG. BRANCH SECRETARY, ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS, POST BOX No. 8, MADRAS.
డి ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ ఆస్యరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.
ఇండియాలోకెల్ల బొంబాయి. ఇండియాలోకెల్ల వెడ్డకంపెనీ 1874 శ్రేష్టమయిన కంపెనీ 5 కోట్లపైన నిధి. 5 కోట్ల చెల్లింపు యుద్ధకాల బహుమానము. వ్యవహార విజయత్యము. ఇటీవలజరిగిన వ్యవహార మదింపులక్కల పర్యవసానము ప్రస్తుతము కాలము బెట్లగనున్న, చాల తృప్తికరముగ నున్నది. 1913-15 మూడుసం॥ కాలములో అమలులో నున్న యావజ్జీవ భీమాలకని, భీమాచేయబడిన మొత్తముమీద 3% బోనసును, ఇంకను ఇతరముఖ్యమున సరసమును అగు ప్రకటనలను డైరెక్టరులు వెల్లడించిరి. (726)

విశ్వవిద్యాలయ నిసేటుసభ.

నిన్నటి సాయంత్రము విశ్వవిద్యాలయ మందిరమున సర్ పి. ఎన్. శివస్వామిఅయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద సెనేటుసభ సమావేశమయ్యెను.

దివాక్ బహదర్ పి. రాజగోపాలాచారి గారికి విశ్వవిద్యాలయమున "సాహిత్య నిర్ణేత" పదవి నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

విశ్వవిద్యాలయ యార్థిక కమిటీ:

సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ఈ క్రింది నిబంధనల నామోదింపవలయునని యుపపాదించిరి:—

- (1) విశ్వవిద్యాలయపు లెక్కలను నిండికేటు సభవారి నూచనల ప్రకారము రిజిస్ట్రారు గారు సరిగా నుంచవలయును.
- (2) గవర్నరుగారు కోరినట్లు రిజిస్ట్రారు గారు విశ్వవిద్యాలయపు లెక్కలను తనిఖీకొనుటకు పంపవలయును.
- (3) గుమాస్తాలయొక్కయు బంట్లతోటల యొక్కయు జీతముల విషయమును నిబంధనక్రింద గాని ఇతర వ్యయములను నిండికేటువారు నిర్ణయింపవలయును.
- (4) పరీక్షకులకు బత్తెములను, విశ్వవిద్యాలయ సేవచేసినవారి కిచ్చు బత్తెములను, విశ్వవిద్యాలయ పండితుల జీతములను బత్తెములను విశ్వవిద్యాలయ ముఖ్యసేవకుల జీతములను రిజిస్ట్రారు గారియవలయును.
- (5) నిండికేటువారు రాబోవు సంవత్సరమున కగు ఆదాయ వ్యయముల జాబితాను తయారుచేసి ప్రతి సంవత్సరపు మార్చిసభలో సెనేటు సభవారి కొనుంగి వారి సమ్మతిపై దాని నామోదింపవలయును.
- (6) ఈ ఆర్థిక పత్రమునందు నూచింపబడిన వ్యయములకంటె ఎక్కువ వ్యయములు భరింప నవసరమగునెడల నిండికేటువారు వ్యయములను భరించి వానిని శీఘ్రకాలములో సెనేటు సభవారికి దెలిపి వారి సమ్మతి నొందవలయును.
- (7) ఆర్థిక పత్రమున నూచింపబడిన వ్యయమునకంటె తక్కువ వ్యయము సంవత్సరాంతమున తేలినయెడల మిగత మొత్తమును రాబోవు సంవత్సరమున వ్యయములకొనుటకుపయోగించుకొనదగదు ఆ మొత్తమును క్రొత్త సంవత్సరపు ఆర్థిక పత్రమున ఆదాయముగా జేర్చుకొనవలెను.

1916 వ సంవత్సరము నవంబరు 25 వ తేదీన విశ్వవిద్యాలయ యార్థిక కమిటీల పరీక్షా విషయమును గూర్చి సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు యుపపాదించిన తీర్మానము ననుసరించి యెర్పలుపబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారి తీర్మానములను నూచించిరి.

ఈ నూచన లన్నియు నిండికేటు వారి సమ్మతి బడి నినవి.

సెనేటు సభవారును వీని నామోదించిరి.

ఇంటర్మీడియేటు, మెట్రిక్యులేషను పరీక్షా విధానము నందినదిక కేర్పలుప బడిన సంస్కరణ క్రమ సంఘములను (మాడరేషన్ బోర్డులు) తీసివేయవలయునని రామస్వామిఅయ్యగారు యుపపాదించి పూర్వము మెట్రిక్యులేషను కరీక్ష కేర్పలుప మంది వచ్చునట్లుండే ఈ సంఘము లవసరమై యుండినవి కాని ఇప్పుడవసరమైనవి కావని వివరించిరి. ప్రస్తుత మెక్రడైనెస్ చిక్కులు గలుగినయెడల నిండికేటువారే వానిని పరిష్కరింప నొప్పుదురు.

లక్ష్మీనరసు నాయుడుగారి తీర్మానము ననువదించిరి.

ప్రతి పరీక్షాబోర్డునకును అధ్యక్షుని నిండికేటు వారు నియమింప వలయుననియు, మెట్రిక్యులేషను, ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షావిషయములందు సంస్కరణపు పనులను పరీక్షాబోర్డుల అధ్యక్షులచే చేయింపవలయుననియు ఎల్. పి. గోవిందరావు నయ్యగారు రాక నవరణ నుపపాదించి కొంత తడవు నుడిచిరి.

పి. రంగస్వామి అయ్యగారి సవరణ ననువదించిరి.

సంస్కరణసంఘము లవసరమనియు, ఆంగ్లేజ్ విశ్వవిద్యాలయములంద నేకములందని ముఖ్యముగా గలవనియు డివిన్ గారిని. పరీక్షా ప్రత్యక్షులకు కాగితములను దిద్దుట యందు ప్రతిసంవత్సరమునందును చాల ధేవముకనబడుచున్నది. వానినిదిద్దుటయందే దోయొక సక్రమముగవిధముండవలయును. అన్ని పరీక్షాబోర్డుల అధ్యక్షులనుగలపి ఈసంఘసభ్యులుగా జేర్చవలయునని గోవిందరావునయ్యగారు చెప్పచున్నారు. ఇట్లైనయెడల సంస్కరణసంఘము చాల పెద్దదిగా నగును. ఈ విషయము నొక ప్రత్యేకసంఘము వారిచే విచారింపించుట మంచిది.

రెవరెండు క్వీస్ గారు ఈ తీర్మానము ననువదించిరి.

సంస్కరణసంఘ మవసరమే యనియు, నిండికేటుసభ వారివిషయమునగూర్చి యోచించుచున్నారనియు త్వరలో

నేదోయొక తీర్మానమునకు వచ్చెదననియు గా॥ స్టోనుగారు నుడిచిరి.

రామస్వామి అయ్యగారు తమతీర్మానమును, గోవిందరావునయ్యగారు తమసవరణ నుపపాదించు కొనిరి.

విశ్వవిద్యాలయ పండితపదవులు.

విశ్వవిద్యాలయ పండితులను నిండికేటు సభవారి సిఫార్సులపై సెనేటు సభవారు నియమింపవలయుననియు, నిండికేటువారి సిఫార్సుల మీద సెనేటువారి తీర్మానము ప్రకారము ఆ పండితులకు జీతము నీయవలయుననియు మార్కు హంటరు గారు యుపపాదించిరి.

ఆయా పతనీయ విషయ నిర్ధారణ "బోర్డు ఆఫ్ ప్రజీస్" సంఘమువారితో నిండికేటువారు యోచించి సిఫార్సులు చేయవలయునని ఎల్. పి. గోవిందరావునయ్యగారు సవరణ నుపపాదించిరి.

పతనీయ విషయ నిర్ధారణసంఘమువారి సిఫార్సులను నిండికేటువారు నిర్బంధముగా నామోదింప నవసరములేను. నిండికేటువారును, పతనీయ విషయనిర్ధారణ సంఘమువారును కలసి యోచించి పతనీయవిషయసంఘమువారి సిఫార్సులను విని నిండికేటువారు తమ యిష్టమునచ్చిన తీర్మానములను జేయవచ్చును.

ప్రముఖులనువారితో యోచించునెడనే విశ్వవిద్యాలయ పండితులను నిండికేటువారు నియమింపజాలరనియు, విశ్వవిద్యాలయ పండిత పదవుల ఛార్జీలను నిండికేటువారు ప్రకటించి, అందుపై వచ్చిన వ్యభిచారములను పిందూనేకమునందును, ఆంగ్లేజ్ కేసునందును ఏర్పజుంపబడిన రెండు సంఘములవారి యోచనకుం బంపి వారి సిఫార్సుల ప్రకారము నిండికేటువారు చేయుదురనియు మార్కు హంటరు గారు ప్రత్యక్షుల మిచ్చిరి.

గా॥ స్టోనుగారు ప్రత్యక్షులనునిచ్చుచు సవరణ నాడే పించి, ఇట్టి విషయములపై సిఫార్సులను యోచించుటకు నిండికేటువారిమీదనే సంపూర్ణ భారము గలదనియు, ఈ సవరణ నామోదించిన యెడల ఆ భారమును కొంతవఱకు తీసి వేయుట యగుననియు చెప్పిరి.

మొదటి తీర్మాన మామోదితమయ్యెను. నవరణ యోచి పోయెను.

సెనేటుసభవారు నిండికేటువారి సిఫార్సులపై ఒక పండితుని పదవినుండితొలగింపవచ్చును. అప్పుడు ఆపండితునికీరిమా సములజీతమును ముందుగానిచ్చివేయవలెను. తనవిద్యార్థిత్వములను నిర్వర్తింపవచ్చునను అక్రమముగా నడచుకొనుచున్న ఆ పండితుని కేసును నీయవలెను, ముందుగా దెలుపకయే పదవినుండి తొలగింపవచ్చున" అని మార్కు హంటరుగారు యుపపాదించిరి.

"సెనేటువారు" అనుపదముల వెనుక వచ్చు "నిండికేటువారి సిఫార్సులపై" అను మాటలను తీర్మానమునుండి తీసివేయవలయునని సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు రాక నవరణ నుపపాదించి నిండికేటువారి సిఫార్సు లవసరమనియు, సెనేటు సభలోని ఏ సభ్యుడైనను ఒక తీర్మానము ను పపాదించి పండితుని తొలగింప వచ్చుననియు చెప్పిరి.

ఒకసభ్యుని యుపపాదనముపై సెనేటువారి రాక పండితుని తీసివేయు నధికారమును తొలగించుట కీ తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టబడిన దనియు, ఇది యక్రమమనియు సభేశ్వరుగారు చెప్పిరి. నిండికేటుసభవారి సిఫార్సులపై సెనేటువారి రాక పండితుని నియమించిరి. ఆ పండితు డక్రమముగా నడచుకొనుచుండెను. ఒకసభ్యుని తీర్మానముపై సెనేటువారి ఆపండితునికీరిమనునిచ్చి తొలగించుటకు సెనేటువారి కధికారముండవలయునని సభేశ్వరుగారు వాదించిరి.

ఈతీర్మాన మామోదితమైనయెడల, సెనేటువారు. నిండికేటు వారి సిఫార్సుల మీద తప్ప ఇతరముగా, ఒకసభ్యుని తొలగింప జాలరని ఉపాధ్యక్షులు సర్ శివస్వామి అయ్యగారు గారనిరి.

పండితుని కార్యము బాగుగా నిర్వర్తింప బడినయెడల, నిండికేటువారు అతనిని తొలగించుటకు సిఫార్సులు చేయుట యరుదుగా నుండునని కాచ్చే గారనిరి.

ఈ తీర్మానము నందు ఒకనిని మెడికలు సర్టిఫికేటు మీద తొలగించు విషయము చెప్పబడ లేదని రంగస్వామి అయ్యగారు గారిరి.

రంగస్వామి అయ్యగారి సవరణను గూర్చి శ్రీనివాస అయ్యగారు ఆక్షేపించి ఒకపండితుని తొలగించు విషయమును సెనేటువారి పెద్దసభవారిపై నుండదగదనియు, నిండికేటువారు ముందుగా నివిషయమును యోచించి సిఫార్సు చేయవలయు ననియు చెప్పిరి.

ఈతీర్మానమును నిండికేటువారి నామోదనకు పంపవలయునని గా॥ స్టోనుగారు యుపపాదించిరి.

సభేశ్వరుగారు వీని ననువదించిరి. తరువాత "గా॥ తీర్మానాధికారాత్మక విషయపండిత పదవిని దక్షిణభాగత ఆర్థిక శాస్త్రమున విశేషపాండిత్యము గలవాని కీయవలయు ననియు, పద తత్త్వశాస్త్ర పండితునికి సంస్కృత భాషమును విశేషముగా నుండవలయు ననియు, భాగత శేష భాషల పండితుల యొక్కయు "రీడరుల" యొక్కయు పనిని తనిఖీ చేయుటకు సెనేటు కేక నిండికేటు వారి సిఫార్సులపై పదతత్త్వ శాస్త్ర పండితుని కధికార మీయవలయు ననియు తీర్మానింప బడెను. విశ్వవిద్యాలయ నామోదితములను పండితులను, "రీడరు" లను నియమించు విషయమును గూర్చియు కొన్ని తీర్మానము నామోదింప బడెను.

అనంతరము సభ యుగిసెను. ఈ దినము సాయంత్రము 4 గం-లకు సభ ముగిల సమావేశ మగును.

తెనాలి వృత్తాంతములు.

మాన్వత్వ విలేఖరుని యొద్దనుండి

పొవతెనాళ

తెనాలి మార్చి 7:— గుంటూరు జిల్లా పరిపాలనంఘములసభ తెనాలితాలూకా చేరల్ గ్రామములో గుంటూరు మండలాధిపతి ఇ. పి. డి. ఎస్. మోగారి యాధిపత్యముక్రింద ముందునెల 1-న తేదీని జరుపబడవలసిన తెలియచుచ్చుచున్నది.

కృష్ణవరదల విచారణసభ.

కృష్ణవరదలకు కాణిములనుగురించుచు, ప్రజలకందు వలసకలిగిన నష్టములనుగురించుచు విచారణజరిగించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వము వారు ఒక సభ నేర్పరచినట్లు పత్రికా ముఖమున వెలువడియున్నది. సభ్యులు మువ్వలలో రావు బహద్దరు పత్రి శ్రీనివాసరావు గారి కక్కడను మాత్రమే యనుబద్ధుని. వీరు ప్రభుత్వపుట తును వారనియుం గావున సభ్యులందఱు ఉద్యోగులగు బరిగణించుం బడవలసిన వారనియు బ్రాబ్ధిప్రాయమై యున్నది. రైతుల కెంతకాలము నుండియో కడుపుచిచ్చుగా నున్న యావరదల యుపద్రవమునకు సంబంధించిన మిక్కిలి యవసరమైన విషయమై విచారణ చేయువారును నొక్కడైన ప్రజామోదమును బడసినవాడు లేమి విచారకరము. ప్రజా నాయకులందఱుండకూడ దని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమై యుండదుగద? కాని కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారిని వదిలి వేయుటకు కారణము దురుభాష్యముగ నున్నది. ఈ సభవారు నిన్న సేతు బెజవాడలో విచారణ జరిగించినారు. 11, 12 తేదీలకు కొల్లిపరములో 13, 14 తేదీ. లను తెనాలిలోను విచారణ జరిగించుదురు.

సత్పాత్ర దానము.

తెనాలితాలూకా బలివేటి గ్రామకాపురంఘము నూపాకుల వేంకటప్పయ్యగారు తమకుమారుని వివాహసందర్భమున రు 100 లు తెనాలిలోని సంస్కృతకళాశాలకున్న రు 25 లు బందరులోని జాతీయకళాశాలకును దానమిచ్చుటకు వాగ్దాన మొనర్చిరి. సుమారుమాసములో తెనాలిపురవాసు లిరువురును కొల్లూరు గ్రామ వాస్తవ్యుఁ డొక్కఁడును మిగిలిన యొక్కొంటికి రు 760 ల చొప్పున ఇచ్చుటి మాండ్ల కళాశాల కిచ్చి యున్నారు. ఇది మిక్కిలి శుభసూచకము. చెలువులు, బావులు, సర్రములకంటె నిక్కాలమునకు విశ్వయవసరమై యున్నది. "క్షేత్రమెరిగి బీజము పాత్రమెరిగి దాన" మను పలుకులు మనస్సుల నుంచుకొని కాలానుసరముగ రుచి భక్త్యులను అవిధ్యాంధకారము నాంధ్రదేశము నుండి వెడలగొట్టుట కుపయోగించుచు వై. వెద్దలయ్యకుల జాడల బోవుటకు ప్రణామ ప్రార్థనలు.

ఈ నెల 6 వ తేదీన "గుంటూరువాస్తవ్యులు" అని ప్రకటింపబడిన శీర్షికక్రింద "ఒక విలేఖ" యవకుటకు లభించు. "మాన్వత్వ విలేఖరు" యని పొరపాటునపడినది. చదువరుల దిద్దికొన ప్రార్థనలు.

ఇటీవల వైదావేట గ్రామమునను వైదావేటకులు మేజిస్ట్రేటుకు లంచ విషయ బ్రతున్నించెనని కేసు వచ్చిన సంగతి పాతకులకు విదితము. గాయులు మేజిస్ట్రేటుగారు కేసు విచారించి 300 రూ॥ ల జూర్యుగాయును 3 మాసముల కఠినశిక్షయు విధించిరి. ఏదై గ్రామమునకును పక్షమున లక్ష్మీనారాయణయ్యగారు జిల్లా మజిస్ట్రేట్లలో అప్పీలు చేసిరి. జిల్లా జడ్జి కేసు పూర్తిగావని, తీర్పును విలిపించుచిరి.

దేశీయ మహాసభవారి.
విద్యావిషయ దృష్టులు.

నిన్నటి సాయంత్రము గోల్లపల్లియందు జాతీయ సభవారి విద్యావిషయ సంస్కరణ విషయ తీర్మానము ముల చుగూర్చి జి. ఎన్. ఆరంజేలుగారు పఠ్యసించిరి. అనిబెసెంటు చుట్ట అధ్యక్షత వహించి యుండెను.

అనిబెసెంటు స్వల్పపాఠ్యము గావించిన వెనుక ను ఉపన్యాసము లేచి ఇట్లుపఠ్యసించిరి.

1916 వ సంవత్సరపు సభయందు జాతీయ మహాసభ వారు చేసిన విద్యావిషయ తీర్మానములను ప్రహింప గలుగుటకు మనము యుక్తుండు బ్రిటిషు పరిపాలనా కాలమునందు విద్యాచారిత్రము మొకంత తెలిసికొనుట యవసరము. భారతదేశము పూర్వకాలమున విద్యకు పుట్టినిల్లనియు, పూర్వ విద్యాస్థితులను ప్రస్తుతకాలమునకు వర్తింపజేయుటయే యుపయోగకరముగా నుండుననియు, విదేశములనుజూచినగాని భారతదేశ యొలుంగకాలము, మొదట బ్రిటిషువారు హిందూదేశమునకు వర్తకులుగా వచ్చిరి. విద్యావిషయములో వారికి మియు అపవ్యయ సంబంధములేకుండెను. హిందూదేశము బ్రిటిషు పరిపాలనముక్రింద జేరినతోడనే, పూర్వము భరతవంశమున కౌన్సెల్లమును, భాగ్యతీనిగూర్చిన తత్త్వ, మత శాస్త్ర విషయములు క్రమముగా ప్రజలను బాసి పోసాగినవి. విద్యాక్రమతయేమియు లేకుండెను. పశ్చిమ దేశములు, తాము చూతముగా కనిపెట్టినవి చెప్పకొనుచుండు శాస్త్ర తత్త్వవిషయములను హిందూ దేశమునకు దెలిపి. హిందూ దేశము నుద్బాధించి ఇచ్చటి నుండి తీసికొని పోయినను ఈ విషయములనే భారతీయులు మరచిపోయినందున, పాశ్చాత్యులు మరల కనుగొని వానిని భారతీయులకు బోధించిరి పాశ్చాత్యులే యుక్తపీఠము చున్నారు. కనుక బ్రిటిషువారు ప్రారంభమున తాము భారతీయులకు విద్యా విషయమున నధికమైనవి తలచితమ చర్యవారంభించిరి.

1823 వ సం॥ రమున మొదటి విద్యా విషయమున ప్రభుత్వము వారి ఆధీనమున జేర్చవలయునని తలచబడెను. పాశ్చాత్య విద్యాపద్ధతు లీదేశమునకు ఏర్పడుటకు చురుకైనయెడల, వానినట్లు ఏర్పడుటకు మెకార్ ప్రభువుగారు 1835 సం॥ రమున నూచించిరి ఇదిచాల ప్రశస్తముగా నున్నదని ప్రభుత్వమువారు కొనియాడిరి. కాని అదియంతయు తెలివితప్పవలెనని నాయభిప్రాయము. ప్రాచ్యభాషా జ్యోతిషమును గూర్చి తరుకేమియు తెలియ దనియు, ప్రాచ్యదేశములందు విద్యాగంధమే లేదనియు, పాశ్చాత్య దేశములందే మత, సాహిత్య శాస్త్రవిషయములు ప్రత్యక్షముగా ప్రజలించు చున్నవనియు మెకార్ గారు వ్రాసిరి భారతీయుల ప్రాచీనాన్నత్యమంతయు నొక మూలకు ప్రోసివేయబడెను. భారతీయులు విద్యాదేశనమును మఱల వారంభించి పాశ్చాత్యుల ననుకరింప వలయునట. అనగా భారతీయులు తమ ప్రాచీనాన్నత్యమును మఱచి పోయి తాము అంతకుముందు అనాగరికులగు జనులమని యొప్పుకొన వలయును. ఇంత వఱకును అట్టి అభిప్రాయములే ప్రభుత్వము వారి విద్యావిషయమున ప్రతిఫలించుచున్నవి. ఈస్థితినివలెగి ముక్త జాతీయమహాసభ వారు ప్రతిసంవత్సరమున తీర్మానములను చేసి, ప్రస్తుతమున్న విద్యాచర్య భారతీయ యువకులకు పనినికొరదని ప్రకటించుచున్నారు.

1854 వ సంవత్సరమున పంపబడిన విద్యావిషయ చర్యప్రక్రమ మెకార్లేగారి ప్రకటనముకంటె విశేషసానుభూతిని నూచించుచున్నది. సామాన్యజనుల విద్యాపక్షకత అంగీకరింపబడినది. పాఠశాలలు దు శీతములనిచ్చి విద్యచెప్పించుటకంటె ఉచిత విద్య అంత యుపయోగకరముగా నుండదని నిర్ణయింపబడెను. కాని విద్యాభివృద్ధి ఎట్లా మొక్కట్లు కలుగజేయుననెను. దీని మూలమున తగినవారి సేవప్రభుత్వమువారికి లభించునను ఆశయే దీని కారధారము "కొంతమందికి విద్యాలాభము గలిగించుట యన చర్యగా నుండగూడద"ని ప్రభుత్వము వారి ప్రకటనమునందు చెప్పబడినది. ప్రస్తుత చర్యకు ఈ యభిప్రాయము ప్రకారము సంస్కరింపవలయును. ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనమునందు "విద్యావిషయ పరిపాలనమున కాలక్రమమున ప్రజలకి విద్యనవలయున జేర్చుటవలెనని" చెప్పబడినది.

1882 వ సంవత్సరమున విద్యా విషయ సంస్కరణ మున కొక సంఘము నిరూపింప బడినది. 1887 వ సం॥ రమున హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారికి తీర్మానమును ప్రకటించిరి. 1882 వ సం॥ రమున సేర్పబడిన సంఘమువారు దేశ

బల విద్య మున్నగు వానినిగూర్చి చర్చించి మత విషయ విద్య యందు జోక్యము కల్పించుకొన దగదని తీర్మానించు కొనిరి. 1887 వ సం॥ రమున ప్రభుత్వమువారు తేర్పబడిన తీర్మానమునందు "భారతీయ యువకులు ఆంగ్ల మతమును తీర్చుకొని" నిర్ణయించి వారి నడవడికి కట్టుదిట్టము జేర్చబడిరి. ప్రభుత్వమువారు భారతీయ విద్యార్థుల మోగతి తను గ్రహింపలేకుండెను. ఎన్న కట్టుదిట్టములు పాఠశాలయం దేర్పబడినను బ్రయోజన ముండదు.

అనంతరము కర్ణాట ప్రభువుగారి కాలమున గుఱించి నుడువలయును. వారు 1904-వ సం॥ రమున సేర్పబడిన విద్యా విషయ కౌన్సెల్లము విద్యవిద్యయ విచారణ సంఘమువారి తీర్మానములపై సేర్పబడినది. దీనియందు సెనేటుసిండికేటుపథలనిర్మాణమును గూర్చి అనేకసంస్కరణములు చేయబడెను. ఈవిల్లు విద్యవిద్యయ విద్యవిద్యయ కట్టుదిట్టము జేర్చబడినది. గోల్లపల్లి గారు ఈవిల్లు ఆమోదించుటకు వందునట్లు చేయుటకు సాధ్యమైనంతవఱకు ప్రయత్నించి విఫలమైరి. ఈ కౌన్సెల్లము 1904-వ సం॥ రపు ప్రభుత్వము వారి తీర్మానమును ప్రాథమికోన్నత విద్యా విషయములపై నిర్బంధములను జేర్చెను.

విద్యాచర్య వారంభించి 50 సం॥ రములైన వెనుక ప్రభుత్వము వారు ప్రతి 5 గ్రామములలో 4 గ్రామములందు పాఠశాలలు లేవనియు, 4 గురు బాలలలో 2 గురికి విద్యాగంధమే లేదనియు, 40 సం॥ రాల కలలో 1 భారతీయము విద్య మొందుచున్నదనియు, ఈ విద్యయంతయు ప్రభుత్వసేవకే యేర్పడుటవలెనని గమక ఇది ఇతర వ్యాపారములకు నిష్ప్రయోజన మనియు, విద్యకుగాక పరీక్షలకే ఎక్కువ ప్రాయశ్చయము గలదనియు విద్యాక్రమమున సాహిత్యమే ఎక్కువగా గలదనియు ప్రస్తుతవిద్య బుద్ధిని వికసించే యుటకు బనికొరదనియు, జ్ఞాపకశక్తినిమాత్రము పరిమించు ననియు దేశభాష లలక్ష్యము చేయబడినదనియు ఇప్పుడెఱిగిరి.

అనంతరము వారు ప్రస్తుత విద్యాస్థితులను గూర్చి వివరించి పట్టిక సర్వేను కమిషను విచారణయందు విద్యావిషయమున కమిషనుల తీర్మానములను గూర్చియు నపవ్యసించి దేశీయమహాసభవారి తీర్మానములను గూర్చి నుడివిరి. అధ్యక్షురాలి యుపన్యాస మైనవెనుక సభ ముగిసెను.

సోప్టసెంటు జార్జి న్యాయ కౌన్సెల్లయందు పాలకుల వేసవికాలపు కొండ ప్రయాణపు బత్తెములను గురించి ఒక తీర్మానము నుపపాదించెదనని గొ॥ బి. వి. నరసింహయ్యగారు తెలియజేసినపుడు వారి నుపపాదించ గూడదని సభాధ్యక్షులగు గవర్నరుగారు తెలిపిరి. దీనినిగూర్చి దొరతనము వారి న్యాయకౌన్సెల్ల కార్యదర్శిగారి కిటుల గొ॥ బి. వి. నరసింహయ్యగారు గొక జాబుసంపిరి.

కలకత్తా హైకోర్టులో ఆదారీమకన్య అనేవిల్లేపడు కాటా సత్తిమీద నమ్మక హరామికిగాను రూ॥50000 ల నమ్మకమునకు మారిన ఎడ్వర్డు ల్యాంసును గూర్చి తెచ్చిన దావాను న్యాయ బిట్టా గారు కొట్టివేసిరి. ప్రతివాది ఆకస్మిక ఆవాంశమునట్లు కంట్లాట్ ప్రకారము నడుచుకొన జాలకుండెనుగాని బిట్టి పూర్వకముగా నొనర్చిన పనిగాదనిరి. ఖర్చులను గూడ కొట్టివేసిరి.

బెంగళూరునందు యుద్ధ వైద్యపు సప్లయ వస్తువులను తూచుటకు నియమింపబడిన చొక్కలింగ మనునతడు యుద్ధ శాఖకు సంబంధించిన కాఫీ తేయాకు పంచదార మొదలయిన సరుకులను హరించినందులకు బెంగళూరు రెండవ మేజిస్ట్రేటు గారు 18 మాసములు కఠినశిక్షయు, 100 రూపాయల జరిమానయు విధించిరి. జరిమాన చెల్లించనచో జరిమానాకు బదులుగా మరిఒక మూడుమాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

జిల్లిన ప్రభువు:—జర్మనీయందు విమానముపై ప్రయాణ చేయు విషయమున సేర్పరియని ప్రభాతి జరిగిన జిల్లిన ప్రభువు జర్మనీయందు మరణించెనని నిన్నటిదినము ప్రకటితమైనది. ఇతడు 1898 వ సం॥ రము జూలై 8 వ తేదీన జన్మించి మొన్నటిదినము మరణించెను. అనేక యుద్ధములందు పనిచేసెను. ఇతడు 1900 వ సంవత్సరమున అందలి కంటెను ముందు విమానము నాకాశమాగ్గమున నడపించెను. మొదట విమానము వెక్కిరినవా డితడే.

గవర్నరుగారితో మీరు రెండు విషయముల గురించి ముచ్చటించ వలెనని గోరుచుంటిని:— న్యాయకౌన్సెల్ల సభలకు సంబంధించిన 15 వ న్యాయములకు ఏ అనుబంధము ననుసరించి నా తీర్మానమును బహిష్కరించుటకు అగ్రాసనాధిపతి గవర్నరుగారు ఉత్తరువునిచ్చిరి. న్యాయకౌన్సెల్ల సభలందు పాలకుల కొండప్రయాణపు బత్తెములను గురించి చర్చించిన ప్రజాసభ్యమున కిట్లు ప్రమాదము కలుగును. ఇట్టి విషయమును గూర్చి చర్చింపగూడనిచో పత్రికాభిప్రాయమును సరకునొనక ప్రజానుమతిని బొందక కొండ ప్రయాణము చేయుటయే దీనికిగాను బత్తెమును గొనుటయు మామొనుట యుక్తముగా నుండును. ఈ విషయమునుగూర్చి అగ్రాసనాధిపతి గవర్నరుగారికి ఒకసంగతి చెప్పగోరెదను. 1916 సం॥ మార్చి నెలలో సంయుక్తరాష్ట్రముల న్యాయకౌన్సెల్లలో ఈవిషయమును చర్చయే జరిగెను. దానివలన ఆ రాష్ట్రమునకు గాని ఆ రాష్ట్రపు ప్రజలకు గాని దుర్దశ ఏమయిన వాటిలేనా? ప్రజాక్షేమ మరేయగోరువారు ప్రజా ప్రతినిధుల తీర్మానముల నిటుల బహిష్కరించుట సముచితముగాను- ఈ విషయము రాష్ట్రీయ వ్యయసంబంధ మైనదిగాని సామ్రాజ్య వ్యయమునకు సంబంధించిన విషయము గాను గాన దీనిని సామ్రాజ్య కౌన్సెల్ల సభలో చర్చింప వీలులేదని నా అభిప్రాయము. (హిందూ పత్రిక.)

హిందూదేశరక్షక కౌన్సెల్లము ననుసరించి దుకొడి బాలాదేవి సుమరని అను నిర్దయ వంగదేశ స్త్రీలమీదను నిర్భాగ్యులంద్రాక్షుటక ఉపాధ్యాయుని మీదను తేబడి కేసులకు నూరిలోని ప్రత్యేక న్యాయస్థానాధికారుల విచారించుచుండిరి. శ్రేంచి వారంద్రాక్షమునందు గత దేశంబు 1 వ తేదీన గోండలపార గ్రామ వాస్తవ్యుడగు శ్రీత్రహాసన దేవస్థిగారి యింటిని పోలీసువారు శోధించగా రి తుపాకులు 1 జాబును దొరకెను దిర్భిమజిల్లాలో నున్న ఆజోయినది ఒడ్డున ఆరాజక సంఘమువారు రహస్యముగా కుట్ర పన్నుచున్నట్లు వారి వలన గుప్పెట్టెనది. జనకరీ మామము 8-వ తేదీన ఈ ముద్దాయిల యిండ్లను పోలీసువారు పరిశోధించగా సురధాని వసించు గృహముందు 5 చే తుపాకులును, 1182 తూటాలును చే తుపాకీలను వెట్టు ఒకచిన్న పెట్టెయు లిక్కిన యిద్దరి ముద్దాయిలకు సంబంధించి సేస్తాపన జేయు కస్తువులు గల రెండు పెట్టెలను దొరకెను. దుకొడి బాలాదేవిని సురధాను బంధించి రి-నూపాటు సబు ఉపజాత ఆక్సెసుగారి యొద్దకు తీసికొని పోయిరి. అందులో మొదటి ముద్దయి దుకొడి బాలాదేవి ఆసాత్తంతయు తనదిగాదనియు నుమకొద్దజపును లిక్కించు కొనుటకు తనబంధువుల మూడవ ముద్దాయియు, సబుజిడ్డికొడుకు ఆబాని అనునతడును తన యింటబెట్టి జాగ్రత్తగా చూచుచుండునని చెప్పిపోయిననియు వాజ్మూలము నిచ్చెను. దానిలో ఉన్నకస్తువులనుగురించి ఆమెకేమియు తెలియదని కూడ జెప్పెను. రెండవ ముద్దాయి యగు సురధాను మన్నించిరి. కేసు జరుగుచున్నది.

విక్రయమునకు (719)

అనేక రకములలో మృగులైన గడ్డి చాపలు, పల్లవికములగు రంగులతో రు 2 లు మొదలు రు 10 ల వరకు ధరలు గలవి సిద్ధముగా నున్నవి.

ఏజంట్లు కావలెను.

యాలక కావలు విదేశీ పానుల పాట్లములలో ఒక్కొకటి రు 8-12-0 లు ధరలలో సిద్ధముగా నున్నవి.

మిరియలు, కొంజిలకు టోకుచేరము కెట్టవచ్చును.

విశేషములకు, ఇట్లు వ్రాసుకలె.

ముందూరు స్టోర్సు, ముందూరు, పాలఘాట్ - Mundur Stors, Mundur, Palaghat

మోటారునడపుట.

మూడుమాసములలో మోటారుకార్లు నడుపునట్లుచేసి గవర్నరు మొట్టు స్పృశింపి యిప్పించెదము. ఫీజు రు50-0-0; 2 మాసములలో తయారు చేయుటకు రు 60-0-0.

రాంనాయక్ అండుకంపెనీ మోటారు ఇంజనీర్సు మద్రాసు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బహుశక్తులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడివములు - బొమ్మలకార్లు - గాడే ప్రక్షకములు నిక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

THE GREAT WAR.

Dardanelles Commission's Report.

Responsibility Thrown on Kitchener, Asquith and Churchill.

Offer of Home Rule to Ireland Excluding Ulster.

THE PREMIER'S STATEMENT.

British & Indian Troops Within Fourteen Miles of Bagdad.

(Reuter's Agency.)

MESOPOTAMIA FRONT.

British Nearing Bagdad.

Cavalry Within Fifteen Miles of City.

LONDON, March 9

An Mesopotamia official communique says:—Our pursuing troops have met with little opposition. Our cavalry traversing Ctesiphon, bivouacked at Bawi, fourteen miles from the southern outskirts of Bagdad. We captured eighty-five prisoners and one gun.

Mesopotamia.

Ctesiphon Unoccupied by Turks.

DELHI, March 9.

Telegraphing on midnight 6th-7th March the General Officer commanding the Mesopotamian Expeditionary Force reported that little opposition had been encountered by our pursuing troops during the 6th though high wind and sand storm rendered marching arduous. The Turkish force which had attempted to oppose our advance at Lajj on 5th March had evacuated its positions by the morning of 6th and our Cavalry passing Ctesiphon which was found to be unoccupied bivouacked for the night near Baga six miles south-east of Diah. The latter is situated at the confluence of the Diah river and the Tigris, 8 miles from the southern outskirts of Bagdad. During the 5th and the 6th 85 prisoners were taken and one Turkish gun was captured.

Enemy Engaged at Lajj.

The following telegram dated 8th March 1917 has been received from "Eye-witness" Mesopotamia.—7th March, 6 miles north of Ctesiphon:—The force continued to advance up the Tigris on 5th, gunboats and cavalry co-operating along the river. The cavalry engaged the enemy rear guard at Lajj, 20 miles by land up the stream from Aziziyah. A dust storm was blowing at the day and covered by thick haze the body of the British cavalry in pursuit of the enemy rode up to the nullah occupied by the Turkish infantry and charged through.

The enemy abandoned the position at night. 32 prisoners were taken. On the 6th we advanced, and occupied Ctesiphon with little further opposition. 53 more prisoners were taken and an eleven pounder mountain gun with its detachment of Gunners. To-day the enemy rear guard are holding the position on the Diah river.

BRITISH FRONT.

Snow and Thaw

HAMPER BRITISH OPERATIONS.

Enemy's Retirement Continues.

LONDON, March 9

Reuter's correspondent at headquarters says:—Driving snow hampered operations on the Ancre yesterday and thaw at noon badly affected the roads.

The enemy continues his slow retirement, but the strategical riddle of the movement is still not cleared up. He is now right back on the line of defence in front of Bapaume and the next problem for the British is to discover whether he intends to defend this line strongly or retire till quite clear of the salient shortening his front by thirty miles.

Advance on the Ancre.

Active Reciprocal Cannonading.

LONDON, March 9.

A British communique says:—We advanced slightly on both sides of the Ancre valley. We entered trenches near Biches and brought back prisoners. The enemy aided our front line south-east of Chauvaes and south of Arras and a few British are missing. There was active reciprocal cannonading at various points on the whole front.

Germans on British Front.

Forces Doubled.

LONDON, March 9.

Reuter's correspondent at headquarters says that the British are confronted by a double number of German divisions compared with that of a year ago, including what remains of the flower of the German army.

Severe Frost.

LONDON, March 9.

Severe frost is general throughout Britain and heavy snowfalls have occurred in many countries.

Great Gales on Western Front.

LONDON, March 9

A correspondent at headquarters telegraphing yesterday says furious gale is sweeping the battlefield on Ancre, blinding snow squalls sometimes making it impossible to see more than a few hundred feet and hampering aircraft and troops in working on the new lines. The ground is again frozen facilitating transport and enemy is most active in improving the front before Bapaume.

Cause of Ancre Retreat.

LAHORE, March 9.

LONDON, March 8th.—The Lucerne correspondent of the "Matin" says that German deserters attribute the Ancre retreat exclusively to British artillery overturning trenches and destroying the deepest dugouts.—(C. & M. G. cable.)

FRENCH FRONT.

Enemy Intentions at Douaumont.

An Expert's Views.

LONDON, March 9.

A Paris expert commentator anticipates a fresh enemy attack north of Douaumont, but is confident that the enemy's efforts will not counter-balance the British advance on the Ancre whose remorseless pressure and incessant attacks are responsible for the enemy's unceasing retirement.

French Successes.

Enemy Salient Occupied.

LONDON, March 9.

A French communique says:—In Champagne, after intense artillery preparation, we carried the greater part of the salient which the enemy occupied on February 15th, between Butte de Mesnil and Maisons de Champagne. We took one hundred prisoners on the left of the Meuse. Our cannonading wrecked German organisations between Hill 304 and Avocourt Wood. In Alsace, our batteries caught and dispersed strong enemy detachments south of Cernay.

A French official statement says that there has been fierce fighting on Hill 1050. The Italians brought back prisoners and an enemy counter-attack was repulsed. There is heavy snow between Vardar and Lake Prespa.—(C. and M. Gazette) Cable.)

ITALIAN FRONT.

Reuters correspondent at Salonika says that the Italians have recovered the crest of Hill 1050.

GREAT BRITAIN.

Premier's Offer to Ireland.

Home Rule Except in Ulster.

Nationalists' Attitude.

LONDON, March 9.

Speaking in the House of Commons this evening, Mr. Lloyd George said that Government was prepared to grant Home Rule to those parts of Ireland clearly demanding it.

LATER.—The following is the full text of the passage in the Premier's speech with reference to the Government's offer:—"I am not in the least afraid of submitting the proposal of the Government to the judgment of any unbiassed friend of Ireland in any quarter of the globe. I put it again, and I want not merely Irishmen to know but I want men outside the confines of the United Kingdom and of the British Empire to know what it is that to-day we offer. It is that the part of Ireland that clear demands Home Rule (Self-Government) shall get it. They are two questions to be asked by all of us. The first is this—Are the people of this country prepared to confer self-government on the parts of Ireland, which unmistakably demand it? The answer I give on behalf of the Cabinet is that Government are firmly of that opinion, and represent the views of the vast majority of the people of this country. The next point is this—Are the people of this country prepared to force the population of the north-eastern corner of Ireland to submit to be governed by the population with whom they are completely out of sympathy? In my judgment, and here I speak on behalf of the Government, they are not."

TELEGRAMS.

Mr. Asquith's Suggestion.

Mr. Asquith, following Mr. Lloyd George suggested that the Irish Question should be referred to an outside impartial authority for the adjustment of the interests and sentiments concerned. The constitution of such a body might be facilitated by the presence here of a number of Dominion statesmen, who had already solved various problems of local autonomy in different ways.

Nationalists Leave the House.

In response to an appeal by Mr. Redmond not to participate in futile discussion but to consult him as to future action, the Nationalists who had adopted a markedly hostile attitude during the Premier's speech, left the House.

Following a request that he should express an opinion on Mr. Asquith's suggestion, Mr. Lloyd George said it was the Nationalists' duty to say whether they meant to oppose a measure embodying the Government's offer.

How National Unity Could be Attained.

In the course of his speech in the House of Commons this evening, Mr. Lloyd George declared that the dominant consideration in any Irish Settlement must be its effect upon the war. He contended that different controversialists ignored two fundamentals. Firstly, that Ireland's grievance was not a material one, but had something to do with pride and self-respect. She had never been more prosperous, and yet she was no more reconciled to British rule than in Cromwell's days. Secondly, that it would be as glaring an outrage upon the principle of self-government to place Ulster under Irish rule against her will as to deny self-government to the rest of Ireland. He believed that the ideal of the national unity of Ireland would be attained at no distant date, if Ulster were offered inducements and facilities to come in.

Irish Debate Adjourned.

The Irish debate in the House of Commons has been adjourned till to-day.

Dardanelles Commission.

Failure of Expedition Explained.

Important Omissions by War Council.

LONDON, March 9.

The report of the Dardanelles Commission is published. The majority of the Commissioners find that Mr. Churchill initiated the idea of the attack on the Dardanelles at the War Council of 24th November, 1914, as an ideal

Method of Defending Egypt.

Russia re-opened the discussion on 2nd January, 1915, but Lord Kitchener declared that troops were not available. The War Council's acceptance of this was unfortunate, because the investigation would have revealed that it was not so. Thus, on 13th January, naval action or none had to be decided upon. The Report opines that Admirals Fisher and Wilson, both of whom expressed no dissent to the proposed naval action alone, should have expressed their views if they thought the project was navally impracticable. They did not object, however, because they regarded the operations as experimental only. The Commissioners think that there was the obligation, first on Mr. Churchill, next on Mr. Asquith and next on the other members of the War Council, to insist on a clear expression of expert opinion on naval action alone, because the chances of a surprise amphibious attack offered such great military and political advantages, that it was mistaken and ill-advised to sacrifice them by a purely hasty naval attack, which could not itself secure the desired objects. The decision taken on the 16th February to mass troops in the neighbourhood of the Dardanelles marked

The Critical Stage.

of the whole operations. The Commissioners consider that, inasmuch as time was all-important, no compromise was then possible between making immediate vigorous effort to ensure success by joint naval and military occupation or falling back on the original intention of desisting from a naval attack if the experiences gained during the bombardment were not satisfactory. Lord Kitchener decided, on 20th February, that the Twenty-ninth Division, part of the troops which by decision of 16th February were to have been sent eastward, should not be sent there and Colonel Fitzgerald, by Lord Kitchener's order, instructed the Director of Naval Transports that transports for that Division and the rest of the Expeditionary Force would not be required. This was done without informing Mr. Churchill, and the consequent delay of three weeks in the despatch of troops gravely compromised the probability of success of the original attack by land forces and materially increased the difficulties of the final attack. The Commissioners consider that, in view of the opinions of naval and military authorities on the spot, the

Decision to Abandon the Naval Attack

after the bombardment of 18th March was inevitable. They point out that there was no meeting of the War Council between 19th March and 14th May while important land operations were undertaken, and they think that, before such operations commenced the War Council should have carefully reconsidered the whole position. They opine that the Premier ought to have summoned a meeting of the War Council for that purpose and, if he did not summon it, the other members of the War Council should have pressed for such a meeting and they think this was a serious omission. The Commissioners opine that Lord Kitchener did not sufficiently avail himself of the services of his general staff, with the result that he undertook more work than it was possible for one man to do, causing confusion and want of efficiency. They are unable to concur in Lord Fisher's view that it was his duty, if he differed from Mr. Churchill, to maintain silence at the Council or to resign, and they think that the adoption of any such principle generally would impair the efficiency of the War Service. They think that, although the main object was not attained, certain important political advantages were secured by the Expedition, but whether those advantages were worth the loss of life and treasure involved must remain a matter of opinion. The report is signed by all the others, except Mr. Walter Roche, M. P.

TELEGRAMS.

Mr. Churchill's Part.

A piquant passage in the Report refers to the part played by Mr. Churchill, who, in the course of his evidence, said:—"In the early stages the war was carried on by the Premier and Lord Kitchener, and by me, I think, in the next place, but I had not, the same weight of authority or power as those two Ministers and, if they said 'this is to be done or not to be done', that settled it."

The Commissioners believe that this description of the actual working of the machine is substantially correct, save that Mr. Churchill probably assigned to himself a more unobtrusive part than he actually played.

The report, which only deals with the origin and inception of the Expedition, covers the events to 23rd March 1915. It says that, while the objective, namely, the forcing of the Straits and reaching Constantinople, failed, it would be exaggeration to say that the Expedition, considered as a whole, was a complete failure. It was originally undertaken to create a diversion in favour of the Russians and, in this respect, it was very fairly successful. Another aspect was the importance attached to its effect on the Balkans and, although it did not secure Bulgaria's neutrality, it can scarcely be doubted that, but for the expedition, Bulgaria would have joined the Central Powers earlier; also, a large force of Turks, which might have been employed in other theatres, was for a long time immobilised.

Ceylon Banking.

Fear of Chetties

LONDON, March 9.

In the Commons at question time Mr. Ingleby affirmed that negotiation of bills of exchange by English bankers in Ceylon was practically suspended and all business was drifting into the hands of the native Chettys placing English firms at great disadvantage and threatening ultimately to affect adversely the whole Colony.

Mr. Walter Long replied that he was carefully and constantly considering the difficulty of banks in financing exports from Ceylon to Britain and he promised to bring Mr. Ingleby's question to the attention of Sir John Anderson.

GERMANY.

Passage Across the Adriatic.

LONDON, March 9.

The "Frankfurter Zeitung's" military correspondent now asks whether the passage across the Adriatic can be rendered secure like the Anglo-French Channel communications. The admission that this security exists in the Channel is in strong contrast with the claims of other German papers. — (C. and M. Gazette).

Death of Count Zeppelin.

LONDON, March 9.

AMSTERDAM:—Count Zeppelin died at Charlottenburg from inflammation of lungs.

FRANCE.

Mobilisation of Men and Women.

LONDON, March 9.

PARIS.—The amended Government bill for the mobilisation of civilians provides for voluntary enrolment of both sexes between the ages of seventeen and sixty and for eventual compulsion.

RUSSIA.

Russian Thunderbolt Preparing.

LONDON, March 9.

The "Berliner Tageblatt's" military correspondent says that the Russians have an immense concentration of guns and materials behind their front. He anticipates an attack along the whole front very shortly by which Austro-German armies will be sorely tried. — (C. & M. G. cable.)

GREECE.

Greeks Drifting Towards Starvation.

LONDON, March 10.

A German submarine has torpedoed a Greek ship requisitioned by the Royalist Government to bring 5000 tons of grain from America. The correspondent of the "Tribuna" in Athens says that the whole Greek nation is drifting towards starvation. — (C. & M. G. cable.)

AUSTRIA.

Austrian Fleet to Make a Sortie.

LONDON, March 9.

The "Agnestia Libera" recently mentioned a rumour that the Austrian fleet was about to make a sortie in order to enable submarines to force a passage of the Straits of Otranto. — (C. & M. G. cable.)

UNITED PROVINCES.

Lodging of University Students.

The Rule in Allahabad.

ALLAHABAD, March 9.

The Senate of the Allahabad University has adopted the proposal of the Hon'ble Mr. De La Fosse, Director of Public Instruction, that every undergraduate student shall reside in the hostel maintained by the College or in a hostel recognised by the University or with his parent or guardian or, if no room be available in the College or University hostel, the Principal of his Collegemay permit a student to live in lodgings, provided the proprietor undertakes to reserve lodgings for the College students, to permit inspection by the Principal concerned and by the University and to abide by their requirements regarding supervision and provide that no student should be required to attend religious instruction for religious observances in hostels, against the wishes of his parents and guardians.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

CALCUTTA.

An Actress in Court.

Claim by Mr. Bandmann Dismissed.

CALCUTTA, March 9.

At the High Court to-day Mr. Justice Chitty delivered judgment in the suit brought by Mr. Maurice Edward Bandmann against Mrs. Wilfred Cotton, better known as Miss Ada Reeve, to recover Rs. 50,000 as damages for breach of contract. The alleged breach was by a letter written by the defendant's husband to the plaintiff. In this a Rule was issued on the defendant to find security for her presence in the Court. On the 29th October, 1915, an agreement was entered into between the parties for the appearance of Miss Ada Reeve and her parties for a tour in Egypt, India, Ceylon and the Far East, leaving England in October, 1916 for a period of eight months. After visiting Egypt, the defendant arrived in Bombay in December last and came to Calcutta on the 16th January. The defendant met with an accident on the 26th January, breaking two bones of her right foot.

His Lordship held that, owing to her accident, the contract was void and, it being void, there could not be any breach.

Both the suit and the motion for security were dismissed with costs.

Restoration of Old Buddhist Frescos.

CALCUTTA, March 10.

Mr. Arshat Kumar Haldar, a student of the Government School of Art, Calcutta, is being deputed to Gwalior State in connection with the restoration of old Buddhist Frescos in rock temples of Bagh. These paintings are unique in their way and date from the first century of Christian era. The only other examples of this kind of work are those in Ajanta, Hyderabad and Sigiria in Ceylon.

Calcutta Ladies.

Protest Against Indenture.

CALCUTTA, March 9.

A largely attended meeting of Indian ladies of Calcutta was held this evening at the Ram Mohan Library under the presidency of Lady J. C. Bose to protest against the system of indentured labour and urge its immediate abolition. Lady Bose in the course of her speech said that it would be impossible for women of India to tolerate the system of indentured labour. A resolution was passed protesting against the indentured system and urging its immediate abolition.

A Woman Charged.

Under Defence of India Act.

CALCUTTA, March 9.

A special Tribunal sitting at Suri is engaged in hearing a case in which two Bengalee women, Dukodibala Debi and Suradhuni Molyani and a teacher, Nibran Chandra Ghatak are charged under the Defence of India Act. It is alleged by the prosecution that on 1st December the police searched the house of one Kshetra Mohan Bannerjee of Gondalpara in French Chandernagore and seized three revolvers and a letter which gave clue to the police as to the secret working of an anarchist gang on the bank of the Ajoy river in the district of Birhum. On 8th January the police simultaneously searched the houses of the accused, found two steel trunks containing 5 revolvers and 1132 cartridges and one revolver case and other incriminating articles in the house of Suradhuni and seized certain papers belonging to the other two accused. Dukodibala and Suradhuni were arrested and produced before the Sub-divisional officer of Ranpohat, before whom the former made a statement that her nephew, Nivaran Chandra Ghatak and one Abani, son of a retired Sub-Judge, had removed the boxes to save them from a civil Court attachment and asked her to keep them carefully as they contained valuable articles. She also stated that she was ignorant of their contents. Suradhuni was granted pardon. The case is proceeding.

Ninety Lakhs for War Loan.

CALCUTTA, March 9.

The largest individual subscription that has yet been promised to the Indian War Loan is that of Rai Swrup Chand Hukam Chand, Bahadur, well-known Harwari merchant of Calcutta and Bombay. He has intimated his intention of subscribing no less than ninety lakhs of rupees.

BOMBAY.

BOMBAY, March 9.

A provincial conference of Indian Christians was held in Bombay and was attended by delegates from all over the province. The following subjects were discussed:—(1) Scholarships for higher education, (2) industrial education and the formation of an industrial board, (3) what should be the political aims of the community? (4) co-operative societies and (5) how to bring about closer Union of Indian Christians. Resolutions were passed to the following effect:—(1) That it was necessary to organise a fund for assisting deserving Christian students for acquiring collegiate and industrial education and (2) strongly urging the youngmen of the community to fully avail the opportunity of enlisting in the Defence of India Force.

The Hon'ble Mr. H. V. Cobb, C.S.I., C.I.E., I. C. S. Resident in Mysore, returned to Bangalore this morning from Delhi. The Resident will address public meeting, which will be held here, in connection with the Indian War Loan on the 14th instant.

TELEGRAMS.

DELHI.

Sir Butler Appointed L. G. of U. P.

DELHI, March 10.

His Majesty the King Emperor has approved of the appointment of the Hon'ble Sir Harcourt Butler, K. C. S. I., I. C. I. E., Lieutenant-Governor of Burma to be the Lieutenant Governor of the United Provinces of Agra and Oudh in succession to the Hon'ble Sir James Meeson, K. C. S. I., whose period of office has been extended to November, 1917.

Sir R. Craddock Appointed L. G. of Burma.

His Majesty has also approved of the appointment of the Hon'ble Sir Reginald Craddock, K. C. S. I., Member of the Viceroy's Executive Council to be the Lieutenant Governor of Burma in succession to Sir Harcourt Butler K. C. S. I., C. I. E.

Plague Deaths.

DELHI, March 9.

Total plague mortality in India during the week ending 3rd March stood at 17,933 deaths against 22,321 cases. Bombay presidency and Sind had 4,548 deaths, Madras Presidency 509, Bengal Presidency 14, Behar and Orissa 2,025, the United Provinces 6,089, the Punjab 101, Burma 328, the Central Provinces 3,748, Coorg 2, Mysore State 244, Hyderabad State 927, Central India 249, Rajputana 140 and Kashmir 9.

SOUTH INDIA.

Receiving Stolen Property.

Accused Sentenced.

BANGALORE, March 9.

Mr. Mahomed Sarvar Sahib Bahadur, Second Magistrate of the Civil and Military Station, to-day passed orders in a case in which Chokalingam lately Weighman employed in the Supply and Transport Department, was charged with the alleged theft or in the alternative, receiving stolen property in respect of coffee, tea and sugar belonging to the Military Department. In this case the District Magistrate convicted the accused for retaining stolen property in respect to various articles such as tea, coffee, sugar, bucket, flour, gunny bags etc. and sentenced him to two years rigorous imprisonment. On appeal, the First Assistant Resident set aside the conviction and sentence on the ground that a single trial with respect to all the articles was illegal and directed a retrial of the accused with respect to such offences as he may be properly charged with and to be tried under the provision of the Criminal Procedure Code. Hence the present charge. The Second Magistrate convicted and sentenced the accused to 18 months rigorous and to a fine of Rs. 100 in all or in default to undergo 3 months additional rigorous imprisonment.

Two post peons attached to the local General Post Office Bangalore were arrested on suspicion by Sub-Inspector Norouab of Infantry Road station and their houses were searched when it is stated some mail bags were found. Before Mr. G. Mahomed Sahib Bahadur the accused were charged with alleged theft under section 381 I.P.C. a remand prayed for.

LATEST TELEGRAMS.

—:O:O:—

LONDON, March 10.

Reuter's correspondent at headquarters reports that the weather has improved, and an easterly wind is drying the ground.

Details are coming in of recent fights. The most notable was that which took place in Roissignol Wood, a strategic position strongly held by the Germans, after the evacuation of Gommecourt. The British attacked on the 3rd instant, and captured the main trench in two hours and a half, but stiff fighting at close quarters for the possession of two reserve trenches resulted in a deadlock. At midnight the British were temporarily withdrawn, while our guns bombarded the trenches till dawn. Then the infantry again attacked and cleared the trenches. They found the wood the deserted, and the Germans had evacuated the ridge. The number of corpses found showed that the enemy casualties were very heavy.

A feature of the recent fighting has been the resumption of the struggle for the supremacy of the air. Sir Douglas Haig yesterday said that the enemy has made a determined, but unsuccessful, attempt to stop British aerial work, and had sent up a great number of machines. Much fighting resulted in which three hostile machines were brought down and three driven down damaged, and four British machines were brought down, while seven are missing. Altogether the communiques mention that fifty-six aeroplanes were brought down in the west during the last two days, a record unparalleled since the 1st July. The Germans claim that thirty-three of them were Allied machines. Monday's and yesterday's British communiques admitted that six were brought down and twelve were missing. British airmen accounted for twenty and the French for three of the twenty-three German aeroplanes brought down.

శ్రీశ్రీ, మార్చి 9.—3 వ మార్చిలో అంత్యమన వార మనకు మహామరణి వ్యాధి 22321 జనలకు సోకినది. 17983 మృతి సుఖిని సుఖ బాంబాయి రాజధాని సింధుదేశ రాజధాని మందు 509, పంజాబ్ రాజధానిలో 14 ఒకానొక ఒరిస్సాలో 2025, సంయుక్త రాష్ట్రము లో 6089, పంజాబులో 101, బర్మాలో 328, సరిస్సా పరగ జాలలో 3748, కూర్నూలు 2, మైసూరు సంస్థానముందు 244, హైదరాబాదు సంస్థానముందు 927, మధ్య హిందూ దేశముందు 249, రాజపుత్రస్థానముందు 140, కాశ్మీర్ దేశ మందు 9 మరణములు కలిగినవి.

నోటీసు.

ఇందువల్ల సమస్తమయిన వారికి తెలియవరచ
చేయవలెను:-

1917 వ సం॥రం ఫిబ్రవరి నెల 7-వ తారీఖున
కృష్ణా డి. అతల్లి సబుడీ యిలాకా కోర్టుమిల్లి
అగ్రహారం తాలూకు రిసెన్స్ నెం. 37 రు
య 3-24 ట్లు భూమి రు 560 లకు కృష్ణా డి. నూజి
ఏను సబుజిస్తారు యిలాకా బాహుబలేంద్రుని
గూడెం అగ్రహారం కాపురస్తుడు బ్రాహ్మణులు
యినాందారు కొలచిన శేషయ్యగారి కుత్రతకుమా
రుడు శోభనాచలకతి అనే ఆయన యీ దిగువ
దస్త్రుతు చేసిన నాకు విక్రయించుటకు ఏర్పాటు
చేసి బజానాక్రింద రు 60 లకు నావల్ల ప్రాంతరి
నోటు వ్రాయించుకొని రెండు మాసములలో
దస్తావేజ వ్రాసి యిచ్చుటకు గడువు నిర్ణయించు
కొని భూమి నాస్వాధీను చేసియున్నారు. దరిమి
లాను నేను క్రయసాము అంతయు సిద్ధముచేసి,
క్రమమైన దస్తావేజ వ్రాసి రిజిస్టరీచేయించి యివ్వ
వలసినదని మధ్యవర్తుల ద్వారానున్న రిజిస్టరీ
పుత్రు ద్వారానున్న తగాయదాపరిస్తే నావిరో
ధుల కుట్రవల్ల నాకు నష్టము కలుగజేయవలెననే
దురుద్దేశ్యముతో నాకు దస్తావేజ వ్రాసి యివ్వక
యితరులకు విక్రయించ దలచినట్లు తెలియవచ్చి
నది. అట్టి విక్రయములు యిదివరకు గాని యిక
ముందుగాని చేసినయెడల ఏమిన్ని చెల్లవనిన్ని నా
అగ్రిమెంటుప్రకారం వాయిదా వెళ్లడముతోనే,
నేను కోర్టులో వ్యాజ్యమువేసి దస్తావేజ వ్రాయించు
కొన బోవుచున్నాననిన్ని యందు మూలముగా
సమస్తమయిన వారికిన్ని తెలియజేయుచున్నాను.

వేములమందదద్ద వెంకట్రాజు వ్రాలూ.
(717) 1-3-17.

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలక్ట్రిక్ ట్యాంక్ వెర్షన్

ఇది బలహీను
లకును సీరను
లకునుందు.
నిద్రలేకుండు
ట, జ్వరము
తక్కువగను,
మెదడు దిమ్మ
గా నుండును.

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ బలహీనును,
ఆయాసము శుక్లనప్తము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు,
గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొద
లగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక
వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షింపుము.
25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0
నవీనము!!

పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు
ఆటోమోటార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆహార్య
వాసనయును కలదు. ఆర్కహార్ సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొ
క్కాయ వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యే
వేని యుండినా యీ ఆటోమోటార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.
వెల 1/2 ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వీ. పి. చార్జి
" 1 ద్రాము బుడ్డి 1-కి " 0-12-0 } రూ. 0-4-0
" 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి " 2-0-0 } ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.
నెం 155, బహుమనీపుర రోడ్, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటు:- మెహతా పురుషోత్తం మూర్తి,
29, చైనాబజారురోడ్, మదరాసు.

మదనపల్లి డివిజన్

చతుర్థ సమావేశము

అధ్యక్షకోపన్యాసము.

నేను మదనపల్లియందు సమావేశమైన డివిజను సభా
భ్యుత్సలగు, కొమరాజు వేంకట లక్ష్మణరావు ఎం. ఏ.
గారు తమ యావత్ ప్రారంభమునందు, తమకు
ఆగ్రాసవాధిపత్యము నొసగినందునకు సభా నిర్వాహకులకు
వందనము లర్పించి, డివిజన్ సభగారి యభిప్రాయ పరిశ్రమ
వలన, తాలూకాబోర్డునకు ప్రభుత్వమువారి శాకకు కాబట్టి
యగ్రాసవాధిపతి లభించినందులకు వారి నభినందించి, ప్రజా
హితతత్పరులగు, నెమలి పట్టాభిరామారావుగారిని కొని
యాడి, పార్వతేశ్వరమైన కొన్ని విషయములను గురించి, తమ
భింకితాభిప్రాయములను తెలిపి, భరతన్న భావికమునకు సభ
వారు తోడ్పడవలసినదని హెచ్చరించి యుండిరి.

భరతన్న మునందు యుద్ధానంతరము బరుగవలసిన
సంస్కరణములను గురించి, రాగురు శాసన సభ్యులు తెలి
పిన యభిప్రాయముల విషయమై తరువాత సభ్యులు నుడు
వుచు, ఆనవాదను గ్రామ గ్రామమునకును దెలిపి, వారి
యనుమతిని, ప్రభుత్వమువారికి నివేదించవలయునని వక్కా
ణించి కాండుపేటను వర్గమునకు సంబంధించిన కట్టిన మహా
త్ముని ప్రస్తుతములను ఖండించి, భరతన్న ము జేర్కెనను
ఒప్పుకొనును గాని, కాలనీల బానిసత్వమునకు నొడబడ
బాలదని స్పష్టముగ ప్రభుత్వమువారికి సభవారు తెలియ
జేయవలయునని వాక్రుచ్చిరి.

భరతన్న కళంకప్రాయముగు నిర్బంధప్రారమును తరు
వాత సమన్వయమును ఖండించి కూలివాండ్రకు బోధచేసి
వలలో వేసికొని పరదేశములకు పంపు యేజుట్లు తమ వృత్తికి
లబ్ధపడి దానిని మానుకొనవలయునని కొంత బోధచేసిరి. ఒక
దేశ ప్రజలమాటను పెడచెవినిబెట్టువారుండినయెడల వారిని
సంఘము బహిష్కరించి వారితో నే విధముగు సంబంధమును
పెట్టుకొన కూడదు.

దేశరక్షక వ్యవస్థను గురించి, ప్రభుత్వమువారిటీవల
చేసిన శాసన మంతర్వ్యప్తికరముగ లేదని యభ్యుత్సలు నెల
విచ్చిరి. ప్రజలు నేనలో జేరి, తమ రాజభక్తిని దేశభక్తిని గల
బహుమ సమయము వచ్చినది. పాధాణముగ నీరెండు నెలలును
ఏక కార్యమువలన సమకూరవు. రాజనీచేసిన బ్రజలకు బ్రతి
కూలము కావచ్చు; ప్రజాసేవకు బొచ్చినరాజునకు గోపము
వచ్చును.

పంచక్రమముండి దేశమును రక్షించుటకు నిర్వికలమైన
దేశరక్షక శాసనమును శాంతప్రియులగు దేశమందలి ప్రజలమీద
నే దౌతనమువారు ప్రయోగించుట విపాదకరముగ నున్నదని
లక్ష్మణరావుగారు తెలిపి బీజంటు లిలకు పాలు మున్నగువారిని
“ఈ యూరికి రావలదు, ఆదేశము పోవలదు”ని నిర్బంధించుట
కేవల మక్రమమని నుడివెరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్ర రాష్ట్ర విశ్వవిద్యాలయములను గురించి వా
యుపన్యాసమునుండి క్రిందిభాగములు ముదిరియులు:-

ఆంధ్రోద్యమమును గురించి అభిప్రాయభేదము లంతగా
లేవు. హైందవ జాతీయత యను మహానదికి సొక యుపశాఖ
గా దీనిని నందఱును అంగీకరించుటకు ఏమాత్రమును ఆధ్యంతర
ముండదు. ఆంధ్రులు రాజకీయ, సాంఘిక, వైతిక, విద్యా
విషయ కాభ్యుదయమును జెంది భారతీయ జాతీయతకు
సంబంధించిన తమ కర్తవ్యమును పరిపూర్ణముగ నిర్వర్తించు
టకై యాయుద్యమము పుట్టినది. ఇట్లే హిందూదేశాంతర
గతిమైన యితర దేశములవారు తమ తమ ఆభ్యుదయమును
జాతీయతకు సహకారిగ జేసికొనుటకు యత్నించిన యెడల
మన మభినందింపవలసియే యున్నది. కాని యిట్టి యత్నముల
నిజమైన యుద్దేశమును తెలిసికొనలేక కొందఱు యువకులు
స్వరాష్ట్రీయభావమునకే ప్రాముఖ్య మొసంగినందున భారత
దేశాంతరగతములయిన నేలునేలుదేశములవారికి పరస్పర వైర
ముకలిగి జాతీయోన్నత్యమునకు భంగము కలుగవండ వేయి
కన్నులతో గాపాడుట యిట్టి యుద్యమములకు నాయకులైన
వారియొక్క ప్రభు కర్తవ్య మయియున్నది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమును గురించి మాత్రమింకను ఆంధ్రదేశ
మునందు వైకృతభావము కుదురలేదు. తెలుగు దేశమందలి
వెక్కు జిల్లాలవారు దీని కనుకూలముగనే యున్నారు. కాని
కొన్ని జిల్లాలవారు మాత్రము ప్రతికూలముగా తమ యభి
ప్రాయమును దెలియజేసిరి. కావున నిందునుగుణించి నేలు
నేలు మండలములందలి ఆంధ్ర నాయకులు తమ యభిప్రాయ
ములను సవిస్తరముగను, సయ్యక్తికముగను, శాంతభావముతో
దను ఒకరి కొకఱు తెలుపుకొనుట యత్నంతావశ్యకము.

‘అజనవారి ముందర తెనుగువారు బ్రతుకునట్లులేదు.
ఆంధ్రులు చీలి విడిచిపెట్టఁగాని కిరికి గలియు మోక్షమును
గలుగజేరవు; ఆంధ్రులకు గొప్పయుద్వోగములు దొరకనేరవు;
ఆంధ్రులలోఁ గొందఱు వైకిరానేరరు’ అన్న బానికీకారణము
చేత వాంఛరాష్ట్రము వలయునని యెవ్వరైనను ప్రతిపా
దించిన యెడల నెవ్వఁడును దీనిని అంగీకరింపనేరఁడు. ఇంగు
జెప్పఁబడిన ప్రతికారణమును ఆంధ్రుల యాత్మగౌరవమునకు
భంగకారి. అజనలతో నుద్వోగములకై పోరాడుటయే
యిందుకుఁ గారణ మగునని, అజనలతోఁ గలిసియుండియే
వారితో సమానులము, వారికంటె గొన్ని విషయములలో
గొప్పవారమని అనిపించుకొనవలెను. అదియే పోరుషము.
కొంగఁజనుకొనునట్లు ఇది యసంభవము కాదు. అజనలతో
నన్ని విధములుగ సమానప్రతిపత్తి మనవారు కొంత యత్నిం
చినయెడల బది పండ్లెండు సంవత్సరములలో మనకుఁ జెన్న
పట్టణమున రాగలదని నా నమ్మకము.

ఆంధ్రరాష్ట్రము వలయు ననుటకు నింతకంటె గొప్ప
కారణ మున్నది వినుఁడు. హిందూదేశమందలి నేలునేలు
ప్రాంతములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారికిండికి నేలునేలు
కాలములందు వచ్చినవి. ఏయేదేశము తెప్పజెప్పు జెల్లెట్లు
ఈప్రభుత్వము క్రిందజేరినవో హిందూదేశ చరిత్రము తెలిసిన
వారికి నేలుగఁ జెప్పనక్కరలేదు. ఈసంపాదన కాలభేదము
ననుసరించి హిందూదేశమునందలి నేలునేలు రాష్ట్రము లేర్ప
డినవే గాని యొక పద్ధతిమీఁద నేర్పడియుండలేదు. కావున
కొన్ని కొన్ని రాష్ట్రముల యంతర్విర్భావము బహువిధిత్రము
గ నున్నది. ఉదాహరణమునకై మధ్యపరగకాలను (Central
Provinces) తీసికొనుఁడు. అందు వీరారు కలుపఁబడుటకు
పూర్వము అయిదు మరాఠీ జిల్లాలును, తొమ్మిది హిందీ జిల్లా
లును, మూడు ఛత్తీసుగఁడీ (ఒక విభజన హిందీ) జిల్లాలును,
ఒక ఓడ్రజిల్లాయును సము తెలుగుజిల్లాయును ఉండెడివి.
ఇట్లుకా ప్రాంతమునం దిన్ని భాష లుండుటవలన ప్రభుత్వము
వారికి పరిపాలనమునందు కూడ మిక్కిలి చిక్కులు గలుగు
చుండెను. ఒక చోటినుండి మఱియొక చోటికి అధికారులను
మార్చుటకు వీలులేకుండెను. ఈ యిబ్బందుల నాలోచించుచో
ఆచారతనమువా రిటీవల ఓడ్రజిల్లాను బేహారు దొరతనము
వారికిని తెలుగుభాగము చెన్న రాజధాని దొరతనమువారికిని
ఇచ్చివేసినట్లు కానవచ్చు చున్నది. ఇందువలన భాషా ప్రయు
క్తరాష్ట్ర విభజనపద్ధతి రాజకీయ పరిపాలనకు సౌకర్యము
కలుగఁజేయునని ప్రభుత్వమువారు కొంతకఠకు ఒప్పుకొనిరని
మన మూహింపవచ్చును. కావున హిందూదేశమందలి రాష్ట్ర
ముల సరిహద్దులను మజల మార్పునట్టి సమయము లేటప్పించి
నపుడు తెలుగువారయిన మనము తెలుగుభాష ననుసరిం
చి ఒక ప్రత్యేక రాష్ట్రమును నిర్మింప వలయునని దౌతనము
వారిని గోరుటయందు తప్పేమున్నది? దీనిని గుఱించి మన
సోదరు లయిన అజనవారికి గాని, కర్నాటకులకు గాని,
మలయాళము వారికి గాని కోపమురావలసిన పనిలేదు.

కాని భాషానియుక్తరాష్ట్ర విభజనకు భారతదేశపు
ఉన్నతియే ముఖ్యకారణమును, కారణ సర్వస్వమును అన్న
మాట మన మెన్నఁడును మఱవకూడదు. భాషానియుక్తరాష్ట్ర
విభజనమున పరిపాలనాసౌకర్యమును, దేశభాషాభి వృద్ధియు,
కలిగి అందుమూలమున హిందూదేశముయొక్క వికృతభావము
నకు దాధ్యము కలుగునన్న కారణమున మనము నేలునేలు
రాష్ట్రములను కొరవలయునేకాని అజన వారికంటె తెలుగు
వారు ఎక్కువ బాగుపడవలయునని గాని గుజరాతీవారి
కంటె మహారాష్ట్రీలు బెన్నత్యమును జెందవలయునని గాని,
బంగాలీలకంటె బేహారువారు దిగ్విజయము చేయవలయు
నని గాని కొరఁగూడదు. ఇట్లు కొరవయెడల అని భ్రాతృ
క్రోధము దేశక్రోధము, అనిపించుకొనును. ఈ రాష్ట్ర విభజన
అనునది సర్వభారత సమస్య (Imperial); కొందఱు అనుకొని
నట్లు స్థానిక (Local) సమస్య కాదు. హిందూదేశమంతయు
నిందువలన బాగుపడునా యని విచారించవలయునే కాని
విహారీలు మాత్రము బాగుపడుదురా, ఆంధ్రులు మాత్రము
బాగుపడుదురా యని విచారించుటతగదు. హిందూజాతీయత,
సాధింపవలసిన పురుషార్థము. దానిని సాధించుటకు ఆంధ్ర
రాష్ట్ర మనునది ఒక సాధనము. అదియే పురుషార్థమని ప్రస
పడఁగూడదు. అందువలన హిందూదేశమంతటకును సాధయ
కలుగజోవుచున్న దని మన మనుకొనుచున్నందున దానిని
గోరితిమే గాని తేవు దానివలన దేశలాభమునకు బదులు నష్ట
ము హెచ్చుగ నున్నదని గాదవచ్చిన నా ప్రస్తుత్యము విడు
చుటకును సిద్ధముగా నుండవలయును. ఇందుకు చిన్న యుదా
హరణము. హిందూదేశము మిక్కిలి బెన్నత్యమును జెంది
పరదేశములతో కర్తకపరియై యున్నది. ఇట్లు ప్రత్యేకదేశమున

గమనప్రతిష్ట కలది యగునని తలంచెదము. ఆ సమయముందు వర్తకమునకు కలుగు వీలునుబట్టి హిందూదేశము నేలు నేలు ప్రాంతములుగా విభజింపవలసివచ్చునేమో. అప్పుడు ఆంధ్ర దేశమందలి విభజింపబడు ముఖ్యము, మధ్య రాష్ట్రములలోని రాయప్రోలు, విజాపూరు, జిల్లాలను ఒక రాష్ట్రమునందు చేర్చవలసి వచ్చిన మనము వలదని వాదించుట న్యాయమగునా! ఆంధ్రరాష్ట్రము వడయుట మనయుద్దేశ్యమైనను ఎట్టికేలకు నాంధ్రరాష్ట్రము వడయుట మనయుద్దేశ్యము కాదనుట మానవమందమును గట్టిగ జ్ఞాపకముందుకొనవలయును. ఇప్పుడు చెన్నరాజధానిలో మనమందమును గలిపి యున్నప్పుడు రాజకీయ పరిపాలనవిషయమై మనకు నే హక్కులుగలనో, ఆ హక్కులకంటె నెక్కుడు హక్కుల విషయమై నిచ్చునట్టి రాష్ట్రమునచ్చిన కావలయునేగాని ఆహక్కులకు గూడలోపము గలిగించెడు పద్ధతిమీద రాష్ట్రముచ్చిన యెడల మనకది యెందుకు? ఇందుకు దాహరణము. ఇప్పుడు ప్రద్రాసు దొరతనమువారి పరిపాలనలో ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ కాన్సిల్ను, ఒక లెజిస్లేటివ్ కాన్సిల్ను, మొదటి సభలో నొక భారతీయుడుండ వలయు ననియు, రెండవసభలో నూటి కిందఱు భారతీయులుండవలయు ననియు నియమము కలదు. ఈరాజధానిని రెండు రాష్ట్రములుగా గాని లేక మాడు రాష్ట్రములుగా గాని విభజించునప్పుడు వానిని కమిషనరీలుగా విభజించి యీ కాన్సిల్లులు బొత్తిగా లేకుండ గాని, వీని హక్కులను తగ్గించిగాని నేలు నేలు రాష్ట్రములు ఏర్పరచిన యెడల మన కాంధ్రరాష్ట్రమువచ్చెనని సంతసింపవలయునా? ముఖ్యంపకలయునా? ఇంతయే! ఇప్పుడు ఎగ్జిక్యూటివ్ కాన్సిల్లో నొక మోడల్ ప్రొవైడెంట్ డుండవలయున్న యాచారమున్నది. రాష్ట్రవిభజనమున ఆ హక్కు అజన రాష్ట్రమునకును ఆంధ్రరాష్ట్రమునకును లేకుండపోయెనేని యట్టి రాష్ట్ర మక్కడలేదనియే నాచుభిప్రాయము.

కావున భాషాపద్ధతి మీద మన మాంధ్రరాష్ట్రమును కోరవలసినదే; కాని కోరునప్పుడు ఎగ్జిక్యూటివ్ కాన్సిల్ గల యాంధ్రరాష్ట్రము, లెజిస్లేటివ్ కాన్సిల్ గల యాంధ్రరాష్ట్రము, ప్రజల కష్టసుఖమునకై యిప్పటి కాన్సిల్లలో ఎంతవీలుగ బోరాడుమనెడు కలుగుచున్నామో అంతకంటె తక్కువ వీలుగలది కానట్టి లెజిస్లేటివ్ కాన్సిల్ గల ఆంధ్రరాష్ట్రము కావలయునని గట్టిగ నొక్కొంటూపథముగా సకలజనలకును ప్రభుత్వము వారికిని చెప్పమండవలయును. అట్లుగాక ముఖ్యభావముతో నాంధ్రరాష్ట్రాందోళనము జరుగుచుండేనని చెన్నరాజధానియందలి రాజకీయాండోళనము చేయునట్టి ప్రజాసంఘములను విడచియుట్టిదియేమంచి సమయమని తలంచి కొందఱు రాజకీయోద్యోగులు మన కనుకూలై అజనల ఆంధ్రుల రాజకీయాందోళనమును అడుగంటునట్టి రెండు రాష్ట్రముల నిర్మించి మనమాట మనకు సెప్పజెప్పగలరు. అప్పుడు ఆంధ్రరాష్ట్రము మనపేల యడిగి తిమాయని పశ్చాత్తాప పడవలసి వచ్చును. నేనుచెప్పినట్టి యీ కారణములను జట్టియు ఈపద్ధతులమీదను ఆంధ్ర రాష్ట్రాద్యమును మీరు అంగీకరించెదరని నమ్ముచున్నాను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రరాష్ట్రమును గురించి మైని చెప్పిన హెచ్చరిక ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును గురించియు మనము గమనింపవలయును. అట్లు గమనింపక యెట్లైనను ఎట్టిదైనను విశ్వవిద్యాలయము వచ్చిన జాలును, ఏ విషయమైన అజన వారినుండి తప్పించుకొని పారిపోవుట పరమప్రయోజన మని తలంచితినేమి అయ్యవారిని జేయబోయిన కోరియగునట్లు తటస్థింపవచ్చును. పాశ్చాత్య విశ్వవిద్యాలయము యొక్కగతి మనము కండ్లారా జూచుచున్నాము. యూనివర్సిటీ కమిషను తరువాత కలకత్తా, బొంబాయి, చెన్నపట్నము, విశ్వవిద్యాలయములవంటి వానియందే స్వకేయిల హక్కులు మిక్కిలి తగ్గిపోయినవి. ఇప్పటి రాజనీతి జూడగ వీనిని గూడ జిన్నచిన్న విశ్వవిద్యాలయములుగ విభజించి ఆ క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయములలో స్వకేయిలకు నేమియు నధికారము లేకుండగా వానిని ప్రభుత్వమువారి చేతులలోని జంతువు బొమ్మలవలె జేయవలయు నని కానవచ్చుచున్నది. ఇట్టి కక్షిసీసములైన లభ్యవిశ్వవిద్యాలయము లేర్పడిన తర్వాత కాలక్రమమున వాని గలియే గురువిశ్వవిద్యాలయములకు గూడ పట్టవచ్చును. అందుచే నూతనవిశ్వవిద్యాలయములకు ప్రయత్నించెడి నాయకులు మొదట నా విశ్వవిద్యాలయ స్వరూపమును కనులయెదుట స్పష్టముగ నుంచుకొని ప్రయత్నముల జరుపవలయును. ఆంధ్రుల కేమియు నధికారము లేనట్టి విద్యాలయములనుండి యది యాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమని సంతసించువాడు ముఖ్యముగా నైననుండవలయును. వెట్టివాడుగ నైన నుండవలయును.

కావున నిప్పుడు మద్రాసుయూనివర్సిటీలో పట్టపరీక్షా పాఠకులకు గల హక్కులకంటె నెక్కుడు హక్కు స్వాతంత్ర్యములను, విద్యావిధానమునందలి గోప్యముల లేకుండునదియు, వీని విశ్వవిద్యాలయమునకు వచ్చు కోరికలయేగాని గాని అప్పుడుగ నేటియూ విశ్వవిద్యాలయమును గోరి యిప్పటి విశ్వవిద్యాలయ స్వాంత్ర్యమునకుగూడ గొంగు గుండు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నది.

గ్రామ పంచాయత్యము

అనంతరము ఈపన్యాసములు గ్రామ పంచాయత్యములను గురించి చాలవడి ముచ్చటించి పూర్వకాలమునందు ఒక్కొక్క గ్రామ మొక్కొక్క ప్రజాప్రభుత్వరాజ్యమునలె నుండెనని సర్ థామసు మన్రో 18వ శతాబ్దమున వ్రాసినమాట యసత్యముకాదు, అతిశయోక్తి కాదని తెలిపి క్రీ.శ ౧౭౦౦-౨౦౦లో పరాంతక రాజు కాలమునందు మధుర సీమలో చెక్కించిన పంచాయతీ గురించిన కాసనవృత్తాంతమును నివేదించిరి. ఎన్నికల విషయమై మాత్స్య నియమములు గల ప్రతినిధిసంఘములు దేశమునందలి పల్లెటూళ్లలో గూడ 10వ శతాబ్దమునందే యుండెను.

పార్లమెంటరీ, అడవిపంచాయత్యము

మదనపల్లి డివిజనులో ఆపబడిన యడవులు వెన్నెలు కలవు. అందు గొన్ని అచ్చటచ్చటి పంచాయతీదారులకు నొప్పుచెప్పబడిన వనియు, అట్లు పంచాయతీదారుల స్వాధీనమునందు నున్నవాని పరిపాలన చక్కగ జరుగుచున్నదనియు వినుటకు మిక్కిలి సంతోషముగ నున్నది. దొరతనమువారు కొన్ని రిజర్వులు మాత్రమే ప్రజల స్వాధీనము చేసినట్లు మిగిలినవాని నన్నిటినిగూడ, ద్వారలోనే పంచాయతీల స్వాధీనము చేయుదురేని, ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారికి నిట్లుభయలకును లాభకరముగానే వానిని ప్రజలు కాపాడగల రని నా నమ్మకము. ఇదియుగాక కొన్నిచోట్ల గ్రామమునకు మిక్కిలి సమీపముకలకు రిజర్వు నిర్బంధము కలిగించియున్నందున ఈ తాలూకాలలోని కొన్ని గ్రామముల ప్రజలకు ఇబ్బందులు కలుగుచున్నట్లు కానవచ్చుచున్నది. బట్టపాలపురం రిజర్వు అను దానివలన గవర్న మెంటువారికి లాభము లేకపోగా చుట్టునుండు రంగనమ్మద్రము, పెద్దపాళెము, భత్తలపురము అను గ్రామనివాసులకు చాల చిక్కులు గలిగించుచున్నది. కావున నిట్టివాని దొలగించి దొరతనమువారు ప్రజలకు హాయికలుగజేయుదు రని నమ్ముచున్నాను.

మనము చేయవలసిన పని

పల్లెటూళ్లలో మనము మొదట జేయవలసిన పని మనపార్టీలను, కక్షలను, మానివేయుట. సాధారణముగఁదెనుగు దేశమునందు బ్రతిగ్రామములో రెండు పార్టీలుండును. కరణము గారిది యొక పార్టీ, మనసు గారిది యొకపార్టీ. లేదా చిన్న కరణము గారికొక పక్షము వహించిన, పెద్దకరణముగొక పక్షము వహించెదరు. ఈ లాగున గ్రామములలో గక్షలు పెరిగి, వీరుకోర్కెకు దిగుచు గాలముగడిపి గ్రామములలో గలవరములు పుట్టించెదరు. కొంచెము స్థితిపరులయినరెడ్డభవముగూడ నీమాగ్రముననే వ్యయమగుచుండును. కావున నోధనికులారా! ఈపోటీ వ్యవహారములను మాని మీ తెలివి తేటలను ధనమును, మీ గ్రామాభివృద్ధికి వ్యయపఱచెదరేని మీరును, మీ గ్రామస్థులును భాగపడుటయగాక, దేశాభివృద్ధికి నొకసోపానము కట్టినవారగుదురు.

మీరు చేయవలసిన పనులలో మీ గ్రామములోని నివిలు వ్యవహారములు మీ గ్రామమునకు పలుపలకు వీలయినంతవఱకు బోనీయకుండుట. మొదటనే వీరదియైన మనదేశపురజ లీకోర్కె వ్యవహారములతో మఱింతవీరవా రగుచున్నారు. మీ గ్రామములోనే ముగ్గురు పెద్దమనుష్యులను ఎన్నుకొని వారు చెప్పినట్లు వినినయెడల, ధనవ్యయము తక్కువ యగును, వ్యవహారము త్వరలోనే తేలును, శ్రమయుఁ దప్పను. ఒక గ్రామమందలివారు స్నేహముచేతనో, ద్వేషముచేతనో న్యాయము చెప్పరని తోచిన పక్షమున, రెండుగ్రామములవా రొకయూరి పంచాయతీలు మఱియొకరు చెప్పనట్లే రావలెచేసినవచ్చును. తాలూకాలోని గ్రామము లన్నియు నీవిధమునపరస్పరాభియోగ నిర్ణయ విధానమును ఏర్పఱచుకొనవచ్చును. దొరతనమువారు గ్రామపంచాయతీ లేర్పఱచి, వానికి నన్ని హక్కులిచ్చునఱకు నెదురుమాడనక్కఱలేదు.

పరపతిసంఘము

మీలోమీరు చేయవలసినకార్యములలో పరపతిసంఘముల స్థాపించిమీలో వీరవారయిన రైతులకు సులభమైనవడ్డకి నప్పిచ్చి, వారిని హాహుకారుల బాధనుండి తొలగించుట. ఇంతయికాదు. వ్యవసాయాభివృద్ధికై మీలోగొందఱు నూతనమాగ్రములను నేర్పుకొని మీ సోదరులకు నేర్పవలెను. ఇంగ్లండు మొదలయిన దేశములలో వ్యవసాయము మిక్కిలి యభివృద్ధియైయున్నది. అట్టిపద్ధతులను మన కష్టకులు కొంత నజ్ఞతనము నేర్చుకొనినగాని, మనదేశమందలి రైతు అన్య దేశమందలి రైతుతో సమానముగ భూమి సారమును లాగలేడు. కోయంబుత్తూరులో ప్రభుత్వమువారి ఒక వ్యవసాయ కళాశాలఁ దెట్టించియున్నారు. అచ్చటచ్చట పరిశోధక శ్రేష్ఠులు గూడ నుంచియున్నారు. రైతుల సుమాకులకు నచ్చటఁ గొంతవఱకు దేశభాషలలో బోధించెద రంట. కొందఱు తెలిగిగల తరుణకుముగ్గురైతులకు లభ్యజీవీయో నూ ర్జనమాగ్రములను నేర్పుకొనవలెను. పాశ్చాత్య పద్ధతు లన్నియు మనకుఁ బనికికావు. వానిలో నెట్లు పనికితచ్చునో దేవుని పరకిరానో యెరుంగజీత మనదేశపు వ్యవసాయ దారులకుఁ దప్ప ఇతరులకుఁ తెలియదని నాతాత్పర్యము. పాశ్చాత్య

లకు మన వ్యవసాయ పద్ధతులు చక్కగఁ దెలియవు. కావున మనవారు అచగా మన వ్యవసాయము చక్కగ నెఱింగినవారు, పాశ్చాత్యపద్ధతుల నేర్చి, వానిలో నుపయోగకరములగు వానిదెచ్చి, మన పద్ధతులకు లొకవేయవలయును.

విద్యాభివృద్ధి

ఈడివిజనులోని విద్యాభివృద్ధి యంత తృప్తికరముగ లేదని చెప్పవలెను. వేయికి నొక్కరైనను చదువు వచ్చినవాడు లేని సంఘము లేన్నియొగలవు. ఇట్టి జాతులవారికి నుచితముగ విద్య జెప్పించుటకై సవనకుటుంబము ధనమును వెచ్చింపవలెను. ఇట్టి చిన్నపాఠశాల లేర్పరచునపుడు విద్యాశాఖవారి నియమములఁ బాటించ నక్కరలేదు. ఒక యరుగుమీద, ఒక్కగుడిచెలోఁ జదువు చెప్పినఁ జాలును. వేలకొలది వెచ్చించి యింట్లు కట్టనక్కఱలేదు. ఎల్. టీ.లు ప్యాస్ చేసిన గురువు లక్కరలేదు. మన పూర్వకాలపు బడిపంతులవంటి వారే చాలును. క్రొత్త పద్ధతులతోఁ బనిలేదు. పెద్దబాల పక్షము, దాశరథీకేకమును ఉండిన కొల్లి.

ముద్రణశాస్త్రసనము

సభాగడుజారా! మొదట నింతకఠురం జెప్పి నా సంభాషణమునుముగించి, సభాకార్యమునకుఁ బ్రారంభింపవలసినదిగా మిమ్ముగోరఁదలఁచియుంటిని. కాని మొన్నటి సోమ వారమునాడు వైస్రాయిగారు ముద్రణయంత్ర కాసనమును గుఱించి చెప్పిన మాటలవలన దేశమంతయు వైరాళ్యమును మగుటఁ జూడ నందునుచుంటిని కొంచెము చెప్పనిది యీసంభాషణమునుగింపలేకున్నాను. ముద్రణకాసన మనదే పత్రికాధిపుల మెదమట్టుకన్న యొకయూరి. ఇది కొలది దినములలోఁ బోగలదని యిదివఱకు నాశయించెను. ఇప్పుడాయా శ పూర్తిగ నడుగంటినది. ఈకాసన మింక చట్టములలో శాశ్వతపదవిని జెందినదనియే యీసంభాషణముయొక్క సారంశము. కావునఁ బ్రస్తుతము హిందూదేశమునందు ముద్రణ స్వాతంత్ర్య మున్నవనిదనియే చెప్పవలెను. మరల నది యెప్పుడుదయించునో చెప్పలేము కాని మనము మాత్రము అదైర్య పడఁగూడదు; నైరాళ్యమును బొందఁగూడదు. ప్రభుత్వములవారి యభిప్రాయము లెల్లప్పుడును ఒకవిధముగానే యుండునని గాని, కాలక్రమమున మారవనికాని మనము తలఁపరాదు. లాగ్గు లిటన్ ప్రభువుకాలములో నిట్లే పత్రికాస్వాతంత్ర్య వివాదకరమగు చట్టము పుట్టెను. అప్పుడు దేశభాషలలోని పత్రికల నోరు మాత్రము మూయఁబడెను. ఇప్పుడన్ని పత్రికలనోస్తు మూయఁబడినవి. అప్పు డిట్లే పత్రికాధిపులు నిరాశఁజెందిరి. కాని కొలదికాలములోనే మహర్షి రిపన్ వంటి ప్రభువునచ్చి పత్రికలకు మరల స్వాతంత్ర్యమియలేదా? కావున నేడు గట్టిగ ఈచట్టము శాశ్వతమని రాయగ్రుద్ది రాజప్రతినిధిగారు చెప్పినను, మన మీచట్టమును ఎత్తివేయించుటకై ప్రయత్నమును చేయుచునే యుండవలెను. రాజకీయోన్నతి గోరువారు నిరాశ మన్న శబ్దము మఱవవలెను.

అత్యుత్తర ఆయుర్వేద 582

మూలరోగంతక గిన్నె

ఈ గిన్నె యందు మంచి మజ్జిక చేసి రెండు నిమిషములు వుండనిచ్చి 10 దినములు ప్రాతఃకాలం నందు పుచ్చుకొనిన సమస్త రోగ మూలరోగములు నివారణ యగును. ఇది గాక అజీర్ణము, శీతలేధి మలబద్ధకము ఇత్యాది రోగముల తత్తుక పోగొట్టును. ఇందుకు పథ్యములేదు. ఇందు రసాది ధాతువర్గము చేరలేదు. పరిశుద్ధమగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది. ఖల 5.0.0, తపాలభర్తృ ప్రత్యేకము.

యోగ్యతావ్రతములు

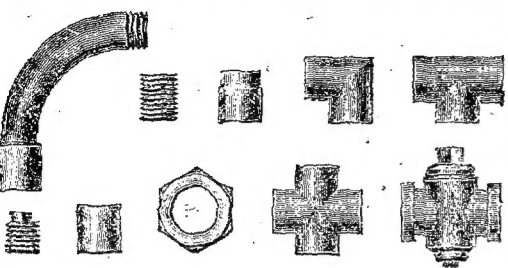
1. సేటు బాలక్యన్ టాకర్ (బాంకర్) పికానిన్
- 7 సం॥ముల మూలము, 2. మెసర్రు హనుమాన్ దాసు మేతా
- గారు, వత్సలావధి, ముఖ్యవాబజారు, కలకత్తా, 10 సం॥ముల మూలము, 3. పనిలాల్ జీ శ్రీమాలిగారు, సాకారుపేట, మదరాసు, 11 సం॥ముల మూలము, 4. మిస్టరు కె. పి. కృష్ణ
- మీనన్ గారు, బారిస్టరు, సాలపురము, 5. గోకులదాసుగారు (గుజరాత్) హైదరాబాదు (దక్కను) 10॥ సం॥ముల మూలము, 6. మె॥ ఆరుముగ, కెట్టిగారు, 65, తిరుపతియూరు, పెద్ద
- శాల, మదరాసు. 4 సం॥ముల మూలము. గుణమిచ్చెనని వ్రాసియున్నారు. ఇవిగాక అనేకరులను యీ రోగమునుండి విముక్తి చేసివారము. మొదలెట్లు

ఆయుర్వేదభూషణ మండల్ ఏల్.ఎస్. శర్మగారు, యు. యం. యు. టి. బాలక్యన్ టాకర్, 117, వై.వాబజారు క.ద.గ.శు.

M. N. HUSSEN & Co.,
Hardware Merchants, Contractors & Commission Agents.
No. 90 ARMENIAN STREET, MADRAS.

కప్పిలు, పేష్టింగు, ప్లమ్మరు బాకులు, బెల్టింగులు వివిధ రకములు మెరుగునూనెలు, క్రొవ్వనూనెలు, ఆస్ బెస్టును, రబ్బరు సామానులు, మనిలా ఉక్కు తీగ దారములు, మిల్లులకు కావలసిన అన్ని సామానులు,

STEWART & LLOYD'S

వంకుల ఇనుప రేకులు, సాదా రేకులు, ఎం.ఎస్. రేకులు, ఉక్కు రేకులు, ఇనుప చువ్వలు, కోణాలు, టీలు.

వంకుల డబ్లియం ఐ. ప్రి. సి. ఐ. గొట్టములు, పిట్టంగులు, ఇత్తడిపిట్ట, స్లాండు కార్లు, జి.ఎం. చక్రపు మూతలు, నుర మేకులు, రివెల్లు, బోల్టులకు, నీ మెంటు సున్నులు, బొగ్గు తారు, బొగ్గు పేచీ ఆస్పాల్మి, ప్లాక్ హోం తారు, వర్ణములు, హార్మిషులు.

చారలు, పిక్కినలు, పోకెల్లు, సమ్మెట్లు, గొలుసులు, కంసాలిపట్టెడలు పిక్ లెడ్. తగిరిపు రేకులు, తీగ మేకులు, బొక్కెనలు, ముండ్ల తీగలు, సాదా తీగలు, తీగ వలలు. న్యవసాయపు పుటముట్లు, గనుల ష్యాక్టోరీలకు చైల్డ్రలకు కావలసిన అన్ని రకముల సామానులు చౌక రేట్లకు దొరకును. విశేషము లింకను తెలియగోరెన మాకు వ్రాయుడు.

విలాసము:—ఎం. ఎన్ హుస్సేన్ అండు కో.,

ఇనుప సామానుల అంగడి, నెం. 90 ఆర్మేనియను వీధి,

మద్రాసు.

679

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా మియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కనీములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుతురు. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవించుదురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతువు మాత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేష బలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరి అనునది ఒక జాతిపండు. ఇది కాబూల్, కాందహార్ దేశములలో పైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు

ఈ పండును విశేషముగా తినుటవలన నునదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆ దేశమున ఒక మనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాకు 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తి గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

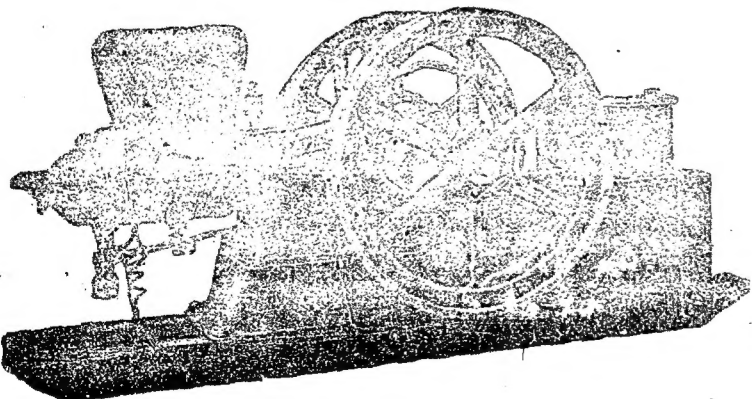
అనుపానపత్రిక పార్కులునో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0.

తవాలఖర్చు 12కి డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డీ. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోస్ట్ర, బెంగుళూరు సిటీ.

“ఆమెక్ కో” యంత్రములు కూడ పెట్రోలుతో నడువబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయింపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను పోడా ఫేక్రీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలడు.

వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మా వద్ద ప్లాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలులు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా క్షేమ వ్రాయుడు.

బెన్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,

పోస్టుబాక్సు నెం. 63 మదరాసు.

327

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుంటనుండదగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు చుంచుండు. అమృతాంజనము డి.సి. బొంబయి, అండ్ మదరాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయ గలుగుటకును తిరిగియదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయేపనులుచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంతముల నెట్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ కొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును అందులకు ఫీజు 50 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఏప్రిలు నెల 1 వ తేదీ నుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 31 వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును పోయినవారి విద్యార్థులు పోషినచో ఇతరములకు కావొందరాదు. ఈ క్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుము.

(41) గ్యాల్లీ టాండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 49, Broadway, Madras.
Telegraphic Address:—“GALLEY” Madras.

మోటారు బస్ నర్సిసు.

ద్రాక్షరామమునండి, }
బిక్కవోలునకును, }
బిక్కవోలునండి, }
ద్రాక్షరామమునకును. }

ఇందువలన సమస్తమైన జనులకు తెలియ పరచడ మేమనగా బిక్కపూలు స్టేషను నుండి ద్రాక్షరామమునకును, ద్రాక్షరామము నుండి బిక్కపూలు స్టేషనునకు పోవుటకును ప్రయాణికు లను ప్రతి రైలునకు తగు సమయములలో చేర్చే లాగున మోటారుబస్సు తగు సులభమైన రేట్లలో నడపించుటకు యేర్పాటుచేయడ మైనది.

696 ఇంగ్లీషు సైకిల్ అండు మోటారు ఇంజనీరింగు కంపెనీ, కాకినాడ.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రో లా.</p> <p>వాసనలేకు, ఏరుచిలేకు, నవలబద్ధము, పులిలేపుగాను, భేదముగాను, దీక్షము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గ అయ్యేలాగున ర్భక్తి శోధన గావించును.</p> <p>1 పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రీ జ రు గా రి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంధించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవతికును, ఆకలి బాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగులకును, నిదురునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరుపుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నున్నపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సోల్యూషన్ వెల్టె 1-కి రు. 2-0-0.</p>
--	--	--

W. E. SMITH & Co., Ltd., డబ్లియు. ఇ. స్ట్రీట్ అండుకో.,
Pharmaceutical Chemists & (లిమిటెడ్)
Druggists, Mount Road, మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
MADRAS. **మదరాసు**

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

పో యి లై ట్

ఎండకు అగ్నికి గాలికి చెడకుండునట్లు ఆస్టెస్టాసుతోను సిమెంటుతోను బాగా నొక్కి చేయబడిన యింటికప్పు.

తుత్తునాగము పూత పూయబడిన ఇరుప రేకు కన్నను దేశీయ కప్పుపెంకుల కన్నను చాలకాల ముండునది. ప్రత్యేకముగా హిందువుల యిండ్లకొరకు, హిందూ దేశము నిమిత్తమై తయారు చేయబడిన కప్పు.

దక్షిణహిందూస్థానమునకు సోలు ఏజెంట్లు:—

ది సౌత్ ఇండియన్ ఎక్స్ పోర్ట్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

తపాలుపెట్టె నెం. 37 రు, మద్రాసు.

ఉత్తరప్రదేశ్ లులనుండియును కాకినాడనుండియును విషయములను తెలియగోరువారు ఈ క్రిందివారికి వ్రాయవలయును:—

ఎన్. హోషాంగు బ్రదర్స్, మిషన్ బిల్డింగ్స్

వి కా ఖ ప ట్ట ణ ము.

661

కుం కు మ పు ప్పు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమారును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెస్కు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మంబీధి, బొంబాయి.

301 **పాళ్ళపు వేంకటాచల** 594

పండితులచారి సిద్ధాపథములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్వల్స్ లింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జియర్ సేన్. నం. 2. బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తమ “లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర”లను, ఉపయోగించుటవలన, శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, ఆజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోష్ఠి, కడుపునొప్పి, ఆవాన కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము. బిడ్డల యెముకనాతముల నియము, గుణుయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చురోగు లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ వైద్యులు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎస్-ఆయ్యారావ్, సీనియర్ సర్జన్, స్వామిటర్ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసి నది. “లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర”లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే సత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే ఆశోక్కిన్సైట్లను, గుణులను ఈమాత్రలు గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగక రములగు కిర్నాటక మూలికలనుండియు యోషధములను తయారు చేయుచుందురు.”

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 280మాత్రలున్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల నాకసారి రెప్పించికొనిన టపాల ఖర్చుతోచే రు 1-8-0
12. సీసాలాకసారి కొనిన 2-12-0
25. సీసాలాకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మావద్ద ఆయుర్వే దీయ సిద్ధాపథములు దొరకును.

విలాసము:—శ్రీ సీతా గాఢున వైద్యశాల, మైసూరు.

పోర్టు ట్యూరింగు మోటారు బండి. (572)

5 గురు కూర్చుండుటకు తగినబండి. రు. 3300

హుడ్డెక్లడ్, ముందు ఎలక్ట్రిక్ లైట్లములు, గ్లియోజిక్ కొమ్ము, గాలి తెర, స్టీక్స్ చక్రము, ట్రైరును ఇతర పనిముట్లు అన్నియు గలవు.

ఫోర్వార్డును రోనుడు; ఏలనన, ఎవరికై నను ఎచ్చటనున్నను, స్థితియందున్నను చక్కగ పనిచేయును. ప్రశస్తములగు సామానులతో మోటారు కారుల తయారు చేయుట యావశ్యకమైన పనివాండ్రచే తయారుచేయబడినది. అది మిక్కిలి దిట్టమయినది. తేలిక అగుట వలన దీనియములు తక్కువలో తక్కువ కాగను.

లండన్ మిక్కిలి ప్రశస్తములయిన సామానులతో తయారుచేసి, వెనాడియం ఈక్స్ డిస్ట్రీబ్యుషన్, ఫోర్వార్డును, మిగుల ప్రపంచమందిలను పనిచేయుచు స్వంతకారులకు సంతోషముగలిగించు మోటారుకారు ఇదియే. ఏదేశమున ప్రయాణము చేసినను చేయుదురుగాక ఫోర్వారు కొనుడు.

ఫోర్వార్డును, స్టీక్స్ చక్రము ట్రైరుతో సహా. రు. 3300 - వెడ్జ్లీయరు మోటారు కారులతో ఇప్పుడే వచ్చినది. మీకు వలయుకారులకు ఇప్పుడే ఆర్డరు వ్రాయించుడు. ఈ కన్నులకాభంగము కలుగగలదు. వ్రాయునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరు నడపారించుడు.

Oakes & Co., Ltd, Madras. ఓక్స్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.

Printed and Published by K. NAGESWARA RAO at the "Andrapatrika Press, No. 6, & 7 Thambu Chetty Street George Town MADRAS